

Nasjonalmuseets årsmelding 2006

**NASJONALMUSEET
FOR KUNST, ARKITEKTUR
OG DESIGN**

Ansvarlig redaktør: Anne Kjellberg
Redaktør: Anita Rebolledo
Redaksjon: Françoise Hanssen-Bauer, Toril Fjelde Høye, Aud
Norlin, Anne Qvale og Birgitte Sauge.
Design: Petter Baggerud
Redaksjonen avsluttet 7. mai 2007

Trykk: Zoom Grafisk AS
Papir: 150 gr. Silk/300 gr. Silk
Opplag: 500

En utvidet utgave av Nasjonalmuseets årsmelding 2006 er
tilgjengelig på museets nettsider www.nasjonalmuseet.no.
Denne versjon har detaljerte lister over museets publikasjoner,
nyervervelser og gaver, utlån og museets ansatte.

Bildet på forsiden: I sommerhalvåret viste Nasjonalmuseet
utstillingen "Per Spook. Norsk motedesigner i Paris". Utstillingen
var den første store presentasjonen av Per Spooks virke som
haute couture-designer og viste mer enn hundre antrekk fra årene
mellom 1976 og 1994. Bildet er fra den store banksalen i Museet for
samtdskunst.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Nasjonalmuseet satser sterkt på formidling av kunst til barn. Her forteller kurator formidling, Morten Eid, en skoleklasse om Edvard Munchs *Skrik*. Munchs skriver selv om bildet at ”– jeg stod der skælvende af angst – og jeg følte som et stort uendelig skrig gjennom naturen”. – Hva gjør man når det er fæle lyder man ikke vil høre? spør Eid, og holder seg intuitivt for ørene.

Foto: Magnus Knutsen Bjerke / SCANPIX

Nasjonalmuseets årsmelding 2006

Innhold

1	Styrets årsberetning 2006	5
2	Direktørens forord	9
3	Direktørens stab	10
4	Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt	13
5	Forskning og utviklingsvirksomhet	14
6	Landsdekkende program	16
7	Faggruppene	20
8	Utstillings- og formidlingsprogrammet	21
9	Avdeling samling og utstilling	36
10	Avdeling formidling	39
11	Avdeling museumstjenester	43
12	Avdeling drift og sikkerhet	46
13	Avdeling administrasjon	47
14	Arbeidsmiljø	49
15	Avdeling økonomi og regnskap	50
16	Årsregnskap for stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst 2006	51

Styrets årsberetning 2006

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design er et museum for hele Norge som inviterer til utfordrende møter med kunst, arkitektur og design. Museet driver museumsvirksomhet i sentrum av Oslo, og har et omfattende, landsdekkende utstillingsprogram. Institusjonens utstillingsarenaer i Oslo i 2006 har vært lokalene til det tidligere Nasjonalgalleriet (NG), Museet for samtidskunst (Mfs) og Kunstindustrimuseet (KIM), samt Kunsthallen (KH) og Tullinløkka (TL) som begge ble etablert som utstillingssteder i 2005. Biblioteket og hoveddelen av museets personale holder til i Kristian Augusts gate 23. En del av museets samlinger er magasinert i eksterne, leide lokaler.

AKTIVITETEN I OSLO

2006 var det tredje ordinære driftsåret for Nasjonalmuseet. Nasjonalmuseet holdt en høy utstillingsvirksomhet gjennom hele året. I tillegg til samlingsutstillingene ble det vist 19 skiftende utstillinger i Oslo, én av dem bestod av en rekke mindre prosjekter og en interaktiv installasjon. Det samlede besøkstallet for utstillingsstedene i Oslo var 541 521. Det er en nedgang fra 2005 på 21 %. Nedgangen må i hovedsak ses på bakgrunn av at 2005 var et år med meget gode besøkstall takket være "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst" med 116 259 besøkende.

Utstillingene dekket alle museets fagområder med hovedvekt på samtidens uttrykk. De fleste var egenproduksjoner som "Per Spook. Norsk motedesigner i Paris". Noen var samarbeidsproduksjoner med

andre museer eller institusjoner som "Fragmenter. Lars Hertervig's sene arbeider på papir 1868–1902". Enkelte var internasjonale vandretstillinger produsert av andre som "Nyskapende østerriksk arkitektur". "Scandinavian Design beyond the Myth" var laget for internasjonal vandring på oppdrag fra Nordisk Ministerråd med kurator fra Nasjonalmuseet. "The Collectivity Project", en installasjon av Olafur Eliasson, var årets mest utradisjonelle prosjekt, hvor hele Oslo ble invitert til å bygge sitt drømmemuseum av legoklosser.

Et omfattende formidlingsprogram var knyttet til disse utstillingene. Det samlede antall omvisninger var 1 838 mot 1 831 i 2005.

Dagens utstillingslokaler i Oslo er ikke optimale. De eldre museumsbygningene Nasjonalgalleriet og Kunstindustrimuseet har blant annet klimaproblemer som er ugunstige for kunstverkene som stilles ut der, og til dels også for menneskene som ferdes i dem. Av den grunn har Nasjonalgalleriets 3. etasje måttet holde stengt i 2006.

LANDSDEKKENDE FORMIDLING

For å oppnå målene for Nasjonalmuseets landsdekkende program, utarbeidet våren 2006, defineres tre nettverk: skole, galleri og museum.

Nettverk skole

Hensikten med nettverket er å bidra til økt kunst- og formidlingskompetanse, samt bidra til variasjon i utstillingstilbudet. Nasjonalmuseet har i dag intensjonsavtaler med tolv

fylkeskommuner og én kommune. I løpet av året er det innledet samtaler med ytterligere to fylkeskommuner med sikte på å inngå flere nye avtaler.

I 2006 var 16 utstillinger på turné i nettverket. Fire nye utstillinger til nettverket ble satt i produksjon: "Våre hellige rom", "Tenna i tapetet", "Studio Spook" og "Arv i tre". De 16 skoleutstillingene som var på vandring i 2006, hadde 314 turnéstopp og ble besøkt av 42 985 elever.

Nettverk galleri

Nettverk galleri omfatter kunstforeninger, kunsthaller, kunstnersentre, kulturhus og høgskoler. I løpet av høsten 2006 har museet tatt initiativet til og gjennomført en rekke fellesmøter med representanter fra de ulike institusjonene i nettverket: Norske Kunstforeninger, Styret for Norske kulturhus, Samordningen for Kunstformidling i Nord-Norge (SKINN), ulike representanter for Kunstnersentrene og Høgskolen i Telemark. Til dette nettverket defineres også samarbeidet om kuratorstudiet med Norske Kunstforeninger og Høgskolen i Telemark.

I 2006 var det sju utstillinger på turné i nettverket. Utstillingene hadde 30 turnéstopp og ble besøkt av 34 103 publikummere (18 798 voksne og 15 305 barn).

Nettverk museum

Hensikten med nettverket er å fremme samarbeid om forskning og formidling på tvers av institusjons- og faggrenser som resulterer i kompetanseheving og utstillinger.

Dette har de nåværende medlemmer av nettverket definert. Deltakere har vært Sørlandets Kunstmuseum, Bergen Kunstmuseum, Lillehammer Kunstmuseum, Rogaland Kunstmuseum, Trondheim Kunstmuseum, Nordnorsk Kunstmuseum og Drammens Museum.

FORSKNING OG UTVIKLING

Forskningen ved Nasjonalmuseet skal ivareta hele det kulturhistoriske feltet som utgjør Nasjonalmuseets ansvarsområde. Ny kunnskap skal genereres og formidles om samlingene, om norsk kunst, arkitektur og design, om norske kunstnere, arkitekter og designere og om museets virksomhet og historie. I 2006 arbeidet musets ansatte med sju forsknings- og utviklingsprosjekter innen fagfeltene bevaring, billedkunst, arkitektur, kunsthåndverk og design.

UTLÅN

I 2006 ble det lånt ut 323 verk fra samlingene som inngår i Nasjonalmuseet; av disse ble 149 lånt til utstillinger i Norge og 174 til utstillinger i utlandet.

MAGASINER

Nasjonalmuseet har magasiner spredt på ti forskjellige steder. Samtlige magasiner er overfylte, og kvaliteten på de klimatiske forholdene varierer fra sted til sted. Generelt er de klimatiske forholdene ugunstige. Innbrudds- og brannsikkerheten varierer også fra sted til sted, men må sies å være tilfredsstillende. Luftkvaliteten i magasinene er problematisk.

I 2006 ble det gjort en del tiltak for å bedre magasinforholdene. Lagringskapasiteten er utvidet med 1500 m². Innsektangrep på gjenstander i ett av magasinene medførte ekstra desinfiseringsarbeid.

Det utvikles nå gode prosesser rundt intern og ekstern logistikk, og personalet har fått særskilt opplæring i håndtering og pakking av gjenstander. De gjennomførte tiltakene representerer forbedringer, men forholdene er generelt av en slik karakter at de virkelig store og merkbare forbedringer først vil skje med gjennomføringen av byggeprosjektene.

INNKJØP AV KUNST

Samlede innkjøp av kunst i 2006 utgjør 11,3 mill. kroner mot 9,7 mill. kroner i 2005. Avgift til Bildende Kunstneres Hjelpesfond utgjør 0,15 mill. kroner. Beløpet avsatt til fond for innkjøp av kunst er nå 1,7 mill. kroner.

Styret vurderer dagens nivå for innkjøp å være svært lavt i forhold til Nasjonalmuseets forpliktelser innenfor sitt samlingsområde. Styret vil i årene framover ha som ambisjon å bygge opp et innkjøpsfond av betydelig størrelse for å sikre Nasjonalmuseet muligheten til å erverve viktige verk til samlingene.

Av større verk som er innkjøpt i 2006 kan nevnes:

Selvportrett med hårbånd av Odd Nerdrum, 22 tresnitt av John Savio, *The Russian Ending 2002* av Tacita Dean og *Gullalder II* av Per Kirkeby.

NYTT MUSEUMSBYGG

Arbeidet med å konkretisere Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt har pågått gjennom hele 2006. Utkast til konkurranseprogram er grundig gjennomarbeidet i samarbeid med sentrale premissleverandører. Arbeidet med plandokumentet som beskriver utbyggingsprosjektet, og som skal danne grunnlaget for Oslo kommunes utarbeiding av ny reguleringsplan for området, er kommet langt.

Del 2 i prosedyren for kvalitetssikringen av prosjektet, i tråd med nye rutiner for større nasjonale utbyggingsprosjekter, ble under ledelse av Terramar slutført i juni. Parallelt ajourførte Kultur- og kirkedepartementet, i samarbeid med Nasjonalmuseet, grunnlagsdokumentet "Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design – Utbyggingsprosjekt – Plan for investering og drift".

Nasjonalmuseet ferdigstilte "Funksjonsanalyse og romprogram" 1. halvår 2006. Arbeidet skal nå videreføres i form av et konkret "Byggeprogram". Det er etablert seks interne brukergrupper for å sikre en bred deltakelse i arbeidet med byggeprogrammet fra organisasjonen.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøutvalget har avholdt fire møter i 2006. Nasjonalmuseet har videreført avtalen om bedriftshelsetjenester hos Bedriftshelse Norge AS. Viktige saker som har vært diskutert og fulgt opp i 2006, er sykefravær, HMS-gjennomgang i sam-

arbeid med bedriftshelsetjenesten, klimaundersøkelse i publikumsenheten, organisasjonsmessige endringer, byggesaken, disponering av velferdsmidler og opplæring.

Sykefraværet i museet har økt fra et snitt på 5,1 % i 2005 til et snitt på 5,5 % i 2006. Dette er beklagelig. Én faggruppe som har et spesielt høyt sykefravær er museumsvertene. I 2006 hadde de et gjennomsnittlig fravær på 9,1 %. For å finne årsakene til det høye sykefraværet ble det gjennomført en klimaundersøkelse. Selve undersøkelsen, oppfølgingsmøter og diskusjoner om tiltak ble gjennomført i nært samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Tiltak er blitt gjennomført og vil bli fulgt opp med nye målinger. Styret konstaterer at fraværet i 2006 er for høyt og må følges opp med spesielle tiltak. Tilrettelegging for å bli en IA-bedrift er enda ikke startet, men vil bli fulgt opp i 2007.

Museet har videreført sitt lederutviklingsprogram og prosjektopplæringen i 2006. Dette vil bli videreført i 2007.

Ved utgangen av 2006 hadde Nasjonalmuseet 206 personer ansatt, 201 fast ansatte og fem personer i engasjementsstillinger. Av disse arbeidet 83 personer som museumsverter. Omregnet i årsverk disponerte museet 160,3 årsverk i 2006 mot 143 årsverk i 2005.

Fordelingen på kvinner og menn i 2006 var 70 % kvinner og 30 % menn, og lønns gjennomsnitt for kvinner var kr 329 284 og for menn kr 337 141.

Nasjonalmuseet arbeider aktivt for å sikre at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn, religion eller etnisk bakgrunn i saker som rekruttering, lønn og avansement.

Direktør Sune Nordgren sa opp sin stilling 10.08. og fratrådte 19.12. Seniorкурator Anne Kjellberg ble konstituert som direktør fra 19.12. inntil ny direktør er ansatt.

STYRET

Styret har i 2006 avholdt sju ordinære og to ekstraordinære møter. Styreleder Christian Bjelland og nestleder Kari Kjenndalen ble gjenvalgt for nye fire år. Som nytt styremedlem ble valgt Jorunn Veiteberg, som erstatter Bergljot Jonsdottir. Turid Aakhus er representant for de ansatte og ble valgt for nye fire år. Randi Gaustad ble valgt som ny varerepresentant for Turid Aakhus.

VENNEFORENINGER TILKNYTTET NASJONALMUSEET

Det eksisterer fire venneforeninger tilknyttet Nasjonalmuseet. Disse er Nasjonalgalleriets Venner, Museet for samtidskunsts Venner, Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo og Norsk Arkitekturmuseums Venner.

SPONSORMIDLER

Nasjonalmuseet mottok i 2006 en videreføring av den betydelige donasjonen fra Umoe AS øremerket forskning og utvikling ved museet. I perioden 2004–2006 gav Umoe konsernet årlige bidrag til en samlet verdi av 37,5 mill. kroner. Donasjonen ga mulighet til å frigjøre midler fra museets ordinære driftsbudsjett slik at prosjektering og bygging av en paviljong i tilknytning til Nasjonalmuseets arena for arkitektur på Bankplassen 3, tegnet av Sverre Fehn, kan bli endelig realisert i 2007. Paviljongen bærer navnet "Ulltveit-Moe-paviljongen".

Den femårige sponsoravtalen med Entra Eiendom AS, inngått i 2005, gav i 2006 det årlige bidraget på 3 mill. kroner. Bidraget på 3 mill. kroner i 2005 gikk i sin helhet til Kyss Frosken AS.

Det er mottatt prosjektrelaterte tilskudd og gaver på samlet 3,3 mill. kroner fra flere bidragsytere.

Styret vil takke Nasjonalmuseets venneforeninger og samarbeidspartnere for den betydelige støtten og for det viktige samarbeidet i året som er gått.

ØKONOMISKE FORHOLD

Nasjonalmuseet gikk inn i 2006 med en egenkapital på kr 44,5 mill., hvorav 24,6 stammet fra donasjonen fra Umoe AS. Bunden avsetning til innkjøp av kunst utgjorde 1,7 mill. Fri egenkapital utgjorde 30,6 mill.

Driftsinntekter i 2006 ble 215,9 mill. mot 190,0 mill. i 2005. Egeninntektene var 10,9 mill. mot 12,8 mill. i 2005. Gaver og donasjoner utgjorde 18,5 mill. mot 14,6 mill. i 2005. Integrasjonen med Riksutstillinger fra 1. juli 2005 påvirket årsresultatet til Nasjonalmuseet i 2006 ved at driftsrammen som ble stilt til rådighet fra Kultur- og kirke departementet var 0,8 mill. lavere enn budsjett. Dette skyldtes tidligere underskudd i Riksutstillinger som i 2006 ble fratrukket Nasjonalmuseets ramme.

Driftskostnader ble 207,6 mill. mot 177,0 mill. i 2005. Driftsresultatet ble 8,2 mill. mot 13,0 mill. i 2005. Resultatet etter finanskostnader ble 8,9 mill. mot 13,5 mill. i 2005. Bundne avsetninger til fond er 1,7 mill. til innkjøp av kunst. Fri egenkapital utgjorde ved utgangen av året 39,5 mill.

Likviditeten i 2006 har vært tilfredsstillende. Det er aktivert investeringer for til sammen 3,8 mill. Av dette er det foretatt investeringer for 1,0 mill. i leide lokaler. Det er investert for 2,8 mill. i inventar, kontormøbler og driftsmidler.

Fortsatt drift legges til grunn ved avleggelse av regnskapet.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår at årets overskudd på kr 8,937 mill. disponeres som følger: 8,937 mill. avsettes til annen egenkapital. Årets tilskudd på 12,2 mill. til forskning fra Umoe AS avsettes til fond til forskning, samtidig overføres fjorårets avsetning på 12,2 mill. til annen egenkapital. Fri egenkapital utgjorde ved utgangen av året 39,5 mill. Det vises også til note i regnskapet.

ANDRE FORHOLD

Stiftelsen er ikke involvert i virksomhet som medfører forurensning av det ytre miljø. Stiftelsen driver kildesortering.

Oslo 13. februar 2007

Christian Bjelland
Styreleder

Kari Kjennndalen
Nestleder

Turid Aakhus
Styremedlem

Ellen Lerberg
Styremedlem

Jorunn Veiteberg
Styremedlem

William Nygaard
Styremedlem

Dagge Bagstrøm
Styremedlem

Anne Kjellberg
Konstituert direktør

Direktørens forord

Nasjonalmuseets årsberetning for det tredje virksomhetsåret er opplyttende lesning. En institusjon som til tross for at den fortsatt er i dramatisk endring og utvikling – 2006 startet med omorganisering av hele organisasjonen – stadig holder fokus på sine kjerneoppgaver og som viser en imponerende aktivitet utover landet. En institusjon som ivaretar sitt økende publikum og som oppfyller de forventninger oppdragsgiverne har stilt.

Likevel var 2006 et avvikende år og et år i spent forventning. Museet har nå gjennomført det store, forberedende arbeidet som kreves for å identifisere kvalitetskravene og forventningene til et nytt og samlet museumsanlegg. Det interne arbeidet med å konkretisere utbyggingprosjektet har engasjert mange i museet, ikke minst de som har hatt ansvaret for å løse den aktuelle magasinproblematikken og deltatt i prosessen rundt en revidert utforming av den såkalte "Kværnerhallen" i Lodalen.

Samtidig skred arbeidet med Nasjonalmuseets nye bygning for arkitektur ved Bankplassen fram på en overbevisende måte. Det står nå helt klart at dette innledende steget i realiseringen av museets utbygging kan innvies i løpet av året som kommer. Dessverre har museets ansatte måttet vente forgjeves ytterligere et år på signalet som skal sette i gang den videre byggeprosessen ved Tullinløkka. Utlysingen av den etterlengtede og nå vel forberedte arkitekturkonkurransen skulle på avgjørende vis gi den næring som kreves for at

den nasjonale museumsreformen skal bli vellykket.

Tullinløkka stod denne sommeren atter i sentrum, nå som en nasjonal plattform for kunsthøgskolene rundt om i landet, som her fikk vise inspirerende utstillinger av sine avgangstudenter – ytterligere et tydelig bevis på hvordan Nasjonalmuseet arbeider for å bli ett museum for hele Norge.

Debatten rundt museets innhold og organisasjon fortsatte for fullt med flere fra museets ledelse i ilden. En meget vesentlig del av engasjementet rundt museet ble også "debatt om debatten", som involverte mange av museets besøkende, og som skapte ny interesse for virksomheten, fra individ til individ, selv om den sjelden kom på trykk. Den entydige og positive responsen vi i 2006 har fått fra publikum på museets aktiviteter, overbeviser oss om at vi er på rett vei.

Sune Nordgren
Direktør

Direktørens stab

I samråd med direktøren håndterer staben intern og ekstern kommunikasjon, media og museets sponsoraktivitet, og arbeider målrettet for at Nasjonalmuseet skal ha et godt omdømme gjennom enhetlig kommunikasjon. Staben arbeider for å styrke museets identitet gjennom visuell profil, merkevarebygging, sponsorprogram og strategiske valg av mediehandtering, informasjons- og annonsekampanjer.

Staben ble opprettet ved omorganiseringen av organisasjonen, vedtatt av styret 8. februar 2006. Direktørens stab består av medie- og pressesjef Elise Lund, sponsor- og PR-sjef Katia Banoun, informasjonssjef Atle Faye, seniorrådgiver Anniken Thue (fram

til 21. mai) og direktørens assistent Anita Rebolledo. Staben har ansvaret for Nasjonalmuseets årsmelding, publisering av brosjyrer med museets vår- og høstprogram, pressekonferanser og pressevisninger, koordinering av legat- og fondgruppen, markedsføringskampanjer og utvikling av museet til et attraktivt sponsorobjekt. Staben deltar i alle utstillingsprosjektene og i andre typer prosjekter.

Direktørens assistent refererer i ledermøter, i programkomiteen og i Nasjonalmuseets styre (fra 1. november).

MEDIE OG PRESSE

Nasjonalmuseet har hatt en svært høy medieprofilering, særlig i hoved-

stadsavisene, og er ifølge målinger fra klippbyrået Observer, en av de mest synlige kulturinstitusjonene i landet. Den store interessen fra mediene holdt seg gjennom hele 2006. Alle nye utstillinger i 2006 var godt synlige i mediene. Museet har lyktes i en strategi med å trekke fram ulike faggrupper i museet. Dette har resultert i flere dobbeloppslag i de største riksavisene.

Pressekonferanser og pressevisninger

Det er blitt avholdt totalt 22 pressevisninger i forkant av alle utstillingene. I tillegg ble det holdt to større pressekonferanser; én i vår og én i høst, som presenterte *hele* museets utstillingsprogram i det aktuelle halvåret. Oppslutningen rundt disse halvårs-presentasjonene var meget god.

Lokalpresse og utenlandske tidsskrifter

Etter at Riksutstillinger ble innlemmet i Nasjonalmuseet i 2005, har det vært lagt vekt på å videreutvikle et godt forhold til lokalpressen når vi turnerer med våre utstillinger i Norge. Det ble i 2006 også vektlagt å oppnå oppslag i utenlandske tidsskrifter. Det ble sendt pressestoff og høyoppløselige bilder til utenlandske tidsskrifter flere ganger i måneden.

INFORMASJON

Det er lagt stor vekt på at museet skal framstå som ett museum og informere om utstillinger og formidlingsaktiviteter i alle museumsbygningene. I 2006 kom det nye informasjonstavler med oversikt over utstillinger og aktiviteter. Dette er et viktig tiltak for å trekke publikum til de ulike

Utstillinger i 2006	Medieoppslag
Per Spook. Norsk motedesigner i Paris	52
Fragmenter. Lars Hertervig's sene arbeider på papir	30
Fantastisk politikk. Kunst i turbulente tider	27
Scandinavian Design Beyond the Myth	23
Unge blikk på mesterverk	13
Hjertebank	13
Picasso. Fabler og fortellinger	13
A Doll's House	12
Norsk samtidsarkitektur 2000–2005	12
Ung kunstscene	11
Tacita Dean	10
Tingenes tilstand	10
Triologi: Amar Kanwar	9
Don Quijote. Spansk samtidsarkitektur	9
Samle sammen. Innkjøp og gaver 2003–2006	6
Nyskapende østerriksk arkitektur	4
Ibsen + Michelangelo = sant? En teatral videoinstallasjon	2
Atelierets sommerutstilling	1
Totalt antall presseklipp ¹⁾	224

¹⁾ I tillegg kommer presseklippene fra landsdekkende program.

museumsbygningene og få dem til å besøke museet flere ganger.

Informasjonssjefen koordinerer et internt forum som kvalitetssikrer informasjonsflyten eksternt og internt, og svarer på spørsmål fra publikum og samarbeidspartnere.

Ekstern informasjon

I 2006 gav Nasjonalmuseet ut 20 nyhetsbrev på norsk med informasjon om utstillingsåpninger, arrangementer og andre nyheter fra museet. Fra august kom nyhetsbrevet også ut i en engelskspråklig utgave, totalt åtte utgaver.

Nyhetsbrevet har blitt en stadig viktigere informasjonskilde for kunstinteresserte og venner av museet. I løpet av året økte abonnementstallet for den norske utgaven fra 1 400 til 2 200. Ved årsskiftet hadde den engelske utgaven 160 abonnenter.

Det ble utviklet en ny informasjonsbrosjyre på seks språk: norsk, engelsk, fransk, spansk, tysk og italiensk. Turister er hovedmålgruppen for brosjyren.

Det er laget tre flyers til publikum med oversikt over utstillinger i Oslo og vandretutstillinger.

Interninformasjon

Intranett er en viktig informasjonskilde for de ansatte. Siden inneholder blant annet oversikt over relevant informasjon, møterefater og skjemaer. Pressetavlen ved kantinen har oppslag med aktuelle presseklipp.

SPONSOR- OG PR-VIRKSOMHET

I 2006 har det vært arbeidet med sponsorer, venneforeningene og andre eksterne samarbeidspartnere, med kampanjer og merkevarebygging.

Sponsorer og bidragsyttere

Utarbeidelse av sponsorgjenytelser og sponsorpakker har vært viktige oppgaver. "Forum for kultur og næring" og "Sponsor- og eventforening" er arenaer der Nasjonalmuseet deltar.

Det ble i 2005 inngått en femårig sponsoravtale med Entra Eiendom AS, som er Nasjonalmuseets hovedsponsor. Entra Eiendom AS er blitt profilert som vår hovedsponsor i alt vårt trykte og digitale materiell. Bidraget for 2006 var 3 millioner. Arbeidet med å etablere flere langsiktige samarbeidsforhold har pågått gjennom året. Det er mottatt prosjektrelaterte bidrag på til sammen kr 3 453 798 og tilskudd, gaver og sponsormidler på tilsammen kr 18 507 310.

Nasjonalmuseet ønsker å rette en særskilt takk til våre sponsorer: Umoe AS, Entra AS, Den kulturelle skolesekken, Utenriksdepartementet, Sparebankstiftelsen DnB NOR, Scheiblers legat, Norsk kulturråd, Nordisk Ministerråd, Wahlstrøms fond, Fritt Ord, Norge 2005 AS, Statsbygg, Mondriaan Sticing, Odd Berg AS, Handelsbanken AS, Rambøll Norge AS, Nordea, Tromsø kommune, Troms fylkeskommune, Husbanken og Berg-gruppen.

Kampanjer

Årets store kampanje fokuserte på Nasjonalmuseets tre designutstillinger – "Tingenes tilstand", "Scandinavian Design Beyond the Myth" og "Per Spook. Norsk motedesigner i Paris" – som ble vist på kino, på utendørsreklame, trikk og i de største riksdekkende aviser. Kampanjen hadde en klar positiv effekt på publikumstallene for de respektive utstillingene.

Sponsorundersøkelse, merkevarenavn og omdømme

Det er utarbeidet et sponsorbarometer fra MMI for Nasjonalmuseet. Undersøkelsen viser at Nasjonalmuseet som merkevarenavn har fått en gjenkjennelseeffekt hos publikum på 78 %. Dette er et høyt tall med hensyn til at merkevarenavnet bare er tre år gammelt. Omdømmeprofilen til Nasjonalmuseet viser at museet nå oppleves som mer spennende, moderne og i tiden enn ved forrige undersøkelse.

Nasjonalmuseets venneforeninger

Nasjonalmuseet ønsker på sikt å ha én venneforening. Foreningene er en meget viktig ressurs for museet. I 2006 hadde museet følgende venneforeninger:

Nasjonalgalleriets venneforening som ble stiftet i 1917, ca. 500 medlemmer, Kunstindustrimuseets venneforening som ble stiftet i 1919, ca. 500 medlemmer, Museet for samtidskunsts venneforening som ble stiftet i 1990, ca. 200 medlemmer og Arkitekturmuseets venneforening som ble stiftet i 1994, ca. 40 medlemmer.

Årets store reklamekampanje var Nasjonalmuseets tre designutstillinger. "Scandinavian Design Beyond the Myth", "Tingenes tilstand" og "Per Spook. Norsk motedesigner i Paris". Kampanjen ble vist på kino, utendørsreklame, trikk og de største riksdekkende aviser, og hadde en klar positiv effekt på de gode publikumstallene i den perioden den pågikk.

Da Nasjonalmuseet feiret sin treårsdag sommeren 2006, åpnet "Labyrinten", lagd av arkitekturstudenter ved NTNU. I september var det yrende liv på Tullinløkka. Barn, unge og voksne tilbrakte lekende timer i Olafur Eliassons verk *The Collectivity Project*. I forbindelse med åpningen av utstillingen "Norsk samtidsarkitektur 2000–2005" lagde studenter

fra Høgskolen for Arkitektur og Industridesign "nytt gulv" til plassen nedenfor Kunsthallen med verket "175 baller". "Art of living - Hells Angeles 10 years in Oslo" inngikk i sommerens utstillingsrekke "Ung kunstscene".

Foto: Morten Thorkildsen, Børre Høstland, Knut Øystein Nerdrum, Nasjonalmuseet

Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt

Arbeidet med å bane vei for utbyggingsprosjektet har pågått ufortrødent gjennom 2006. Prosjektgruppen som er ledet av Magne Velure fra Kultur- og kirkedepartementet, og som har representanter for Entra, Statsbygg og Nasjonalmuseet, har arbeidet med utkast til konkurranseprogram. Man har hatt samtaler om utkastet med sentrale premissleverandører som Norske Arkitekters Landsforbund, Riksantikvaren og ulike organisasjoner som ivaretar funksjonshemmedes interesser og behov. Samtlige instanser har uttrykt tilfredshet med måten de har hatt mulighet til å påvirke prosessen.

Prosjektgruppen arbeider også med plandokumentet som beskriver utbyggingsprosjektet, og som skal danne grunnlaget for Oslo kommunes utarbeiding av ny reguleringsplan for området.

Kvalitetssikring

To ulike konsultteam har siden forsommeren 2005 gjennomgått Nasjonalmuseets byggeprosjekt. Alle større statlige byggeprosjekter skal være gjenstand for en slik kvalitetssikring. Modellen er utviklet av Finansdepartementet, og Nasjonalmuseet er det første kulturbyggprosjektet som er gjenstand for denne utvidede kvalitetsikringen.

Første kvalitetssikringsrapport ble utført av Metier i samarbeid med Møreforskning Molde AS og avlevert 1. februar 2006. Deretter fikk Terramar i samarbeid med Asplan Viak i oppdrag å gjennomføre ytterligere en granskning, samt i tillegg

kvalitetssikre Metiers rapport. Terramars rapport ble avlevert 7. juli 2006.

Brukermedvirkning

Arbeidet med rom- og funksjonsanalysen for Nasjonalmuseet ble slutført våren 2006. Deretter startet arbeidet med byggeprogrammet. Arbeidsgruppa som koordinerer arbeidet består av Anders Kalstad og Inger-Marie Oftebro fra Statsbygg og Aud Norlin og Ulf Grønvold fra Nasjonalmuseet. Det er etablert fem brukergrupper for følgende funksjonsområder: utstillingsrom, museumstjenester, formidling og undervisning, drift og sikkerhet og publikumstjenester og forretningsdrift. Hver av gruppene er ledet av avdelingslederen for området.

Mandatet for de interne brukergruppene er å ivareta brukerinteressene videre i prosessen med ytterligere detaljering fram til et byggeprogram, og å sikre at utbyggingsprosjektets museale og institusjonsfaglige interesser er tilstrekkelig ivaretatt. Det ble arrangert oppstartseminarer for hver av brukergruppene sammen med Statsbyggs prosjekteringsteam.

Den 31. oktober og 1. november ble det arrangert studietur for 35 deltakere fra Nasjonalmuseet og Statsbygg til Atheneum i Helsinki, som referansebygg for ombygging av et eldre, fredet bygg til et moderne, velfungerende museum, og til Moderna Museet i Stockholm, som referansebygg for et nybygd museumsanlegg. Formålet var å studere disse to museenes løsninger i samband

med Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt.

Forskning og utvikling

Forskning er en av Nasjonalmuseets kjerneoppgaver. Den er motivert av, og delvis integrert i, museets kunstfaglige aktiviteter. Forskningen er handlingsveiledende ved at den representerer en kunnskapsproduksjon som støtter opp under de konkrete oppgavene museet har. Forskningen skal være på et høyt nivå og leve opp til internasjonal standard. Dette forutsetter formell vitenskapelig kompetanse og aktive forskere.

Forskningen skal ivareta hele det kunsthistoriske feltet som utgjør Nasjonalmuseets ansvarsområde. Ny kunnskap skal genereres og formidles om samlingene, om norsk kunst, arkitektur og design, om norske kunstnere, arkitekter og designere, og om museets virksomhet og historie. Å sette det norske i en internasjonal kontekst er et særlig ansvar som påhviler museet. Overordnet målsetting inkluderer i tillegg vedlikehold og utvikling av eksisterende fagfelt og individuell kompetanse, utvikling av kompetanse på nye fagfelt og å åpne for nye, tverrfaglige perspektiver.

Nasjonalmuseet utfører også en betydelig forskningsforberedende virksomhet. Innsamling og generering av alle typer dokumentasjon til institusjonsarkiv, samlingsarkiv, kunstnerarkiv og bibliotek er grunnleggende for forskningsaktiviteten ved museet, samtidig som det er et tilbud til eksterne forskere og studenter. Kunsthistoriske og materialtekniske undersøkelser i forbindelse med konservering og restaurering av ulike typer verk er eksempler på dokumentasjonsinnsamling som konservatorene foretar. Deler av dette

arbeidet forutsetter vitenskapelig kompetanse, og det danner grunnlag for forskning og ulike typer veiledning både i egen og andre institusjoner.

Ut fra målsettingen om å inngå i tverrinstitusjonelt samarbeid og nettverk er kontakt med beslektede forskningsmiljøer ved universiteter og museer opprettet. Nasjonalmuseet deltar i nettverket for Norsk arkitektur og design 1950–1970, opprettet av Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk, Universitetet i Oslo.

Høsten 2006 ble det avholdt et internt seminar om museers forskningsorganisering og planer som tema. Foredragsholdere var Peter Nørgaard Larsen, forskningsleder ved Statens Museum for Kunst i København og Kari Telste, forskningskoordinator ved Norsk Folkemuseum.

Nasjonalmuseets forskningspolicy ble presentert for kollegaene i seksjon for kunst- og kunstindustrimuseer på Museumsforbundets årsmøte.

Museets vitenskapelige ansatte utfører sensoroppdrag ved universiteter og høyskoler og deltar med innlegg og forelesninger i diverse studie-tilbud. De gir en rekke foredrag for ulike foreninger og grupper og bidrar med artikler i andre museers kataloger og i relevante tidsskrifter. Mange av de ansatte har verv som styremedlemmer i diverse museer og foreninger, og de deltar slik aktivt i norsk kunstliv. Internasjonalt kontaktnett opprettholdes og utvikles gjennom styreverv i og deltakelse på

diverse internasjonale konferanser i regi av for eksempel ICOM, ICAM og NORDIK. En utfyllende oversikt kan ses på www.nasjonalmuseet.no.

Organisasjonsmessig forankring

Ved omorganiseringen ble forskningsansvaret delegert til den nyopprettede stillingen som forskningskoordinator, med rapportering til direktør. Et internt forskningsutvalg ble nedsatt. Oppgaven var å formulere forslag til forskningspolicy og handlingsplan, behandle søknader om forskningsprosjekter og å forberede saker for Nasjonalmuseets programkomité. Utvalget består av forskningskoordinator Birgitte Sauge, seniorkurator Ulf Grønvold, seniorkurator Andrea Kroksnes, seniorkurator Widar Halén, konservator Kari Greve, seniorkurator formidling Ellen Lerberg og redaktør Marianne Yvenes.

Policy for forskningen ble vedtatt av museets styre den 15. juni 2006. Handlingsplan for forskning med konkretisering av policy utarbeides hvert fjerde år. Planen ses i forhold til andre interne strategi- og policy-dokumenter (utstillings-, innsamlings- og publiseringspolicy, samt revidert strategisk plan 2005–09).

Forskningsrett og -plikt er lagt til følgende stillingsbetegnelser i Nasjonalmuseet:

Kurator, seniorkurator, konservator, seniorforsker og forskningskoordinator.

Museet har to forskerstillinger og 26 kuratorer/konservatorer med forskningsrett og -plikt. Forskningsforberedende kompetanse er lagt til

stillingsbetegnelsene: kurator, studiensveileder og konservator.

Museet har 19 stillinger med forskningsforberedende oppgaver.

I 2006 ble det totalt arbeidet med 18 forsknings- og utviklingsprosjekter i museets regi, fordelt på feltene bevaring, kunst, arkitektur, kunsthåndverk og design og institusjonshistorie. En fullstendig oversikt kan ses i den utvidede versjonen av årsmeldingen på Nasjonalmuseets nettsted www.nasjonalmuseet.no

Avsluttede forskningsprosjekter i 2006:

Marit Lange: "Naturromantikeren Peder Balke". Artikkel publisert i utstillingskatalog ved Blaafarveværket, 2006.

Eva Klerck Gange: *Tacita Dean. Reflecting Posterity. Tacita Dean's work, 1994–2004. A study of movement*, Nasjonalmuseet 2006. Tacita Dean (1965–) har utmerket seg innen konseptuell kunst, med film og installasjoner. I boken undersøker Klerck Gange hvordan Dean fornyer bevegelse som tema ved bruk av teknologiske, litterære og visuelle strategier, i et diskursivt grep mellom fortid og nåtid, sannhet og fiksjon.

Anita Kongssund: "Saaledes slumrer vist ogsaa hos os mangt et Geni under Koften". Nasjonalgalleriets vei fra samling til museum. 1837–1995." Artikkelen behandler blant annet innkjøpspraksis, forholdet til kunstnerne og publikum, samt Nasjonalgalleriets utbyggingsplaner fram til innlemmelsen i Nasjonalmuseet.

Kunst og Kultur, 2/2006.

Andrea Kroksnes: "Fantastisk politikk". Artikkel i katalogen til utstil-

lingen "Fantastisk politikk. Kunst i turbulente tider", Nasjonalmuseet, Oslo 2006. Arbeider fra to generasjoner og to historiske perioder settes opp mot hverandre: slutten av 60-tallet og vår tid, begynnelsen av det nye årtusenet. Verkene fra de to tids-epokene er påfallende like i bruk av fortellinger, fantasi, science fiction, formeksperimenter og det psykodeliske. Samtidig deler kunstnerne bestrebelsene for å forstå verden og uttrykke sine egne politiske holdninger.

Landsdekkende program

Nasjonalmuseet skal være et museum for hele landet. Ved omorganiseringen ved årsskiftet 2005–2006 var et av hovedprinsippene for omorganiseringen at ansvaret for det landsdekkende programmet skulle ligge integrert i alle avdelingene. Programproduksjon i Nasjonalmuseet, herunder utstillinger, formidling, forskning og andre utviklingsprosjekter, er rettet mot det landsdekkende programmet som en integrert del. Ansvaret for det landsdekkende programmet er lagt til Avdeling formidling og er organisert i tre nettverk: skole, galleri og museum.

Det ble opprettet en fagkoordinatorstilling, med ansvar for å samordne arbeidet med det landsdekkende program innad, og å presentere dette arbeidet utad. Koordinatoren, kurator formidling Elisabeth Sørheim, har vært representert i programkomiteen for planlegging av nye utstillinger.

I mai 2006 vedtok styret en policy for det landsdekkende programmet, som har følgende hovedområder: nettverkssamarbeid, produksjon av utstillinger, turnélegging, formidling og kompetanseoverføring.

I programarbeidet er det formulert en intensjon om at en i størst mulig grad skal lage turnéversjoner av de utstillingene museet viser i Oslo.

Utstillinger

Utstillinger under produksjon i 2006:
Nettverk skole: "Arv i tre", "Tenna i tapetet", "Våre hellige rom", "Atelier Spook" og "Made in Scandinavia" (omarbeiding)

Nettverk galleri og museum: "Norsk samtidsarkitektur 2000–2005", "Picasso. Fabler og fortellinger" og "Per Spook. Norsk motedesigner i Paris"

Utstillinger på turné:

Nettverk skole: "Smykke seg", "Det lille galleri I", "Det lille galleri II", "Helter og antihelter", "Finn din Grosch", "Skrift", "Reisen til jordens indre", "Lydspor", "Vis à Vis", "Video Vides Videmus" (3 eks.), "Når alt er design", "Jam", "Litt lik deg" (2 eks.), "Japan i en boks" og "Unge blikk på mesterverk"

Nettverk galleri: "Tegnebiennalen", "20 under 40", "Grenseløs", "Generator X", "Endelig hjemme", "Hjertebank" og "Hardcore Soft"

Nettverk museum: "Fragmenter. Lars Hertervigs sene arbeider på papir 1868–1902".

Formidling

Formidling av utstillingene organiseres på ulike måter:

Skolenettverket:

a) En utstillingsleder følger utstillingen under hele turneen. Utstillingslederen er rekruttert fra fylkene, og opplæringen foregår i Nasjonalmuseet. b) Utstillingen formidles av lærere som gjennomgår et seminar arrangert i regionene, med faglig ansvar i Nasjonalmuseet, praktisk ansvar i fylkeskommunene.

Galleri- og museumsnettverket:

c) En kunstformidler fra Nasjonalmuseet følger hele utstillingen. d) En delt formidlingsmodell, der overføring av kompetanse står sentralt. En kunstformidler fra museet har ansvar for opplæring av regional formidler, samt for opp- og nedmontering av utstillingen. Sistnevnte modell ble utprøvd i 2006 i Rogaland Kunstmuseum og i Eigersund kommune. Modellen har klare faglige fortrinn og utvikles videre.

Turnéplanlegging

Turnélegging i nettverk skole utføres av mottaksapparatet i fylkene og koordineres i formidlingsavdelingen. De fleste av museets samarbeidende fylker benytter nettsystemet KSYS i turnéleggingen. Museets landsdekkende program og turnéplaner blir lagt inn både i KSYS-systemet og på museets hjemmesider. Turnéplanene for galleri og museumsnettverket utføres av museet og vises på hjemmesidene.

Kompetanse/arrangementer for nettverkene

Kunsttorget ble avvirket 26. og 27. januar ved Union Scene i Drammen, og var et samarbeid med Buskerud fylkeskommune. Målgruppen var nettverk skole, operativt og administrativt ledd. Temaet var "Hvor romslig kan skolesekken være?".

Lærerseminar: Målgruppen var nettverk skole. I alt ble det holdt 28 lærerseminar rundt i landet fordelt på sju utstillinger.

Produksjonsseminar: To dagers produksjonsseminar i Oslo 26.–27. oktober. Målgruppen var nettverk skole

Fra utstillingen "Norsk samtidsarkitektur 2000–2005" som ble vist i Kunsthallen på Tullinløkka høsten 2006. Utstillingen presenterte 50 høydepunkter i norske arkitekters produksjon i perioden og skal vandre i nettverk galleri.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Utstillingen "Våre hellige rom", er et av flere tilbud fra Nasjonalmuseet til skolenettverket. I utstillingen møter elevene hellige rom fra de seks største verdensreligionene i Norge i dag utenom statskirka.

Foto: Knut Øystein Nerdrum, Nasjonalmuseet

og produsentmiljøene i fylkene. Seminaret fokuserte på utfordringene for produsentene til Den kulturelle skolesekken; hvordan sikre kunstnerisk kvalitet? Hvordan sikre samspillet med skolen?

Kunstformidlerseminar: Målgruppen var formidlere av alle museets utstillinger. To seminarer på til sammen tre dager. Tema: formidlingspraksis og filosofi som metode.

Opplæring for nye formidlere i forbindelse med turnéstart i januar og august: Målgruppen var formidlere i alle museets landsdekkende nettverk.

Øvrige kompetansehevende tiltak: *Med egne øyne I og II*. Bokprosjekt om formidling av samtidskunst og formidling av videokunst. Produsent var Nasjonalmuseet og Gan forlag. Boken *Med egne øyne I* var også et samarbeid med Nordland fylkeskommune. I alt ble 5090 eksemplarer av bøkene distribuert fra Nasjonalmuseet via fylkeskommunene til lærerne i alle grunnskoler i samarbeidende fylker samt Karmøy kommune. Dette arbeidet var igangsatt og ferdigfinansiert i det tidligere Riksutstillinger.

Det ble gitt rådgivning til planleggere i andre deler av landet om utforming av nye visningsrom for kunst. Ansatte i formidlingsavdelingen orienterte om Nasjonalmuseets landsdekkende program i ulike nettverkssammenhenger.

Statistikk/evaluering/rapportering
Skjemaene for rapportering og evaluering av formidling er blitt fornyet. De ligger på museets hjemmeside.

Alle seminarer i det landsdekkende programmet er evaluert av arrangørene.

Nettverk skole

Nettverksansvarlige i museet er kurator formidling Jeanette Eek Jensen og kurator formidling Elisabeth Sørheim. Nettverk skole omfatter 12 fylkeskommuner: Akershus, Vest-Agder, Buskerud, Hedmark, Hordaland, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag, Oppland, Sogn og Fjordane, Telemark, Vestfold og Østfold. I tillegg er Karmøy kommune tilsluttet dette nettverket. Samarbeidet er regulert i fireårige intensjonsavtaler og omfatter produksjoner og kompetanse til Den kulturelle skolesekken (Dks). Nåværende funksjonsperiode er 2005–2008. Fylkeskommunene har fra 2006 to representanter i Nasjonalmuseets programkomité når skoleprogrammet blir lagt. Det ble avholdt ett møte i 2006.

Videre gjennomførte museets ledere og nettverksansvarlige 13 evalueringsmøter med alle fylkene og Karmøy kommune. I tillegg deltok de på fylkeskommunale kulturtorg i Molde og Bergen. Det ble i 2006 ikke inngått avtale med nye fylker. Museet deltar i Riksforum (nettverkssamling for nasjonale produsenter i Den kulturelle skolesekken og Dks sentralt). Det ble avholdt ti møter i 2006.

Nettverk galleri

Nettverksansvarlig ved museet er kurator formidling Helga Gravermoen, som ble ansatt i august. Nettverk galleri omfatter kunstforeninger, kunstnersentre, gallerier, kunsthaller, kulturhus, offentlige rom, m.m. Potensialet i gallerinettverket består blant

annet av 189 kunstforeninger (13 av disse har kunstfaglig personale), 89 kulturhus og 14 kunstnersentre.

Kunstforeninger

Det ble avholdt flere møter med Norske Kunstforeninger for å klargjøre ønsker og behov i det videre samarbeidet med Nasjonalmuseet. Museet har et omfattende samarbeid med landets kunstforeninger og følgende foreninger mottok utstillinger fra Nasjonalmuseet i fjor: Risør Kunstforening, Porsgrunn Kunstforening, Stavanger Kunstforening, Egersund Kunstforening, Rana Kunstforening, Bodø Kunstforening, Tromsø Kunstforening, Galleri K i Sarpsborg, Stord Kunstlag og Lillesand Kunstforening.

I samarbeid med Høgskolen i Telemark og Norske Kunstforeninger har Nasjonalmuseet igangsatt et toårig deltidsstudium i *Kuratorarbeid – utstilling og formidling* fra høsten 2006 til våren 2008. De åtte obligatoriske samlingene er lagt til ulike kunst-institusjoner forskjellige steder i landet, og gjennomføres praktisk og pedagogisk i nært samarbeid med det faglige personalet i de institusjonene der samlingene legges. Første ukesamling for de 25 studentene var lagt til Nasjonalmuseet, hvor særlig formidlingsavdelingen bidro med ressurser. Koordinator og faglærer fra museets side er seniorkurator formidling Frithjof Bringager.

Det ble holdt to foredrag i Rogaland Kunstmuseum i desember 2006 med temaene: "Landsdekkende formidling" ved leder for formidlingsavdelingen og "Nettverk galleri" ved nett-

verksleder. Målgruppen var studenter fra kuratorstudiet, Høgskolen i Telemark, samt øvrige kulturaktører fra regionen og kunstforeningene.

Seniorкуратор formidling Frithjof Bringager gjennomførte en serie på åtte foredrag i lokale kunstforeninger på Østlandet. Temaene har vært knyttet både til basisutstillingen "Alle snakker om museet ... Kunst 1" og til utstillingen "Naturens speil. Nordisk landskapsmaleri 1840–1910". Videre deltok museet på Norske Kunstforeningers årsmøte, hvor nye utstillinger til gallerinettverket ble presentert. I tillegg bidro fagpersoner med ulike foredrag i kunstforeninger.

Det ble avholdt flere møter med SKINN (Samorganisasjonen for kunstformidling i Nord-Norge) for å klargjøre ønsker og behov i det videre samarbeidet med Nasjonalmuseet. Det ble utarbeidet planer for 2007, der utstillingsprosjekter fra Nasjonalmuseet skal turneres til 14 kunstforeninger i den nordlige landsdelen. Partene vil dele ansvaret for formidlingen. Museet har ansvar for den lokale formidleren og opplæring av vedkommende.

Andre institusjoner
Alle landets kulturhus har fått tilbud om Nasjonalmuseets vandreutstillinger gjennom kulturhusnettverkets mailsystem. Det ble også avholdt møter med representanter fra kulturhusene. Nasjonalmuseets vandreutstillinger ble vist i Nord-Trøndelag Fylkesgalleri og Svelvik kulturkontor/samfunnshus.

Alle landets kunstnersentre har fått tilbud om Nasjonalmuseets vandreutstillinger. Det var ingen visninger av museets utstillinger i kunstnersentraene eller på universiteter og høyskoler. Kunsthallen Tou scene viste en av Nasjonalmuseets utstillinger i 2006, samt galleriene Stiftelsen 3,14 og Hå gamle prestegård. Fem museer viste utstillinger fra Nasjonalmuseet. Det var Rogaland Kunstmuseum, Kunstmuseet KUBE, Stenersenmuseet, Larvik Museum og Bergen Kunstmuseum.

Nettverk Museum

Nettverket består av landets kunstmuseer og konsoliderte kulturhistoriske museer. Det har vært avholdt to møter i nettverket i 2006. Et hovedtema på møtene har vært hvordan nettverket kan samarbeide om forskningsbaserte utstillinger. Følgende museer har vært representert på møtene: Sørlandets Kunstmuseum, Rogaland Kunstmuseum, Bergen Kunstmuseum, Lillehammer Kunstmuseum, Trondheim Kunstmuseum, Nordnorsk Kunstmuseum og Drammen kulturhistoriske museum. Samproduksjonen "Fragments. Lars Hertervigs sene arbeider på papir 1868–1902" ble vist i Rogaland Kunstmuseum, Bergen Kunstmuseum og i Nasjonalmuseet.

Særskilte tiltak

Innad i museet har man arbeidet intenst i alle avdelinger for å kartlegge og fordele oppgaver. Allmøter er brukt for å informere om det nye landsdekkende programmet, og høsten 2006 ble det opprettet et eget idé- og diskusjonsforum for

landsdekkende koordinator. Det ble produsert og distribuert en formidlingsbrosjyre som presenterte museets skoleprogram i Oslo sammen med skoleprogrammet i landet for øvrig. Det ble avholdt fellesseminar for kunstformidlere i Oslo og i det landsdekkende programmet. Oppdragene kan nå fordeles på nye måter, én som formidler utstillinger i Oslo kan ta oppgaver i regionene og vice versa. Dette har vært gjennomført ved flere av utstillingene med positivt resultat.

Faggruppene for kunst, arkitektur og design

Ved omorganiseringen ble det opprettet faggrupper for kunst, arkitektur og design. Faggruppene består av kuratorene innen de ulike fagfeltene fra Avdeling samling og utstilling og Avdeling formidling. Gruppene skal være fora for faglige diskusjoner og blant annet komme med forslag til utstillingsprogrammet. Hver gruppe ledes av en fagkoordinator, oppnevnt for to år, som skal bidra til at feltet videreføres og videreutvikles innen rammene for Nasjonalmuseets virksomhet. Fagkoordinator for kunst var Nils Messel fram til 1. september, kurator Randi Godø (konstituert) fram til 13. november, deretter seniorkurator Andrea Kroksnes. Fagkoordinator for arkitektur var seniorkurator Ulf Grønvold. Fagkoordinator for design var seniorkurator Anne Kjellberg fram til 13. november, deretter seniorkurator Widar Halén.

Utstillings- og formidlingsprogrammet

Planleggingen av Nasjonalmuseets utstillingsprogram for kommende år var i 2006 organisert på følgende måte: Eksterne og interne utstillingsforslag ble diskutert og prioritert i faggruppene. Utstillingene som faggruppene anbefalte, ble deretter vurdert og prioritert i Redaksjonsforum, som bestod av avdelingsleder samling og utstilling, fagkoordinatorene for kunst, arkitektur, design, landsdekkende program og konservering, samt forskningskoordinatoren. Etter en ressursvurdering gikk deretter Redaksjonsforums forslag til utstillingsprogram videre til Programkomiteen. Programkomiteen bestod av direktøren og alle avdelingslederne samt forskningskoordinatoren. Da utstillingsprogrammet for skolene skulle diskuteres, ble komiteen utvidet med to eksterne medlemmer. Programkomiteen godkjente utstillingsforslagene eller gav klarsignal til forprosjekter.

Denne organiseringen av utstillingsplanleggingen ble endret i november. Redaksjonsforum ble nedlagt, og det ble dannet en ny Programkomité som består av de tidligere medlemmene av Redaksjonsforum samt avdelingsleder formidling. Når Programkomiteen har gått endelig inn for en utstilling, legges den fram for Ledergruppen til vedtak.

UTSTILLINGER I OSLO

Det skiftende utstillingsprogrammet i Oslo i 2006 var omfattende. Utstillingene ble vist i lokalene til det tidligere Nasjonalgalleriet (NG), Museet for samtidskunst (Mfs) og Kunstindustrimuseet (KIM), samt i

Kunsthallen (KH) og på Tullinløkka (TL). Utstillingene dekket alle Nasjonalmuseets fagområder med hovedvekt på samtidens kunstuttrykk, og viste en god ballanse mellom norsk og utenlandsk kunst. Presentasjonen av de historiske kunstuttrykkene ble i 2006 primært ivaretatt gjennom samlingsutstillingene. Av disse ble "Alle snakker om museet ... Kunst 1" i Nasjonalgalleriet noe endret i 2006 ved montering av Munch-salen og Langaard-salen. Besøktallet for utstillingene i Oslo var 541 521.

Robert Meyers samling

12.11.2005–15.01.2006, KH
Utstillingen med Robert Meyers samling har et historisk spenn fra 1840-tallet til samtidsfotografiet, med vekt på 1800-tallets landskapsfotografi, portrettfotografiet i mellomkrigstiden, den subjektive reportasje på 60-tallet og etableringen av det kunstneriske fotografiet på 1970- og 80-tallet. Prosjektleder og kurator utstilling: Eva Klerck Gange; kurator formidling: Ellen Lerberg

Formidlingsprogram:
Offentlige omvisninger ved seniorkurator formidling Ellen Lerberg.

Nyskapende østerriksk arkitektur.

Konstruktiv provokasjon + Baumschlager-Eberle

03.02–26.03, KH
Denne internasjonale vandretstillingen presenterte arkitektur med innovative løsninger innen formgivning, konstruksjon, teknologi, økologi og materialbruk fra regionen Vorarlberg. Den bestod av to utstillinger: *Konstruktiv provokasjon*, som fortalte historien om den nyskapende

arkitekturen i Vorarlberg fra 1960-årene og til i dag, var produsert av Institut Francaise d'Architecture i samarbeid med Vorarlberger Architekturstudien. *Baumschlager-Eberle*, som presenterte nyere prosjekter fra det største arkitektfirmaet i regionen, var produsert av arkitektene selv. Prosjektleder og kurator utstilling: Eva Madshus, kurator formidling: Eli Solsrud

Formidlingsprogram:

Torsdag 2. februar. Foredrag: Baumschlager-Eberle Architekten ved prof. Dietmar Eberle
Søndag 5. februar. Offentlig omvisning ved seniorkurator Eva Madshus.
Søndag 19. februar og 5. mars. Offentlig omvisning ved kunsthistoriker Bård Flaaten
Søndag 26. mars. Offentlig omvisning ved seniorkurator Eva Madshus.
Ekskursjon 4.–8. mai til Vorarlberg i Østerrike for arkitekter og arkitekturinteresserte. Reiseleder seniorkurator Eva Madshus

I tillegg ble det gjennomført åtte bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Triologi: Amar Kanwar

04.02–05.03, KIM
Utstillingen besto av tre filmer av den indiske filmskaperen Amar Kanwar: *A Season Outside* (1998), *A Night of Prophecy* (2002) og *To Remember* (2003). Filmene stilte spørsmål ved vårt syn på menneskerettigheter, sosial urettferdighet, segregasjon og jakten på lykke. De viste oss hvordan filmmediet kan bidra til å forme vår selvbevissthet. Med utgangspunkt i India fortalte de

historier om konfliktsoner i grenseområdet mellom India og Pakistan. Utstillingen var et samarbeid med OCA (Office for Contemporary Art Norway).
Prosjektleder og kurator formidling: Eva Gran, kurator utstilling: Gavin Jantjes

Formidlingsprogram:

Onsdag 1. februar. Omvisning/utstillingsseminar ved kurator formidling Eva Gran

I tillegg ble det gjennomført fire bestilte omvisninger for ulike grupper.

Fragmenter. Lars Hertervigs sene arbeider på papir 1868–1902

04.02–17.04, Mfs

Et tverrfaglig forskningsprosjekt mellom papirkonservator Kari Greve og kunsthistoriker Holger Koefoed lå til grunn for denne utstillingen, som gav publikum en enestående anledning til å se mange av Lars Hertervigs papirarbeider samlet. Utstillingen belyste en rekke aspekter ved Hertervigs sene papirarbeider fra bruken av materialer til kontakten med kvekerbevegelsen. Den var et samarbeidsprosjekt mellom Nasjonalmuseet, Rogaland Kunstmuseum og Bergen Kunstmuseum. Forskningspublikasjon.

Prosjektleder og kurator utstilling: Kari Greve, kurator formidling: Fritjhof Bringager

Formidlingsprogram:

Torsdag 9. februar. Kunstglimt: "Lars Hertervigs maleri i et kunsthistorisk perspektiv" ved seniorkurator Fritjhof Bringager og foredraget "Düsseldorf-Babylon. Anti-Düsseldorfske

trekk i Hertervigs sene kunst" ved førsteamanuensis Holger Koefoed.

Torsdag 12. februar Kunstglimt:

"Hertervigs, Cappelens og Friedrichs arbeider på papir" ved studiesalsveileder Møyfrid Tveit og foredraget "Fragmenter av et kunstnerskap" ved konservator Kari Greve

Torsdag 23. februar. Kunstglimt;

"Lars Hertervigs skissebøker" ved konservator Kari Greve og foredraget "Lars Hertervigs indre eksil" ved kunstkritikeren Trond Borgen

Torsdag 2. mars. Kunstglimt: Kunstneren Frans Widerberg forteller om sitt forhold til Lars Hertervig og temaomvisningen "Mellom drøm og virkelighet" ved seniorkurator Fritjhof Bringager

Lørdag 11. mars. Papirworkshop i utstillingen ved kunstneren Allison Leggat

Lørdag 18. mars. Akvarellverksted i utstillingen ved koordinator formidling Elin Olaussen

Lørdag 25. mars. Fagseminar: "Lars Hertervig. Nye perspektiver"

I tillegg ble det gjennomført 95 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Vortex. Works in progress.

Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner

22.10.2005–12.02.2006, NG

Høsten 2005 viste Nasjonalmuseet en større utstilling med verk skapt av Bård Breivik, en av landets fremste og mest anerkjente skulptører.
Kurator formidling: Nina Denney Ness

I utstillingen ble det gjennomført 38 bestilte omvisninger i januar og februar.

A Doll's House

10.02–12.03, TL

Marianne Heskes installasjon, basert på dukkehoder som har vært en viktig metafor i hennes kunstnerskap, var en del av markeringen av Ibsen-året. Ved hjelp av hodene, som var samlet i grupper som skuespillere på en scene, og video-projiseringer skapte kunstneren sin egen tolkning av Ibsens drama *Et dukkehjem* og av de universelle forholdene og relasjonene mellom personene der. Utstillingen ble laget i samarbeid med Galleri Kaare Berntsen og Selvaag Gruppen som reiste et lite hus til formålet på Tullinløkka.
Prosjektleder: Harald Solberg

Unge blikk på mesterverk

10.03–16.04, NG

10. klasser fra Trysil ungdomsskole presenterte tredimensjonale tolkninger av kjente verk fra Nasjonalmuseets samling. Eksempler på elevarbeider som ble vist sammen med originalverkene: Chr. Krohg: *Se forut*, fortolket av Christina, Marianne, Gjermund, Kjell André. Erik Werenskiold: *Fra Telemark*, fortolket av Jonathan, Kirill, Ann Cathrin, Oda, Elise. *Befrierne* av Frans Widerberg, fortolket av Emilie, Linus, Kristian. Bakgrunnen var et prosjekt for skolen i 2005. Prosjektleder og kurator formidling: Elisabeth Sørheim

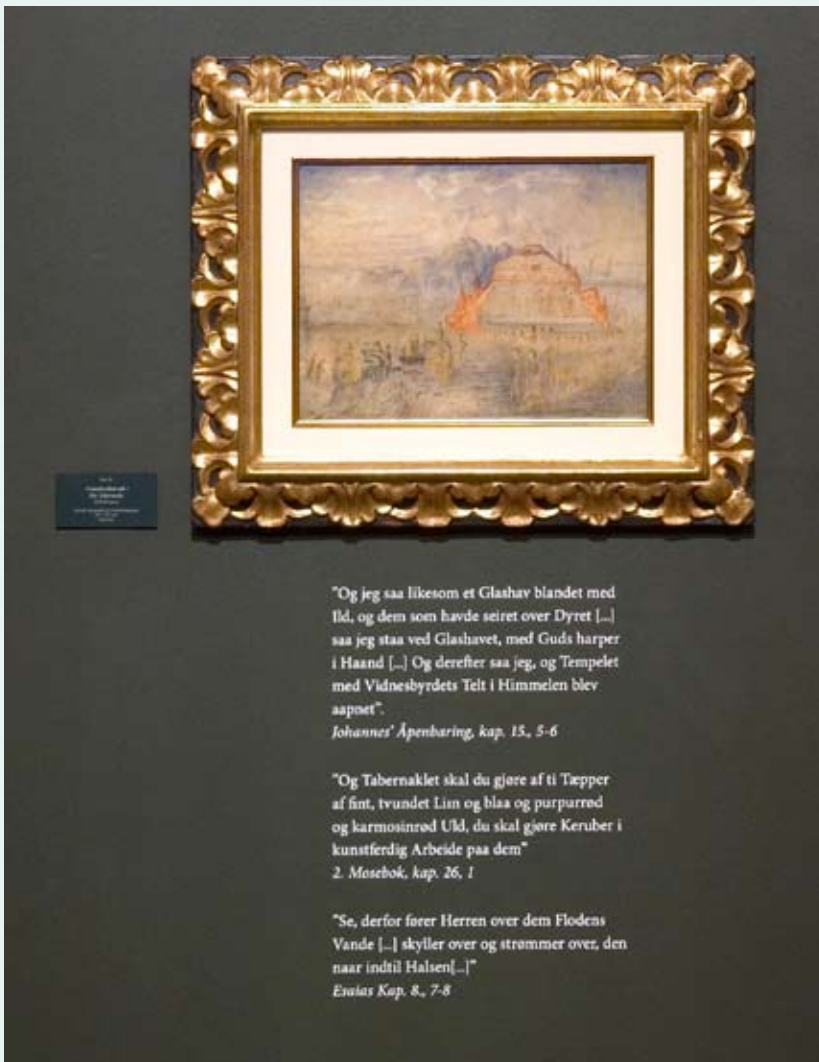
Formidlingsprogram:

Hundre elever fra Trysil ungdomsskole ble invitert til et heldagsseminar i Nasjonalmuseet.

I mars åpnet direktør Sune Nordgren utstillingen "Unge blikk på mesterverk". Elever fra 10. klasse på Trysil ungdomsskole fikk vise sine tredimensjonale tolkninger av kjente verk fra Nasjonalmuseets samling. Noen av elevene hadde latt seg inspirere av Frans Widerbergs *Befrielse*. Kunstneren var selv til stede på åpningen.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Årets første utstilling i Museet for samtidskunst var "Fragmenter. Lars Hertervigs sene arbeider på papir 1868–1902". Her vises *Vitnesbyrdets telt* fra 1870-80-årene.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Tacita Dean

11.03–14.05, NG

Den britiske kunstneren Tacita Dean har utmerket seg innen konseptuell kunst. Utstillingen viste arbeider av henne fra 1994 til 2002 med hovedvekt på filmer som *Disappearance at Sea* (1996), *Bubble House* (1999), *The Green Ray* (2001) og *Teignmouth Electron* (2002). Filmene beveget seg mellom fakta og fiksjon med reisen som et strukturerende fundament. Utstillingen bygde på kurator Eva Klerck Ganges forskningsprosjekt om Tacita Deans verk. Forskningspublikasjon og katalog.

Prosjektleder og kurator utstilling: Eva Klerck Gange, kurator formidling: Eva Gran

Formidlingsprogram:

Søndag 12. mars. Offentlig omvisning ved kurator Eva Klerck Gange.

Torsdag 16. mars. Lærerseminar ved kurator formidling Eva Gran

Torsdag 23. mars. Foredrag om kunstneren ved kurator Eva Klerck Gange

Lørdag 25. mars. Familieomvisning med verksted ved kurator formidling Eva Gran

Lørdag 25. mars. Kunstnersamtale i utstillingen med Hege Nyborg og Dag Erik Elgin ved kurator Eva Klerck Gange

Torsdag 30. mars. Kunstglimt i utstillingen ved kurator formidling Nina Denney Ness

Lørdag 22. april. Familieomvisning med verksted ved kurator formidling Eva Gran

Lørdag 29. april. Temaomvisning: "En reise i romantikken og postmodernismen" ved Thomas Hervard

Lørdag 6. mai. Temaomvisning: "Minner og historier i Tacita Deans kunst" ved Janne Fredly

Torsdag 11. mai. Kunstglimt: "Om løgn og forbannet dikt" ved kurator formidling Eva Gran

I tillegg ble det gjennomført 22 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Scandinavian Design Beyond the Myth 18.03–13.08, KIM

Scandinavian Design har siden 1950-årene vært med på å tegne et bilde av Skandinavia. Denne utstillingen, som har vandret internasjonalt siden 2003, kastet nytt lys over begrepet og debatterte mytene knyttet til det. Den fokuserte først og fremst på samtidsdesign fra de fem nordiske landene, men hadde også en historisk del med designikoner fra 1950- og 60-tallet. Den var laget i samarbeid mellom Nasjonalmuseet og andre nordiske institusjoner på oppdrag fra Nordisk Ministerråd. Forskningspublikasjon og nettutstilling. Se også utstillinger i utlandet.

Prosjektleder og kurator utstilling: Widar Halén, kurator formidling: Helga Gravermoen

Formidlingsprogram:

Torsdag 23. mars. Spesialarrangement for barn i ved kurator formidling Brynhild Slaatto

Torsdag 23. mars. Designbad med seniorkurator Anniken Thue og seniorkurator Widar Halén

Torsdag 23. mars. Lærerkurs ved kurator formidling Helga Gravermoen.

Torsdag 30. mars. Spesialarrangement for barn ved kurator formidling Brynhild Slaatto

Torsdag 30. mars. Designbad med Kiki Sørum og seniorkurator Widar Halén.

Torsdag 30. mars. Lærerkurs ved ku-

rator formidling Helga Gravermoen.

Torsdag 6. april. Spesialarrangement for barn ved kurator formidling Brynhild Slaatto

Torsdag 6. april. Designbad med professor ved Universitetet i Oslo Ingeborg Glambek og seniorkurator Widar Halén.

Torsdag 6. april. Lærerkurs ved kurator formidling Helga Gravermoen

I tillegg ble det gjennomført 53 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Tingenes tilstand

29.04-10.09, KH og TL

Tingenes tilstand var en undersøkende utstilling som stilte spørsmål ved tradisjon, smak og gitte forventninger. Den presenterte grupper og personer fra ulike land i Europa, fra USA og Japan som går sine egne veier innen feltene kunsthåndverk, design og kunst, og som aktivt er med på å skape den samtiden de lever i. Utstillingens installasjoner, kunsthåndverk, møbler, objekter og videoer viste at det som skiller kunsten, designen og kunsthåndverket fra hverandre i dag, ikke trenger å være annet enn avsenderens vilje. Katalog. Prosjektleder: Vibeke Waallann Hansen, kurator utstilling: Stina Høgvik, kurator formidling: Eli Solsrud

Formidlingsprogram:

Søndag 30. april. Kunstsamtale:

Temp, Lagombra, We Work In A Fragile Material og Uglycute presenterer sine arbeider i utstillingen. Ordstyrer: Vibeke Waallann Hansen

Torsdag 4. mai. Omvisning ved kurator Vibeke Waallann Hansen

Lørdag 6. mai. Workshop: redesign av klær ved 3rd Hand

Nasjonalmuseet deltok i Oslo kommunes arrangement "Kulturnatt 2006" 15. september. Programmet var mangfoldig med flere arrangementer i utstillingene i Nasjonalgalleriet. Atelieret var selvfølgelig åpent hele Kulturnatten. Barna jobbet med Munch-temaer i forskjellige materialer.

Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Fra åpningen av utstillingen "Tingenes tilstand" i Kunsthallen på Tullinløkka. Verket på bildet heter *Ophelia*, og fremstår som en unik blanding av skulptur, kunsthåndverk, smykker og taksidermi. Det er laget av kunstnergruppa "Idiots" som består av Afke Golsteijn, Floris Bakker og Tuben Taneja. De bor og arbeider i Amsterdam.

Foto: Borre Høstland, Nasjonalmuseet

Søndag 7. mai. Workshop: redesign av klær ved 3rd Hand
Søndag 7. mai. Quiz i samarbeid med Norsk Form
Torsdag 11. mai. Foredrag ved professor Torbjørn Kvasbø
Lørdag 20. og 27. mai. Familieomvisning med verksted
Torsdag 15. juni. Omvisning ved dr. philos Jorunn Veiteberg
Søndag 9. juli, 20. august og 10. september. Offentlig omvisning

Det ble gjennomført 47 bestilte omvisninger samt et samarbeidsprosjekt mellom Nasjonalmuseet og Høgskolen i Oslo. Prosjektet innebar et samarbeid med faglærerstudenter ved avdeling for estetiske fag om et pedagogisk opplegg for barn i utstillingen. Studentene utarbeidet og gjennomførte et formidlingsopplegg for skoleelever.

Fra 6. til 18. juni ble studentenes arbeider vist i prosjektrommet i KA 23.

Ung kunstscene

05.05–01.10, TL

Sommeren på Tullinløkka var viet prosjektet "Ung kunstscene". Prosjektet besto av elleve utstillinger i Selvaag-huset og en labyrintinstallasjon laget av avgangsstudenter fra kunsthøgskolene og arkitekthøgskolene i Oslo og Bergen, NTNU arkitekturlinjen og Kunstakademiet i Trondheim. Med det ville Nasjonalmuseet synliggjøre hva unge kunstnere, arkitekter og designere er opptatt av under sin utdanning ved de nasjonale utdanningsinstitusjonene.
Prosjektleder: Katia Banoun

Formidlingsprogram:

Quiz for barn med spørsmål og opp-

gaver fra utstillingen "Tingenes Tilstand" og "Labyrinten".

Per Spook.

Norsk motedesigner i Paris

13.05–17.09, Mfs

Utstillingen var den første store presentasjonen av Per Spooks virke som haute couture-designer. Den viste mer enn hundre antrekk fra årene mellom 1976 og 1994 da han hadde sitt eget motehus i Paris, en rekonstruksjon av hans studio og videoer fra motevisningene. Målet var å belyse Per Spooks virke som 'createur', dels ved å gi et innblikk i hva han stod for som designer og i de problemstillingene han arbeidet med i kolleksjonene, dels ved å gi innsikt i virksomheten i hans motehus spesielt og fransk motebransje generelt. Katalog.

Prosjektleder: Anniken Thue, kurator utstilling: Anne Kjellberg, kurator formidling: Helga Gravermoen

Formidlingsprogram:

Søndag 14. mai. Familieomvisning med verksted ved kurator formidling Brynhild Slaatto og koordinator formidling Elin Olaussen

Søndag 14. mai. Omvisning ved seniorkurator Anne Kjellberg i dialog med Per Spook

Søndag 21. mai. Omvisning ved seniorkurator Anne Kjellberg

Torsdag 1. juni. Motebad: Knut Faldbakken i samtale med Per Spook.

Søndag 4. juni. Familieomvisning med verksted ved kurator formidling Brynhild Slaatto og koordinator formidling Elin Olaussen

Søndag 11. juni. Omvisning ved kuratorer formidling Helga Gravermoen, Jeanette Eek Jensen og Brynhild Slaatto

Torsdag 17. august. Omvisning ved seniorkurator utstilling Anne Kjellberg
Torsdag 24. august. Temaomvisning: "Haute couture": Anne Kjellberg i dialog med motedesigneren Ove Harder Finseth

Søndag 27. august. Temaomvisning: "Se fremover, skue bakover": Seniorkurator Anne Kjellberg i samtale med Karianne Pedersen, konservator ved Norsk Folkemuseum

Torsdag 31. august. "Motebad": Per Spook i samtale med kostymedesigneren Christina Lovery

Torsdag 7. september. "Se fremover, skue bakover": Musikkinnslag ved Vegar Vårdal og Maja Gravermoen Toresen, fele og hardingfele, samt temaomvisning ved seniorkurator Anne Kjellberg

Søndag 17. september. Omvisning ved seniorkurator Anne Kjellberg, samt familieomvisning med verksted ved kurator formidling Brynhild Slaatto og koordinator formidling Elin Olaussen

I tillegg ble det gjennomført 178 bestilte omvisninger for ulike grupper. Klesdesigner Iselin Hafselid ble engasjert for å innrede atelieret slik at det skulle ligne et ekte studio for en motedesigner. Ateliergruppen bestod av kurator formidling Brynhild Slaatto og koordinator formidling Elin Olaussen.

Don Quijote. Spansk samtidskunst

09.06–13.08, NG

Til 400-årsjubileet for utgivelsen av Cervantes bok om Don Quijote ble tjue framstående spanske samtidskunstnere bedt om å lage verk med Don Quijote som inspirasjonskilde. Kunstnerne, som tilhørte ulike ge-

Høsten 2006 viste Nasjonalmuseet utstillingen "Samle sammen. Innkjøp og gaver 2003–2006". Én del av utstillingen ble vist i Kunstindustrimuseet og én i Nasjonalgalleriet. Hensikten var å gi publikum et innblikk i museets innkjøpspolitikk, og å vise bredden og mangfoldet innen alle de fagområdene museet er ansvarlig for, nemlig kunst, arkitektur, kunsthåndverk og design.

Foto: Børre Hostland, Nasjonalmuseet

I juni hadde Nasjonalmuseet celebrert besøk: Kong Juan Carlos og dronning Sofia fra Spania og kong Harald og dronning Sonja fikk omvisning av prosjektleder Ellen Lerberg i utstillingen "Don Quijote. Spansk samtidskunst". I forbindelse med 400-årsjubileet for utgivelsen av Cervantes Don Quijote var 20 kjente, spanske kunstnere bedt om å skape verk med den berømte romanen som inspirasjonskilde.

Foto: Knut Falch / SCANPIX

nerasjoner, arbeidet primært med skulptur som uttrykk. Deres høyst personlige tolkninger av Spanias mest kjente roman gav den ny aktualitet for tilskuerne. Utstillingen var produsert for visning i Europa og Kina av det spanske kulturministeriet i samarbeid med Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia. Katalog. Prosjektleder og utstilling kurator formidling: Ellen Lerberg

Formidlingsprogram:

Lørdag 10. juni og søndag 11. juni.

Arrangement med fortelleren Per Jostein Aasand og musikeren Said Dibaj. Ved kurator formidling Nina Denney Ness

Søndag 2. juli. Foredrag: "Don Quijote" ved kunsthistoriker Sivert Thue

I tillegg ble det gjennomført 14 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Atelierets sommerutstilling

01.07–28.08, Mfs

Formidling av kunst, arkitektur og design til barn og unge er høyt prioritert i Nasjonalmuseet. Formidlingen består ikke bare av omvisninger i, og samtaler om, utstillingene, men av aktiv utfoldelse i atelierene. Utstillingen viste arbeider laget i atelieret på Bankplassen 4 i skoleåret 05/06, inspirert av *Fragmenter*. Lars Hertervigs sene arbeider på papir 1868–1902, samlingsutstillingen *Kunst 2* og *Per Spook*. Norsk mote-designer i Paris. Prosjektleder: Anna Lindblad, kuratorer formidling: Anna Lindblad og Brynhild Slaatto, koordinator formidling: Elin Olausen

Ibsen + Michelangelo = sant?

19.08–08.10, NG

I forbindelse med Ibsen-jubileet i 2006 samarbeidet Nasjonalmuseet, Nationaltheatret og Universitetet i Oslo om en teatral videoinstallasjon. Under Michelangelos kuppel i St. Peterskirken i Roma tok Ibsen som 36-åring noen beslutninger som førte til at livet hans fikk en ny retning. På to videoer, flankert av Michelangelos *Moses* og to av hans slaveskulpturer fra Nasjonalmuseets gipssamling, diskuterte skuespillere fra teateret hva som kunne ha skjedd. Prosjektleder og kurator utstilling: Anniken Thue fram til 21.05. Deretter overtok Møyfrid Tveit. Kurator formidling: Ellen Lerberg

Formidlingsprogram:

Torsdag 7. september. Foredrag om Ibsen ved førsteamanuensis Erik Mørstad

Torsdag 14. september. Foredrag: "Den kunsthistoriske kanon og det estetiske dilemma. Lorentz Dietrichson og Henrik Ibsen i Roma 1864–65". Ved mag.art Mai Brit Guleng

I tillegg ble det gjennomført sju bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Samle sammen.

Innkjøp og gaver 2003–2006

02.09–21.01.07, NG og KIM

Utstillingen presenterte et utvalg av verk anskaffet til Nasjonalmuseet siden stiftelsesåret. Hensikten var å gi publikum et innblikk i museets innkjøpspolitikk, samt å vise bredden og mangfoldet innen de fagområdene museet er ansvarlig for, nemlig billedkunst, arkitektur og design. Ved

at verk fra flere felt i noen tilfeller var satt i tematisk dialog med hverandre, ble det fokusert på mulighetene Nasjonalmuseet gir for tverrfaglig samarbeid. Bestandskatalog. Prosjektleder: Randi Godø, kuratorer utstilling: Vibeke Waallann Hansen, Øystein Ustvedt, Birgitte Sauge, Inger Helene Stemshaug, kuratorer formidling: Eva Gran, Ellen Lerberg

Formidlingsprogram:

Søndag 3. september. Offentlig omvisning

Søndag 3. og 10. september. Performance: *Ongoing* av kunstnerduoen Elmgreen og Dragset

Søndag 17. september. Offentlig omvisning

Søndag 24. september. Performance: *Ongoing* av kunstnerduoen Elmgreen og Dragset

Torsdag 28. september. Debattmøte om museets innkjøpspolitikk

Søndag 1. oktober. Performance: *Ongoing* av kunstnerduoen Elmgreen og Dragset

Søndag 8. oktober. Offentlig omvisning

Søndag 8., 15. og 22. oktober. Performance: *Ongoing* av kunstnerduoen Elmgreen og Dragset

Søndag 22. oktober. Offentlig omvisning

Søndag 29. oktober. Performance: *Ongoing* av kunstnerduoen Elmgreen og Dragset

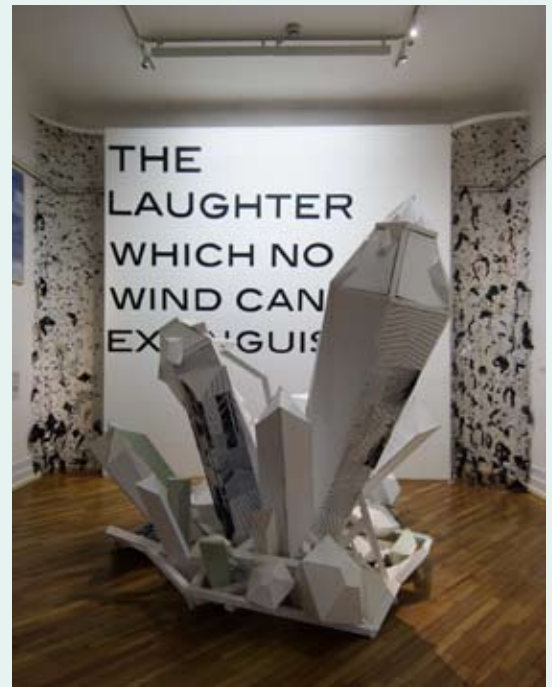
Lørdag 11. november. Familieomvisning med verksted

Søndag 12., 26. og 10. november. Offentlig omvisning

I tillegg ble det gjennomført 26 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

2006 viste Nasjonalmuseet utstillingen "Fantastisk politikk. Kunst i turbulente tider" i Museet for samtidskunst. Utstillingen viste nærmere 100 verk med politisk innhold og fantastisk uttrykk laget av 14 internasjonale kunstnere. Her vises Kristine Roepstorffs *Dead Star*.

Foto: Borre Høstland, Nasjonalmuseet

Fra utstillingen "Samle sammen. Innkjøp og gaver 2003-2006". Én del av utstillingen ble vist i Kunstindustrimuseet og én i Nasjonalgalleriet. Hensikten var å gi publikum et innblikk i museets innkjøpspolitikk, og å vise bredden og mangfoldet innen alle de fagområdene museets er ansvarlig for. Her fra utstillingen i Nasjonalgalleriet.

Foto: Borre Høstland, Nasjonalmuseet

Olafur Eliasson.

The Collectivity Project

02.09–17.09, TL

I september kom et billass med legoklosser til Tullinløkka. Som en forløper for, og en del av, utstillingen "Fantastisk politikk. Kunst i turbulente tider", ble hele Oslo invitert til å bygge sitt drømmemuseum eller en annen drømmebygning. Prosjektet var en videreføring av tidligere prosjekter av den dansk-islandske kunstneren Olafur Eliasson, hvor enkeltindividet må engasjere seg og samarbeide med andre. Barn, unge og voksne grep muligheten, og på Tullinløkka reiste det seg raskt en mengde originale legobygninger. Prosjektleder: Kari Greve, kurator utstilling: Andrea Kroksnes. Kurator formidling: Nina Denney Ness

Norsk samtidsarkitektur 2000–2005

14.10–07.01.07, KH

Denne utstillingen presenterte 50 høydepunkter i norske arkitekters produksjon i perioden. Arbeidene var vurdert og valgt ut av en fagjury. De varierte fra små interiørprosjekter til store, komplekse bygg som biblioteket i Alexandria. Prosjektene var gruppert i fem kategorier: *Transformasjon, Kontrast og tilnærming, Form og funksjon, Materiale og konstruksjon* og *Symbol og identitet*. Utstillingen var laget for senere å turnere i Nasjonalmuseets landsdekkende program.

Prosjektleder: Bente Aass Solbakken, kurator utstilling: Anne Marit Lunde, kurator formidling: Eli Solsrud

Formidlingsprogram:

Søndag 15. oktober. Offentlig omvisning ved kurator Anne Marit Lunde

Søndag 22. oktober. Offentlig omvisning ved kunsthistoriker Truls Ramberg

Tirsdag 24. oktober. Offentlig omvisning ved kurator Anne Marit Lunde

Lørdag 18. november. Familieforedrag: *Fra Sokrates til Einstein. Matematikk for sansene med kunstnerisk vri*. Ved kunstnerne Øivind og Eimund Sand

Søndag 19. november. Familieomvisning med verksted

Torsdag 23. november. Foredrag: *Works and methods* ved Sami Rintala, arkitekt og professor II ved NTNU Trondheim og *Nymodernistiske orienteringer i norsk arkitektur* ved førsteamanuensis Espen Johnsen.

Søndag 19. november. Arkitektkontoret Jarmund/Vignæs as Arkitekter presenterte *Norsk samtidsarkitektur 2000–2005* med fokus på egne arbeider, Svalbard Forskningspark og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Søndag 3. november. Kristin Jarmund Arkitekter as presenterte *Norsk samtidsarkitektur 2000–2005* med fokus på egne arbeider, Råholt skole, Nydalen stasjon og Fokus Bank i Stortingsgata

Søndag 29. oktober. Offentlig omvisning ved kunsthistoriker Truls Ramberg

Torsdag 9. og 12. november. Offentlig omvisning ved kurator Anne Marit Lunde

Søndag 26. november. Offentlig omvisning ved kunsthistoriker Truls Ramberg.

Søndag 3. desember. Familieomvisning med verksted

Søndag 10. og 17. desember. Offentlig omvisning ved seniorkurator Eva Madshus

Det ble etablert et arkitekturverksted for barn og ungdom i tilknytning til utstillingen som også fungerte som aktivitetshjørne for barn i helgene.

Lærerhøgskolen i Oslo brukte utstillingen og arkitekturverkstedet som formidlingspraksis for studenter, med elever fra Ruseløkka skole i to hele dager. Ca. 50 studenter og 30 elever deltok. I verkstedet arbeidet elevene med modeller av lego under veiledning av studentene. Til utstillingen ble det produsert en lærerveiledning som vil følge utstillingen på turné.

I tillegg ble det gjennomført 53 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Fantastisk politikk.

Kunst i turbulente tider

21.10–25.02.07, Mfs

Fantastisk politikk viste nærmere 100 verk med politisk innhold og fantastisk uttrykk laget av 14 internasjonale kunstnere. Verkene som var fra slutten av 1960-årene og vår egen tid, viste en påfallende likhet i bruk av fortellinger, fantasi, science fiction, formeksperiment og det psykedeliske. Begge de to tidsperiodene har vært preget av politisk krise. Kunstnerne har forsøkt å forstå sin samtid ved å konstruere en fantastisk kunstnerisk verden som kunne danne modeller for alternative måter å leve på.

Forskningspublikasjon.

Prosjektleder: Kari Greve, kurator utstilling: Andrea Kroksnes, kurator formidling: Nina Denney Ness

Formidlingsprogram:

Lørdag 21. oktober. Seminar med fredsforsker Dan Smith, kunstsribent Jan Verwoert, sosialøkonom og statsviter Nana Dessau og litteraturprofessor Arild Linneberg. Møteleder: seniorkurator Andrea Kroksnes

Søndag 22. oktober. Offentlig omvisning ved seniorkurator Andrea Kroksnes

Torsdag 26. oktober. Lærerseminar ved kurator formidling Nina Denney Ness

Lørdag 28. og søndag 29. oktober.

Workshop: "Spis de rike før de rike spiser deg" ved billedkunstner og aktivist Anita Hillestad og journalist og videoaktivist Liselott Säll

Lørdag 4. november. Overlevelses-Strategene åpner uterommet på Bankplassen

Søndag 5. november. Familieomvisning med verksted.

Torsdag 16. november. Kunstsamtale mellom kunstnerne Victor Lind og Pierre Lionel Matte

Søndag 3. desember. Familieomvisning med verksted

I tillegg ble det gjennomført 80 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Picasso. Fabler og fortellinger

11.11–02.01.07, NG

Nasjonalmuseet har 505 av Picassos grafiske blad. De fleste av dem kommer fra Arild Wahlstrøms samling. Utstillingen presenterte 50 av dem, fra kunstnerens tidligste periode rundt 1905 og fram til hans sene produksjon mot slutten av 1960-årene, med hovedvekt på verk fra seriene *Suite Vollard* og *Suite 347*. Utstillingen formidlet Picassos fabulerende

fantasi og store billedskapende evne og hans suverene beherskelse av alle grafiske teknikker. Katalog og bestandskatalog.

Prosjektleder: Tina Grette Poulsson, kurator utstilling: Nils Messel, kurator formidling: Eva Gran

Formidlingsprogram:

Torsdag 16. november. Lærerseminar ved kurator formidling Eva Gran

Torsdag 14. desember. Kunstglimt: "Picassos grafikk" ved seniorforsker Sidsel Helliesen

Det ble gjennomført 13 bestilte omvisninger og studiesalen arrangerte nærstudier av verk som ikke ble stilt ut.

UTSTILLINGER PÅ TURNÉ I NORGE: SKOLENETTVERKET

Det lille galleri I

Utstilling med samtidskunstnerne Marianne Heske, Dag Leversby, Bjarne Melgaard, Vanessa Baird og Harald Fenn. Vist i Vestfold våren 2006 i samarbeid med Vestfold fylkeskommune. Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen.

Det lille galleri II

Utstilling med samtidskunstnerne Mikkel McAlinden, Sverre Wyller, Christian Montarou, Iselin Lønn og Marianne Heske. Vist våren 2006 i Akershus i samarbeid med Akershus fylkeskommune ved Pilotgalleriet, Akershus kunstnersenter. Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen.

Japan i en boks

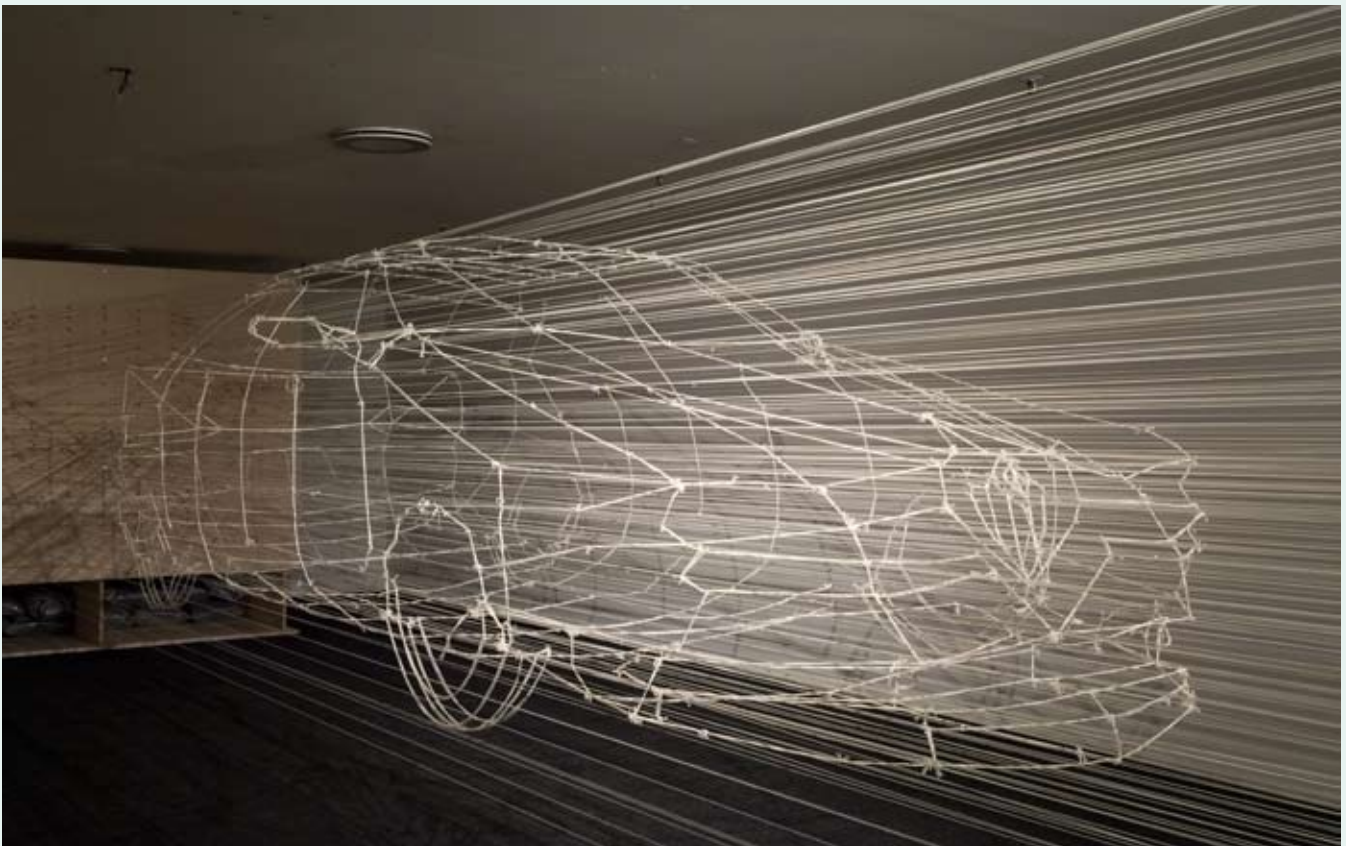
Utstillingen, som er kurert av Jan Walaker, formidler japansk samtidskultur gjennom 50 ulike designgjenstander og en film fra japansk hverdagsliv. Elevene fikk innblikk i japansk kultur som de kjenner igjen fra tegneserier og filmer. Det tilbuds workshop, der elevene selv prøvde seg som designere. Utstillingen ble vist i Vestfold i samarbeid med Vestfold fylkeskommune. Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen.

Lydspor

Billedkunstner Nina Borge og komponist Jesper Egelund Pedersen forsket i hvordan lyd påvirker form og hvordan form påvirker oppfatningen av lyd. Det har resultert i en utstilling av lydskulpturer. Komposisjonene danner sammen med skulpturene et helhetlig bilde. Musikken blir aktivert når publikum rører ved skulpturene. Med utgangspunkt i utstillingen er det laget et teaterprosjekt. Forestillingen er inspirert av barnas tilnærming til skulpturene. Utstillingen ble vist våren 2006 i Vest-Agder i samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune. Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen.

Når alt er design

"Når alt er design" fokuserte på hva design er, på kvalitet og hvilken rolle design får i et samfunn der alt allerede er formgitt. Utstillingen viste verk av elleve svenske designere, kunstnere og kunsthåndverkere. Utstillingen ble vist i Vestfold i samarbeid med Vestfold fylkeskommune. Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen.

Luftslott er en installasjon, skapt av den kubanske kunstneren Duvier del Dago Fernández, en Alfa Romeo i full størrelse laget av åtte kilometer hyssing. Bilen er en drøm han bærer på, men muligheten til å virkeliggjøre drømmen er begrenset. *Luftslott* er ett av flere kunstverk, skapt av åtte unge, kubanske kunstnere og inngår i utstillingen "Hjertebank". Utstillingen har turnert gallerier og kunstforeninger i Norge siden våren 2006: Stenersenmuseet i Oslo, 3,14 i Bergen, Stord kunstlag på Stord og Rogaland Kunstmuseum i Stavanger. "Hjertebank" ble også vist i Kaunas i Litauen.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

"Skrift" er en av de utstillingene som sendes på turné til skolenettverket. Hvorfor ser bokstavene ut som de gjør? Utstillingen dekker skriftutviklingen helt fra de første leirtavlene fra mer enn 3000 år f. Kr. og fram til oppfinnelsen av boktrykkerkunsten, via industriell masseproduksjon og fram til dagens digitale teknologi.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Vis à Vis

”Vis à Vis” viste en fornyet interesse for portrettfotografiet i samtidskunsten. Utstillingen fokuserte på selve portrettsituasjonen, på hva det innebærer å fotografere og bli fotografert, å se og bli sett. Elevene fikk også selv prøve seg som fotografer. Utstillingen ble våren 2006 vist i Akershus i samarbeid med Akershus fylkeskommune og høsten 2006 i Hordaland i samarbeid med Hordaland fylkeskommune. Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen

Litt lik deg

Utstilling der kunstnerne brukte video som kunstnerisk uttrykk. Et mål var å gi elevene en innføring i hva videokunst er, og drøfte tematikken fra videoene sentrert rundt krig, liv, død og illusjoner. Et sentralt tema i formidlingen: er de vi møter i de seks videoene litt lik deg? Utstillingen ble vist i Akershus, Nord-Trøndelag og Vest-Agder i samarbeid med fylkeskommunene. Prosjektleder: Elisabeth Sørheim

Reisen til jordens indre

Den fantastiske og fantasiskapende boken til Jules Vernes, utgitt i Paris i 1864, var utgangspunktet for en ny ferd i regi av kunstneren Trine Wester, denne gangen med moderne teknologiske hjelpemidler med på reisen. Kunstverket er satt sammen av åtte monitorer i ulike størrelser og viser videografikk med lyd. Arbeidet er interaktivt, og inviterer tilskueren med på en poetisk reise gjennom ytre og indre landskap. Utstillingen ble vist i Oppland høsten 2006. Prosjektleder: Elisabeth Sørheim

Skrift

Sammen med kalligrafen Christopher Haanes søkte en å gi noen svar på hvorfor bokstavene ser ut som de gjør. Skrift er både kalligrafi, typografi og håndskrift. Utstillingen dekket skriftutviklingen fra begynnelsen og fram til oppfinnelsen av boktrykkerkunsten, deretter fra boktrykkerkunst til industriell masseproduksjon og fram til dagens digitale teknologi. Målet med utstillingen var å øke bevisstheten om opphavet til skriften, bruksområdene for skrift, materiale, teknikker og metoder. Utstillingen ble vist i Nord-Trøndelag og Karmøy kommune. Prosjektleder: Elisabeth Sørheim

Smykke seg

Alt vi på en eller annen måte bærer på kroppen, klær, smykker, farger, tatoveringer og hårsveis, er signaler som forteller omverdenen hvem vi er. Det kan signalisere gruppetilhørighet, fortelle om den sosiale og økonomiske statusen til bæreren, og utgjør en viktig del av identiteten vår. Et smykke er ofte forbundet med gull og edle steiner. Utstillingen ”Smykke seg” ønsker å vise at smykker kan være mye mer enn det. De seks smykkekunstnerne Tone Vigeland, Hilde Dramstad, Sidsel Paaske, Torill Bjorg, Janna Syvänoja og Konrad Mehus har arbeidet med gjenbruk av materialer, ideer eller teknikker. Utstillingen ble vist i Nord-Trøndelag fylke og Karmøy kommune. Prosjektleder: Elisabeth Sørheim

Video – Vides – Videmus

Det latinske ordet video betyr jeg ser, og utstillingens tittel viser bøyningsformen av verbet: jeg ser, du ser, vi

ser. Ordet video kan derfor vise til møtet mellom betrakteren og billedkunsten, der det å synliggjøre, å se og bli sett, spiller en viktig rolle. Utstillingen bestod av sju videoer og viser hvordan ulike billedkunstnere bruker video som kunstnerisk uttrykk. Utstillingen ble vist i Telemark og Sogn og Fjordane. Utstillingen ble i tillegg formidlet til 60 lærere på Kulturtorget i Møre og Romsdal. Prosjektleder: Elisabeth Sørheim

Finn din Grosch

”Finn din Grosch” var på samme tid en utstilling og en oppfordring: ”Finn din Grosch” innebar både å sette sammen utstillingen, å undersøke i oppslagsverk og å jakte på bygningene hans i samfunnet rundt oss. C.H. Grosch (1801–1865) var arkitekt og stads-konduktør, dvs. forstander for statens bygninger, og lærer ved Den Kongelige Tegneskole i Kristiania. Prosjektleder: Hilde Mortvedt, kunstformidler og seminarholder: Eli Solsrud

Helter og antihelter – Hoppalong!

”Helter og antihelter – Hoppalong!” var laget av kunstneren Gisle Harr. Utstillingen bestod av skulpturer i modellerleire og en samling utklippsfigurer i papir kopiert fra aviser, ukeblader og andre trykksaker. Figurene kan være kjendiser, historiske personer, countrystjerner eller hverdagshelter. Utstillingen ønsket å gjøre elevene bevisste på sitt eget forhold til helter og antihelter, og ved hjelp av kunstnerens ideer og metoder kunne elevene lage sine egne skulpturer med helter og antihelter. Ansvarlig for turnéen våren 2006 var Hordaland og Oppland fylker. Prosjektleder: Hilde Mortvedt.

Jam!

I samarbeid med Nasjonalmuseet drog Adbusters ut på turné. I en spesialinnredet buss og med nytrykt aksjonskokebok fikk ungdomsskoleelever i to dager møte representanter fra aksjonsnettverket. Kulturjamming handler om å på en overraskende måte smette inn budskapet sitt i det offentlige rom. Aksjonsformen kunne variere mellom surrealisme og sivil ulydighet, men var alltid ikke-voldelig. Turné våren 2006 i Østfold. Prosjektleder: Anne Qvale

Unge blikk på mesterverk

Elever i 10. klasse fra Trysil ungdomsskole presenterte tredimensjonale tolkninger av kjente verk fra Nasjonalmuseets samling i Nasjonalgalleriet. Prosjektleder og kurator formidling: Elisabeth Sørheim

Formidlingsprogram:

Hundre elever fra Trysil ungdomsskole ble invitert til et heldagsseminar i Nasjonalmuseet.

Produsert i 2006:

Made in Scandinavia

Med utstillingen får skolen stifte bekjentskap med samtidens kunsthåndverk, design og billedkunst. "Made in Scandinavia" handler om formgivning i forhold til tradisjon og retter oppmerksomhet på gjenstandskulturen i vårt samfunn. Gjenstandene som vises er nøye og sikkert utformet. De er med på å skape undring og gir oss muligheter til å fabulere over tingene som omgir oss. Til sammen sju kunstnere bidrar: Henrik Brandt (S), Ida Forrs (S), Kajsa

Jagare (S), Marianne Moe (N), Anders Ruhwald (DK), Sissi Westerberg (S), Elin Aasheim (N)

Kunstformidlerens oppgave er å få i gang en dialog med publikum under omvisningene. Veiledning for elever og lærere, fakta ark og folder.

UTSTILLINGER PÅ TURNÉ I NORGE: GALLERI- OG MUSEUMSNETTVERKENE

Hjertebank

17.04–30.04, Stenersenmuseet, deretter i det landsdekkende programmet. "Hjertebank" (Latido de corazón) omfattet en gruppe cubanske kunstnere mellom 23 og 38 år. Kunstnerne er en del av et fenomen noen kaller "Generación 00", en generasjon hvis framtid er uvisst. Tapet av troen på kunstens makt til å forandre samfunnet etter det kaotiske nittitallet har ført til en kunstproduksjon som fokuserer på individet og individets behov. Utstillingen, som var et samarbeidsprosjekt mellom Nasjonalmuseet og Stiftelsen 3,14, ble kuratert av Andrea Sunder-Plassmann ved Kunstakademiet i Bergen og Sandra Sosa Fernandez fra Cuba. Prosjektleder: Katia Banoun. Kurator formidling: Malgorzata Basinska. Antall omvisninger: 101

Generator.X

"Generator.X" var en utstilling av kunstnere og designere som skaper arbeidene sine gjennom programmering. For dem er kildekode et estetisk verktøy på samme måte som lerret og pensel for tidligere kunstnergene-rasjoner. Kurator: Marius Watz. Ut-

stillingen er en samproduksjon med Atelier Nord. Utstillingen startet sin turné i februar 2006. Antall omvisninger: 115

20 under 40

Utstillingen presenterte 20 unge arkitektkontorer med medarbeidere under 40 år og viste et bredt og sammensatt bilde av ung arkitektur i Norge i dag. Utstillingen ble vist fram til 3. september. Antall omvisninger: 86

GrenseLøs

Unge kunstnere etablerer nye, alternative nettverk og har en mer sammensatt bakgrunn for sin produksjon og tenkemåte enn tidligere generasjoner. "GrenseLøs" presenterte kunstnere som bevisst velger seg alternative nettverk til de som opprettholdes av nasjonale og andre mer etablerte institusjoner. Utstillingen ga et skråblikk på kunstscenen slik den fortøner seg i vår globaliserte verden, der nye nettverk oppstår og flerkulturelle bakgrunner blander seg friskt og uhemmet og tilfører kunstscenen ny energi. Kurator Henry Meyric Hughes har stått for utvalget sammen med kurator Øystein Ustvedt

Utstillingen var et samarbeid med "Du store verden" og Nasjonalmuseet. Utstillingen ble vist i 2006 fram til 4. juni. Antall omvisninger: 35

Endelig hjemme

"Endelig hjemme" var en hybrid av en utstilling og et atelier hvor kunstnerens ideer og materialer sammenblandes med aktiv deltakelse fra publikum. Gjennom instruksjoner kunne publikum ferdigstille halv-

fabrikat til kunstverk og ta dem med hjem. Publikum installerte de ferdigstilte verkene i sine egne hjem og ble oppfordret til å fotografere dem i sitt hjemmemiljø. Bildene ble sendt til endelig.hjemme@nasjonalmuseet.no og lagt ut på museets hjemmeside som en forlengelse av utstillingen. Kuratorer: Siri Hermansen og Carl Fredrik Hårleman. Antall omvisninger: 153

Hardcore Soft

”Hardcore Soft” var en tverrfaglig utstilling fra Nasjonalmuseet som viste kunsthåndverk og billedkunst. Utstillingen viste skulptur, video, installasjon og tekstiler (fiber). Prosjektet søkte å utfordre den tradisjonelle oppfatningen av kunsthåndverk, spesielt søm og tekstilkunst. Utstillingen viste verk av samtidskunstnere som benytter tekstiler og kunsthåndverk for å undersøke, skille og rekonfigurere historie, kultur og identitet. Kurator: Clare Thornton. Antall omvisninger: 81

Tegnebiennalen

Tradisjonelt har tegningen hatt en underordnet rolle i forhold til andre kunstdisipliner og har blitt sett på som et forarbeid for det ”virkelige” og ”originale” arbeidet. Fra 1990-tallet har tegningen fått en fornyet status. Man sporer flere kunstnere som arbeider med tegningen som et selvstendig medium på lik linje med maleriet. Alle kunstnerne i Tegnebiennalen reflekterer og problematiserer tegningen på forskjellige måter. Kurator: Kjetil Skøien
Tegnebiennalen var en samproduksjon mellom Tegnerforbundet og Nasjonalmuseet/Riksutstillinger. Antall omvisninger: 62

UTSTILLINGER PÅ TURNÉ I UTLANDET

Scandinavian Design Beyond the Myth

03.12.2005–26.02.2006 Röhsska Museet, Göteborg, 07.09.–2.11.2006 og 14.12.2006–25.02.2007, Fundación Pedro Barrié de la Maza, A Coruna, og i Vigo, Spania
Utstillingen var organisert av Nasjonalmuseet på oppdrag av Nordisk Ministerråd. Den var resultatet av et større nordisk forsknings- og samarbeidsprosjekt med seniorkurator Widar Halén som prosjektleder og kurator. Utstillingen feirer 50-årsjubileet for Scandinavian Design. Katalogen summerer opp de siste 25 års forskning om temaet. Utstillingen har også egen nettutstilling: www.scandesign.org
Utstillingen åpnet i Berlin høsten 2003, og har siden vært vist i Milano, Gent, Praha, Budapest, Glasgow, Riga, København, Göteborg, Oslo, A Coruna og Vigo

The new Bibliotheca Alexandria

11.11.–26.11., vist ved den 5. Arkitekturbienalen i Brasilia, Brasil.
Utstillingen, som er laget av Nasjonalmuseet ved seniorkurator Eva Madshus i samarbeid med Utenriksdepartementet, har vandret internasjonalt siden den åpnet i Paris i 2002. Den presenterer det gamle oldtidsbiblioteket og det unike internasjonale samarbeidet rundt planleggingen og byggingen av det nye biblioteket, tegnet av det norske arkitektfirmaet Snøhetta. Bibliotheca Alexandria åpnet i 2002 og høstet anerkjennelse som et av de viktigste arkitektoniske verkene de siste tiårene.

Arctic cities: Kiruna, Oulo, Tromsø

10.09.–19.11., vist ved den 10. Arkitekturbienalen i Venezia, Italia.
Utstillingen ble laget i samarbeid med arkitekturmuseene i Stockholm og Helsinki, som senere har vist den, og er presentert i Den nordiske paviljongen i Venezia tegnet av Sverre Fehn. Den norske delen av utstillingen, som Nasjonalmuseet ved seniorkurator Eva Madshus hadde ansvaret for, fikk navnet ”Desperately seeking Tromsø”. Gjennom ni ”kloder”, ni globale forandringsbilder, ble Tromsøs rolle, ansvar og aktivitet beskrevet og illustrert inn i en større verden. En viktig del av utstillingen var nettstedet www.northerngateway.no

Hoveddelen av arbeidet med utstillingen forgikk i Tromsø under ledelse av prof. Knut Eirik Dahl og en styringsgruppe.

Avdeling samling og utstilling

Avdeling samling og utstilling ble dannet ved omorganiseringen. Avdelingen skal være drivkraften i museets kunstfaglige virksomhet. Den skal bidra til å forvalte, utvikle og tilgjengeliggjøre samlingene, samt øke kunnskapen om kunst, arkitektur og design nasjonalt og internasjonalt. Dette målet nås dels ved at avdelingen bidrar til å lage faglig funderte, tankevekkende utstillinger innen Nasjonalmuseets fagområder, dels ved at den gjennom samlingsforvaltning, forskning og annet fagarbeid bidrar til å styrke museets funksjon som nasjonal kunnskapsbank og kompetansesenter.

Sidsel Helliesen var avdelingsleder til 8. august, deretter var seniorkurator Anne Kjellberg konstituert i stillingen til 19. desember. Avdelingen har en flat struktur uten seksjoner. Kuratorene i avdelingen deltar i faggrupper for kunst, arkitektur og design sammen med kuratorene i Avdeling formidling. Ved årets slutt hadde avdelingen 24 faste stillinger og fem engasjementer. Avdelingens ansatte var engasjert i alle sider av avdelingens virksomhet gjennom 2006.

Avdelingen har et viktig forvaltningsansvar for Nasjonalmuseets egne samlinger, for samlingene fra det tidligere Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Arkitekturmuseumet og Kunstindustrimuseet i Oslo, samt for dokumentasjonsarkivsamlingen. Ansvaret omfatter innkjøp og annen tilvekst, utlån i samarbeid med Avdeling museumstjenester, inventarisering, registrering og katalogisering, dokumentasjon, forskning

og tilgjengeliggjøring gjennom utstillinger og på andre måter. Avdelingen har et hovedansvar for planlegging av utstillinger. En stor del av arbeidstiden til de ansatte brukes på dette og på gjennomføring av utstillingsprogrammet. Utlånskomiteen har i 2006 vært ledet av kurator Eva Klerck Gange.

Forskning er et viktig felt for avdelingen, som har to rene forskerstillinger. Mange av kuratorene er involvert i forskningsprosjekter dels knyttet til Nasjonalmuseets eget forskningsprogram, dels til eksterne programmer. Kuratorenes forskning kommer blant annet til syne i en del av katalogene som ble produsert til utstillinger i 2006.

Avdelingens kuratorer er med i ulike faglige nettverksgrupper i inn- og utland, som ICOM (International Councils of Museums), IKT (International Association of Curators of Contemporary Art), ICAM (International Confederation of Architectural Museums) og andre. Flere av dem har i løpet av året vært sensorer og forelesere ved universiteter og høyskoler.

Studiesal og konsultasjonstjenester

Studiesalen for tegning og grafikk i Nasjonalgalleriets tidligere lokaler har hatt 1128 enkeltbesøkende i løpet av 2006. Studiesalsveilederen har undervist 59 grupper, hvorav tre barnehagegrupper, 23 barneskolegrupper, fem ungdomsskolegrupper, åtte videregående skolegrupper, tre fra Oslo Kunstfagskole, fire fra Høgskolen i Oslo (HiO) og seks andre. Kunsthøgskolen har fått undervis-

ning med egen lærer tre ganger. I tillegg ble det holdt seks kunstglimt for publikum i Studiesalen.

Avdeling samling og utstilling hjelper publikum med informasjon om verk i privat eie. Konsultasjonstjenesten for maleri, tegning og grafikk hadde 209 henvendelser og vurderte 327 arbeider i løpet av året. Konsultasjonstjenesten for kunsthåndverk og design besvarte 120 henvendelser. I tillegg ble det besvart skriftlige og telefoniske henvendelser om ulike temaer innen museets kompetansefelt. 715 søknader om utførselstillatelse ble behandlet i 2006.

Inventarisering, registrering og katalogisering

Blant museets kjernevirksomhet er oppgaver knyttet til inventarisering, registrering og katalogisering av samlingene generelt og nyervervelsene spesielt. Arbeidet med utviklingen av en kunstmodul i databasen Primus fortsatte i 2006 i samarbeid mellom museets prosjektgruppe og Museenes datatjeneste.

Restanseregistreringsprosjektet

Restanseregistreringsprosjektet som har pågått siden 2002, ble videreført i 2006. To prosjektmedarbeidere arbeidet heltid med å registrere etterslep i databasen Primus, hovedsakelig i samlingen av kunsthåndverk og design, samt noe i arkitektursamlingen. Til sammen ble 6247 poster registrert. Restansen er ved årets slutt anslått til to årsverk.

Dokumentasjonsarkivet

Arbeidet med å systematisere og merke Nasjonalgalleriets, Kunstin-

dustrimuseets, Museet for samtidskunsts og Riksutstillings saksarkiver ble videreført i 2006. Videre fortsatte samordningen og systematiseringen av de tre museenes dokumentasjonsarkiver. Samordningen av samlingsarkivene ble nesten fullført. Det gjenstår imidlertid en fullstendig gjennomgang av det nye, samorganiserte samlingsarkivet med henblikk på overføring av deler av materialet til museets kunstnerarkiv, henholdsvis klipparkiv.

Arkivaren, som takket være en gave fra Kunstindustrimuseets venneforening var blitt engasjert i 2005 for å ordne Kunstindustrimuseets historiske arkiv, hadde ved utløpet av 2006 fullført dette arbeidet.

Dokumentasjonsarkivet fikk en svært verdifull tilvekst da Henie Onstad Kunstsenters dokumentasjonsarkiv i september ble overdratt til Nasjonalmuseet.

Studiesalen i Kristian Augusts gate 23 ble besøkt av 45 personer, mens det var 15 besøk i arkitektursamlingens magasin. Vi tok også imot en gruppe av nye master-studenter fra Universitetet i Oslo som fikk en innføring i dokumentasjonsarkivets innhold og tilbud. Ca. 90 henvendelser fra publikum ble besvart i løpet av året.

Seniorkurator Bodil Sørensen har vært koordineringsansvarlig for dokumentasjonsarkivet i 2006.

Nyervervelser

Det ble i 2006 ervervet i alt 122 verk til Nasjonalmuseet, dels som

innkjøp, dels som gaver. I tillegg kommer tilvekst til arkitektursamlingen på 1226 prosjekter. Museet takker alle givere for viktige bidrag. Nasjonalmuseets innkjøpskomité har i 2006 bestått av direktør Sune Nordgren (leder), seniorkurator Nils Messel, forskningskoordinator Birgitte Sauge, seniorforsker Sidsel Helliesen, prosjektcontroller Harald Solberg (t.o.m. 01.05.2006), seniorkurator Anne Kjellberg (f.o.m. 01.05.2006), kurator Øystein Ustvedt og kurator Randi Godø (sekretær).

Innkjøpskomiteen forholder seg til de eksisterende samlingene og kompletterer ut fra følgende satsningsområder: Hovedtyngden ligger på det samtidige, nasjonale materialet. Det internasjonale materiale skal ses i forhold til en spesiell betydning for samlingene, eller i samtiden, eller verkets tilknytningspunkter til Norge. Det legges vekt på å samle hovedverk og enkelte kunstnerskap som har spesiell betydning for en periode, for en materialgruppe eller for et annet område i samlingen. Det legges også vekt på å videreføre dokumentasjonen av norsk kunst, arkitektur og design gjennom ervervelse av skisser, studier, utkast og lignende.

Året ble preget av ervervelsen av flere større verk av blant andre Axel Enoch Boman, Tacita Dean, Annika von Hauswollf, Runa Islam, Per Kirkeby, Erlend Leirdal, Løvaas & Wagle, Ole Jørgen Ness, Pushwagner, Axel Revold, John Savio, Andreas Schneider, Ingunn Skogholt og Anne Aanerud og arkivet etter arkitekt Thilo Schröder. Under tittelen

”Samle sammen. Innkjøp og gaver 2003–2006” ble det høsten 2006 arrangert en utstilling i lokalene til det tidligere Nasjonalgalleriet og i Kunstindustrimuseet basert på et utvalg av Nasjonalmuseets innkjøp siden etableringen i 2003.

For oversikt over innkjøpte verk og gaver, se årsmeldingen for 2006 på museets hjemmeside: www.nasjonalmuseet.no

Studiesalsveileder Møyfrid Tveit viser fram Erik Werenskiolds og Theodor Kittelsens originaltegninger til de norske folkeeventyrene i Studiesalen.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

I 2006 besøkte 1346 skoleklasser Nasjonalmuseet for å få omvisninger i utstillingene. Her formidler kurator Eva Gran fra utstillingen "Alle snakker om museet ... Kunst 1" mens skoleelevene lytter interessert. Det er Odd Nerdrums maleri *Trygd* fra 1973 og Hanne Nielsens maleri fra 1992; *Du skal hedre din far og din mor så du får leve lenge i det landet Herren din Gud gir deg* som er gjenstand for ungdommenes oppmerksomhet.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Avdeling formidling

Avdelingen ble etablert ved omorganiseringen og består av seksjon formidling og seksjon publisering. Kuratorene i avdelingen deltar i faggrupper for kunst, arkitektur og design sammen med kuratorene i Avdeling samling og utstilling.

Avdelingen hadde pr. 31.12.06 20,5 årsverk samt en rekke frilansere knyttet til formidlingsoppdrag i avdelingen. Avdelingens leder var Anne Qvale. Ingen av seksjonene har ledere. Seksjonenes arbeid var delt inn i ulike undergrupper.

Avdelingens overordnede mål er å være en drivkraft i museets kunstfaglige og pedagogiske kommunikasjon med omverdenen, og dermed bidra til å styrke museets rolle som kunst- og kulturinstitusjon i det norske og det internasjonale samfunn. Formidlingsavdelingen skal sørge for at museet og dets utstillinger er en attraktiv møteplass for individer og grupper, fra barnehage til universitet. Dette skjer gjennom skriftlig, muntlig og verkstedsrelatert formidling i og utenfor utstillingene – både ved utstillingsstedene i Oslo og gjennom et omfattende nasjonalt formidlingsprogram. Typiske formidlingsformer som utprøves og utvikles i avdelingen, er spesielle utstillingsproduksjoner, omvisninger, foredrag, praktisk ateliervirksomhet, tekster i utstillingen, utforming av ulike typer kataloger, guider og informasjonsark. Dette gjøres ofte i form av samarbeidsprosjekter med andre fagmiljøer i og utenfor museet, kultur- og utdanningsinstitusjoner. Arbeidet med å utvikle museets hjemmesider til en omfattende kunstfaglig formidlingskanal ble igangsatt.

Faggruppe formidling

Seksjon formidling fikk, i tillegg til ansvar for all formidling av museets utstillinger i Oslo, også ansvaret for museets nye landsdekkende program. Seksjonen hadde i 2006 16,5 årsverk.

En stor del av arbeidet var knyttet opp mot museets mange nye utstillingsprosjekter og det omfattende pedagogiske arbeidet som ble utført i tilknytning til museets fire store samlingsutstillinger: "Alle snakker om museet ... Kunst 1" (1800–2005), "Alle snakker om museet ... Kunst 2" (1950–2005), "Stil 1100–1905" og "Design og kunsthåndverk 1905–2005".

Et hovedsatsningsområde i 2006 var ateliervirksomheten. Et annet ansvarsområde var opplæring av frilanstilknyttede formidlere, museets verter og lærere. Det ble arrangert en rekke seminarer og kurs for disse gruppene. Videre innledet seksjonen samarbeidsprosjekter med flere skoler, høyskoler og universitet. Seksjonen har integrert det kunstfaglige og pedagogiske arbeidet der det har vært hensiktsmessig, og på den måten skapt et rikt og sammensatt miljø som er i kontinuerlig utvikling.

Ateliervirksomheten

I 2006 ble det nedsatt en ateliergruppe i seksjonen som utarbeidet en policy for virksomheten. Et sentralt element her er å integrere den muntlige formidlingen med et godt tilrettelagt og pedagogisk relevant verkstedsarbeid i etterkant, tilpasset ulike aldersgrupper. I løpet av året har en rekke skoleklasser benyttet seg av

dette integrerte tilbudet i atelieret i Museet for samtidskunst og i Nasjonalgalleriet. Dette atelieret ble tatt i bruk i september 2006. Det har blitt arbeidet med å lage antrekk til leddukker, tegning av landskap med kull, penn og pensel, menneskefigurer i ulike materialer, designformer i plastilin modeller av hus og hytter, for å nevne noen uttrykksformer og materialkategorier. Det arrangeres også åpne ateliertilbud i helgene, både med og uten omvisning. Nytt av året er samarbeidet med studiesalen for kobberstikk-, grafikk- og tegnings-samlingen med fokus på tegning. Det forberedes også etablering av atelierer for design og arkitektur. I den landsdekkende formidlingen er det blitt arrangert ulike typer verksted knyttet til vandretstillingene.

Alle snakker om museet ... Kunst 1 (1800–2005)

I utstillingen ble det gjennomført 726 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Alle snakker om museet ... Kunst 2 (1950–2005)

I utstillingen ble det gjennomført 152 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Stil 1100–1905 og Design og kunsthåndverk 1905–2005

Til skolene er det blitt utviklet egne arbeidsoppgaver knyttet til utstillingen "Design og kunsthåndverk 1905–2005". Arbeidsoppgavene er tilgjengelige på nettet www.nasjonalmuseet.no. Det er videre blitt utviklet et rikholdig omvisningstilbud som på tverrfaglig vis tar for seg utstillingenes mange temaer og

Nasjonalmuseet inviterte nybakte mammaer og pappaer til omvisning i Kunstindustrimuseet med designhistorien som tema – et populært tilbud! Formidler Truls Ramberg viser fram Philippe Starcks *Moto 6.5* fra 1996

Foto: Borre Høstland, Nasjonalmuseet

Et av arrangementene i forbindelse med Per Spook-utstillingen, var "Motebad" hvor forfatteren Knut Faldbakken og Per Spook samtalte om moteskaperens fantastiske karriere i Paris.

Foto: Borre Høstland, Nasjonalmuseet

problemstillinger. Omvisningstilbudet er tilgjengelig på nettet, www.nasjonalmuseet.no.

I "Stil 1100–1905" ble det gjennomført 66 bestilte omvisninger for ulike publikumsgrupper.

I "Design og kunsthåndverk" ble det gjennomført 141 bestilte omvisninger.

I tillegg til omvisninger rettet mot skoleklasser, andre grupper og ulike arrangementer var følgende arrangementer nye av året:

Babyomvisning

Bli kjent med designhistorien med babyen på magen!

Nasjonalmuseet inviterte nybakte mammaer og pappaer til omvisningsserie i basisutstillingene "Stil" og "Design og kunsthåndverk" i Kunstindustrimuseet.

17. oktober. Designhistorien Del 1,
14. november. Designhistorien Del 2,
28. november. Designhistorien Del 3.

Kjenn din designhistorie

Omvisningsserie i "Design og kunsthåndverk" rettet mot småbarnsforeldre; verksted for barna/omvisning for de voksne. Lørdag 14. oktober, lørdag 18. november, lørdag 2. desember.

Formiddagsomvisninger

Omvisningsserie rettet mot pensjonister. 17. oktober. Bli kjent med "Stil 1100–1905". 7. november. Bli kjent med glass og fajanse, 5. desember. Bli kjent med billedteppene i samlingene.

Arkitekturvandring

Arkitekturvandring er rettet mot skolen, fra ungdomstrinnet og oppover.

"Fra Slottet til Egertorget" og "Kvadraturen" er faste tilbud.

Arkitekturvandring for et allment publikum

26. mars. "Fjordbyen og Filipstad – hva skjer når NSB og Havnevesenet presenterer prosjekter om utnyttelsen av Filipstad?" Ved sivilarkitekt Fredrik Torp.

2. april. "Nobels Fredssenter – i den gamle stasjonsbygningen på Vestbanen" ved sivilarkitekt Grete Jarmund, prosjektleder for opprettelsen av senteret.

7. mai. "Waldemars Hage. DARK Arkitekter AS" ved sivilarkitektene MNAL Jan Støring, Christine Grape og Gerhard Linder.

Høsten 2006 var det arkitekturvandring i utstillingen "Norsk Samtidsarkitektur 2000–2005".

Griffen

Nasjonalmuseets kunstklubb for barn hadde ved utgangen av 2006 om lag 160 medlemmer. Klubben hadde åtte medlemsmøter i løpet av året. Medlemsmøtene var knyttet til museets ulike virkefelt, og har alternert mellom museets ulike visningssteder. Ved hvert medlemsmøte deltok ca. 25 barn med følge.

Pepperkakehuskonkurranse 2006 og utstilling

Årets tema var "Drømmehytta". Det ble innlevert 27 hytter fordelt på tre klasser.

For skoleklasser tilbød vi gratis

kurs i modellbygging. Kurset inkluderte et besøk i utstillingen "Norsk samtidsarkitektur 2000–2005". Fem skoler leverte pepperkakehytter og hadde gjort dette til et tverrfaglig prosjekt hvor hele trinnet var involvert. Utstillingsåpning og premiering 15.12.06. Prosjektleder: Eli Solsrud

Grieg-festivalen

Siste uke i juli ble den tradisjonelle Grieg-festivalen i Nasjonalmuseet gjennomført for sjette år på rad med ni konserter i Nasjonalgalleriet med i alt 560 tilhørere. Festivalen er et samarbeid mellom Griegselskapet og Nasjonalmuseet.

Kulturnatten i Oslo

Formidlingsavdelingens fagpersonale var med i planlegging og gjennomføring av Kulturnatten i Oslo. Kulturnatten ble i 2006 arrangert i Nasjonalgalleriet mellom kl.18 og 23 med omvisninger, miniforedrag, verksted og andre aktiviteter for barn og voksne. I alt 1247 besøkende. Prosjektleder: Anita Rebolledo

Samarbeidsprosjekter

Samarbeidsavtalen med Høgskolen i Oslo, avdeling for estetiske fag, ble realisert i forbindelse med høgskolens faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverk. Hver høst gjennomføres et opplegg for studentene på andre årstrinn i museets ulike utstillinger. Intensjonen er at studentene skal få praktisk erfaring i å formidle kunst til skoleelever på ulike klassetrinn – både i form av omvisning og verkstedarbeid. Høsten 2006 var 56 faglærerstudenter involvert i dette opplegget knyttet til en 6.-klasse fra Ruseløkka skole, som

over åtte tirsdager fikk en innføring i billedkunst, kunsthåndverk og design. Flere av avdelingens kuratorer bidro i dette opplegget. Koordinator fra museets side er seniorkurator formidling Frithjof Bringager. Fra Høgskolen i Oslo deltar faglærer Thurid Vold.

Samarbeidsprosjekt med Oslo By Steinerskole ble gjennomført for tredje år på rad for elever i 3. vg. på billedkunstlinjen. Opplegget gikk over tre uker. Årets tema var ulike kunstformidlings- og læringsstrategier. Etter en teoretisk og praktisk innføring i temaet gitt av kuratorer i Avdeling formidling, fikk elevene selv anledning til å praktisere de ulike strategiene, henholdsvis i utstillingene "Stil 1100–1905" og "Design og kunsthåndverk 1905–2005". Opplegget munnet ut i to ulike framføringer, én for hovedlærer og ansatte fra museet og én for en invitert klasse fra Oslo By Steinerskole. Opplegget ble evaluert av elever, lærere og museets ansatte med udelt positivt resultat. Koordinator fra museets side var i 2006 kurator formidling Helga Gravermoen.

Seksjon publisering

Seksjon publisering bestod i 2006 av fem årsverk og er inndelt i to undergrupper – én med ansvar for publikasjoner på papir, og én med ansvar for nettpublisering. I september ble seksjonen styrket med ansettelse av en redaktør for nettpublisering.

Museets hjemmesider

Nasjonalmuseets nettsted www.nasjonalmuseet.no er museets primære eksterne kommunikasjonskanal. Nettsidene skal gi publikum oversikt over alle utstillinger og arrangementer, samt informasjon om museets kjernevirksomhet. Målet er at nettstedet i tillegg til å gi informasjon også skal være en forlengelse av museumsopplevelsen før og etter selve utstillingsbesøket, gjennom nettoutstillinger, kampanjer og nettbaserte formidlingsopplegg. En annen konkret og prioritert oppgave under arbeid er å gi publikum tilgang til å søke i museets samlinger over nettet.

Publisering 2006

Nasjonalmuseet produserer en rekke større og mindre trykte publikasjoner hvert år: utstillingskataloger,

årbøker, periodika, formidlingsbrosjyrer og lærerveiledninger. De fleste av disse er egenproduserte, dvs. at museet både står for design og det redaksjonelle arbeidet. I enkelte tilfeller er det flere involverte aktører, i hovedsak skjer dette når museet samarbeider med andre museer og institusjoner om utstillingsprosjekter, eller med andre utgivere. 2006-produksjonen se komplett liste på museets hjemmesider: www.nasjonalmuseet.no

BESØKSTALL 2003–2006

	Samlet besøkstall	Landsdekkende program ¹⁾	Totalt i Oslo	Nasjonalgalleriet	Kunstindustri-museet	Museet for samtidskunst	Arkitektur-museet ²⁾	Kunsthallen	Tullinløkka	Kyssfrosken
2003	544357	181324	544357	422575	44843	55477	21462	-	-	-
2004	549573	220033	549573	410198	37438	80524	21413	-	-	-
2005	784826	95413	689413	459075	42869	66752	3178	1280	-	116259
2006	618609	77088	541521	412022	31737	72949	-	20661	4125	-

¹⁾ Riksutstillinger ble integrert i Nasjonalmuseet fra 1. juli 2005. Samlet tall for 2003 og 2004 inneholder ikke landsdekkende program. Nasjonalmuseet viste ikke vandretstillinger i "vrimlerom" i 2005 og 2006.

²⁾ Stengt fra 18.03.05. Nytt bygg åpner 2008.

Avdeling museumstjenester

Avdeling museumstjenester ble etablert ved omorganiseringen. Avdelingens hovedoppgave er å bidra til samlingenes bevaring, dokumentasjon og tilgjengelighet. Avdelingen skal være en nasjonal kunnskapsbank for de visuelle kunstarter og utgjør en sentral del av Nasjonalmuseets servicefunksjon. Arbeidet ved Avdeling museumstjenester skal holde høy internasjonal standard.

Avdeling museumstjenester består av seksjonene bibliotek, konservering, foto og logistikk. Seksjon bibliotek ble ledet av Turid Aakhus, seksjon foto av Morten Thorkildsen, seksjon konservering av avdelingsleder Françoise Hanssen-Bauer og seksjon logistikk av Françoise Hanssen-Bauer inntil august 2006, da Eivind S. Johansen overtok denne funksjonen. Françoise Hanssen-Bauer har vært leder for avdelingen. Ved årets slutt hadde avdelingen for museumstjenester 31 faste stillinger.

Museet har en betydelig restanseoppgave når det gjelder fotografering/nyfotografering av samlingene, samt digitalisering av museets fotoarkiver. Museet har også restanse når det gjelder konservering av møbler, skulptur, arkitekturtegninger, objekter, samtidskunst, samt montering av kunst på papir og fotografier. Samtlige av disse oppgaver er en del av et museums generelle samlingsforvaltning. Ambisjonen om å gjøre samlingene digitalt tilgjengelige for forskere, formidlere og publikum medfører at arbeidet må intensiveres. Avviklingen av restansene er tidkrevende. Avdelingen har i 2006 også hatt krevende oppgaver knyttet

til utstillinger, utlåns- og turnévirk-somhet. Flere av avdelingens medarbeidere har vært involvert i ledelse av utstillingsprosjekter som for eksempel skoleutstillingen "Generator. X" eller museumsutstillingen "Frag-menter. Lars Hertervig's sene arbeider på papir 1868–1902".

Mye arbeid har vært gjort i avdelingen for å etablere gode rutiner for de forskjellige arbeidsprosesser både innad i avdelingen og i samarbeid med andre avdelinger og seksjoner. Dette gjelder rutiner rundt utlån, innkjøp, bestilling av fotografier, oppfølging av turnélegging og generelt serviceytelser fra avdelingen innad i museet og utad mot eksterne brukere.

Seksjonene konservering og logistikk har ansvar for magasinene i museet og har arbeidet for å bedre forholdene. Vi ser frem til å få nye, hensiktsmessige lokaler til lagring av samlingene våre. I denne forbindelsen har avdelingen bidratt med å utvikle kravspesifikasjoner for magasiner og for lokaler knyttet til avdelingens hovedfunksjoner og til å utarbeide et skisseforslag for lokaler i Lodalen i samarbeid med firmaene LPO og Pride Architects.

Avdelingen har vært involvert i internasjonale prosjekter og deltatt i kongresser, seminarer og kurs.

Seksjon logistikk

Logistikkseksjonen ble opprettet som egen seksjon i februar 2006. Seksjonen bestod per desember 2006 av seks medarbeidere i fast stilling. To faste stillinger som magasinteknike-

re var utlyst, men ble ikke besatt før årskiftet. Fra desember måned ble seksjonen utvidet med to interne engasjementer som magasinteknikere. Logistikkseksjonen har fra 14. juni også hatt en medarbeider på eksternt engasjement fra NAV (Arbeids- og velferdsetaten) knyttet til saksbehandling av utlån og deposita.

Seksjonens primære oppgaver er knyttet til planlegging, kvalitets-sikring og effektivering av transport, fortolling og forsikring i forbindelse med intern forflytning, utlån, innlån, innkjøp og museets turnévirk-somhet. Dette innebærer planlegging, utvikling, samordning, styring og kontroll av ulike interne og eksterne prosesser.

Seksjon logistikk har sammen med seksjon konservering ansvar for magasinene og tilhørende samlingsbevaring.

Seksjonen har i 2006 gjennomgått museets retningslinjer og forsikringsavtaler knyttet til transport, samt utarbeidet prosedyrer og rutiner for intern logistikk og forflytning av kunstverk og gjenstander. Seksjonens rolle og bidrag til gjennomføringen av det landsdekkende programmet har vært vesentlig gjennom kontinuerlig utvikling og profesjonalisering av løsninger for transport, forsikring, overvåkning og turnéadministrasjon.

Utlån

Nasjonalmuseet låner årlig ut en stor mengde verk fra samlingene til utstillinger i inn- og utland. Dette er en viktig del av museets formid-

lingsvirksomhet og av vårt nasjonale ansvar. I 2006 gikk 323 nye utlån ut fra museet, 149 verk til utstillinger i Norge og 174 verk til utstillinger i utlandet. Det ble foretatt 57 kurérreiser av museets ansatte, 48 i forbindelse med lån til utenlandske institusjoner, ni til norske.

For oversikt over utlånte verk, inklusiv utlån som fortsatte fra 2005 inn i 2006 – i alt 588 verk, se årsmeldingen for 2006 på museets hjemmeside, www.nasjonalmuseet.no

Seksjon foto

Seksjon foto har hovedansvar for fotografering og digitalisering av verk i samlingene og arkivene samt ansvar for fotodokumentasjon av utstillinger og ulike arrangementer i museet. Det utføres fortløpende fotografering av alle nyervervelser. Alle utstillingene i museets lokaler, flere landsdekkende utstillinger samt en rekke arrangementer ble fotodokumentert, totalt ca. 35 stykker. Seksjonen har ansvaret for å levere fotografisk materiale til internt og eksternt bruk. Seksjonen har også ansvaret for bildebyrået som selger foto av verk fra museets samlinger og arkiv av kunst, kunsthåndverk og design, samt museets fotosamlinger over norsk arkitektur. Henvendelsene til bildebyrået øker. I 2006 ble det inngått 270 avtaler om salg av fotografier med til sammen 796 bilder. I tillegg er det behandlet ca. 250 interne bestillinger med ca. 2 750 bilder.

Fotodokumentasjon av samlingene og digitalisering av arkivene er et viktig arbeid i forbindelse med bevaring, samlingsforvaltningen og

digital tilgjengeliggjøring av samlingene, og har derfor vært svært høyt prioritert. Som ledd i satsingen på å gjøre museets samlinger tilgjengelig digitalt og for å øke effektiviteten, arbeidsflyten og kvaliteten i forbindelse med digital fotografering av samlingene, ble det på slutten av året innkjøpt avansert digitalt fotoutstyr.

Arbeidet med å digitalisere samlingene og bygge opp en bildedatabase/digitalt fotoarkiv er godt i gang. Seksjonen har også ansvaret for vedlikehold og salg fra tidligere Arkitekturmuseets bildedatabase, Arkifoto.

Seksjonen har seks medarbeidere: seksjonsleder, to fotografer, fotoarkivar, digital bildebehandler og fotomedarbeider.

Seksjon bibliotek

Biblioteket i Nasjonalmuseet er landets ledende innen sitt fagområde og omfatter biblioteksamlingene i tidligere Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Kunstindustrimuseet, Arkitekturmuseet og Riksutstillinger.

Samlingen inneholder 151 000 trykte publikasjoner: bøker, årbøker, utstillingskataloger og auksjonskataloger. Biblioteket abonnerte på 229 tidsskrifter og auksjonskataloger og 19 referansedatabaser. Lysbildesamlingen omfattet ved utgangen av 2006 30 300 lysbilder.

Biblioteket har hatt 5,6 faste stillinger og to personer engasjert på timebasis.

Bibliotekets viktigste oppgave er å bistå ansatte og besøkende med lit-

teratur i forbindelse med utstillingsplanlegging, forskning, publisering, studier og i deres daglige arbeid.

Biblioteket har hatt 2 973 besøkende i 2006. Henvendelser med spørsmål på e-post har økt i løpet av det siste året. Det ble lånt ut 70 publikasjoner til andre bibliotek, og lånt inn 92 publikasjoner til bruk i Nasjonalmuseet. Det ble lånt ut 12 640 lysbilder. Biblioteket har hatt bytteforbindelse med 310 kunstinstitusjoner over hele verden.

Tilvekst

Bøker og utstillingskataloger: 1 798, tidsskrifter: 16 og lysbilder: 495

Seksjon konservering

Seksjon konservering har hovedansvar for Nasjonalmuseets arbeid med forebyggende konservering, konservering og restaurering av de samlingene som museet forvalter. Seksjonen har videre hovedansvar for forsvarlig oppbevaring av samlingene og for forvaltningen av museets magasiner i samarbeid med seksjon logistikk.

Konservatorstaben har kompetanse innenfor konservering og restaurering av malerier, kunst på papir, tekstiler, drakter, fotokunst, audiovisuelle medier og objekter. I 2006 har seksjonen hatt 11 faste stillinger, hvorav én er dedikert til konserveringsarbeid i forbindelse med museets landsdekkende program og én til montering av kunst på papir. Stabens arbeidsplasser er spredt på fire forskjellige steder i de respektive bygningene som Nasjonalmuseet består av.

Seksjonen har i 2006 deltatt i museets tallrike utstillingsprosjekter samt utført konserveringsarbeid i forbindelse med museets utlån og innkjøp. Museet har et betydelig etterslep når det gjelder konservering av arkitekturtegninger, fotografier, skulpturer, møbler, drakter og tekstiler.

Seksjonen har vært engasjert i forsknings- og formidlingsvirksomhet både internt og eksternt og deltatt i tverrinstitusjonelle og internasjonale prosjekter, samt fagkongresser og videreutviklingskurs.

Seksjonen har i tillegg bistått andre museer og offentlige institusjoner i konserverings- og restaurerings-spørsmål, samt publikum i daterings- og autentisitetsspørsmål og kunstnere når det gjelder materialbruk og teknikker.

Flere av seksjonens medarbeidere har vært tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk: NKF-N (Nordisk konservatorforbund – den norske seksjonen), ICOM-CC (International Council of Museum - Conservation Committee), CEN/TC 346 (Conservation of Cultural Property. Europeisk standardiseringsarbeid)

Avdeling drift og sikkerhet

Avdelingen ble etablert under omorganiseringen med Tormod Kaaløy som avdelingsleder. Publikumsenheten, som omfatter samtlige museumsverter ved Nasjonalmuseets utstillingsarenaer, er ledet av teamlederne Ingvild Aaserud, Karin Bjørgo Fagersand og Pål Tokerud. Seksjon utstillingsteknikk er ledet av Jon Geir Placht og teamet for drift av Thore Borgersrud. Avdeling for drift og sikkerhet har ansvar for å ivareta sikkerheten for museets samlinger, forpliktelser knyttet til utstillingsproduksjon av utstillinger i Oslo og landsdekkende formidling, samt drift av museets bygninger.

Avdeling for drift og sikkerhet skal være kompetente tilretteleggere på sine fagområder sikkerhet, utstillingsteknikk og drift av bygninger. Avdelingen skal påse at Nasjonalmuseet forvalter fellesskapets verdier på en forsvarlig måte og at museet er et nasjonalt forbilde på sikkerhetssiden. I alt arbeidet 99 personer i avdelingen, tilsvarende 63,2 årsverk.

I 2006 ble det foretatt en betydelig oppgradering av ITV-anlegget ved Nasjonalgalleriet. Oppgraderingen ble muliggjort ved midler fra ABM-utvikling.

Første halvår ble det gjennomført branninspeksjon med påfølgende oppfølging av tiltak ved Museet for samtidskunst. Annet halvår gjennomførte NEAS Brannconsult AS på oppdrag fra Nasjonalmuseet og Statsbygg en risiko- og sårbarhetsanalyse for Nasjonalgalleriet.

Publikumsenheten

Publikumsenheten har stått på dagsordenen i Arbeidsmiljøutvalget gjennom 2006, da det ble tydelig at det var markant høyere sykefravær i enheten enn i museet for øvrig. Sykefraværet er spesielt høyt blant vertene i Nasjonalgalleriet, noe som delvis kan forklares av et problematisk inneklima med svært høy temperatur om sommeren. Det ble høsten 2006 i samarbeid med bedriftshelsetjenesten gjennomført en undersøkelse av medarbeidertilfredsheten i enheten. Som følge av undersøkelsen er det iverksatt tiltak, blant annet samarbeider museet med Statsbygg for å få ned temperaturen i Nasjonalgalleriet i sommerhalvåret.

Seksjon utstillingsteknikk

Seksjon utstillingsteknikk hadde i 2006 betydelig underkapasitet når det gjelder til utstillingsprogrammet. Seksjonen skulle også for første gang ha hånd om produksjoner for det landsdekkende programmet. Samlet førte dette til at seksjonen i perioder ofte måtte bruke ekstrahjelp for å klare å få utstillingene ferdig i tide.

Driftsteamet

Driftsteamet utfører en rekke oppgaver i Nasjonalgalleriet som eier av bygget, Statsbygg, selv skulle stått for. Det er iverksatt tiltak for å rydde opp og avklare ansvarsforholdene mellom Statsbygg og Nasjonalmuseet. Dette vil kunne øke teamets kapasitet til å kunne løse andre preserende oppgaver i museet.

Avdeling administrasjon

Administrasjonen skal være en aktiv, tilgjengelig og serviceorientert støttefunksjon for hele Nasjonalmuseet. Etter omorganiseringen består Avdeling for administrasjon av to seksjoner, henholdsvis personal og organisasjon med Else-Marit Laske-rud som leder, og forretningsdrift og markedsføring med Tone Vesti Wilse som leder. Aud Norlin har vært avdelingens leder. Hun er i tillegg Nasjonalmuseets koordinator for arbeidet med utbyggingsprosjektet. I alt arbeidet 17 personer i avdelingen, tilsvarende 14,2 årsverk.

Viktige oppgaver som har stått i fokus i 2006 har blant annet vært omorganisering, arbeidet med strategi-prosessen, arbeidsmiljøundersøkelse for publikumsenheten ved museet med oppfølging i samarbeid med lederne, opplæring i prosjektmal for prosjektledere og prosjektdeltakere og lederutvikling i museets utvidete ledergruppe.

Seksjon personal og organisasjon

Ved omorganiseringen i februar ble sentralbord, resepsjon og lønn overført til seksjon personal og organisasjon. Med bakgrunn i stor arbeidsmengde på lønns- og personalsiden og ble det våren 2006 ansatt en ny medarbeider som fikk oppgaver tilknyttet både personal- og lønnsarbeidet.

I 2006 har all arkivverdige post blitt arkivert elektronisk i vårt nye saksbehandlersystem Public 360. Alle ansatte med saksbehandlingsoppgaver fikk opplæring.

Mange ansatte har i 2006 fått data-opplæring i ulike Office-programmer og i andre relevante spesialprogrammer.

Sykefraværet i museet ligger i 2006 i snitt på 5,5 %. Dette er akseptabelt i forhold til sammenlignbare grupper. Enkelte grupper i museet ligger for høyt. Dette vil bli fulgt opp med spesielle tiltak i 2007.

Seksjon forretningsdrift og markedsføring

Seksjonens oppgaver er utvikling og drift av museumsbutikkene og kafeene i Nasjonalgalleriet og Kunstindustrimuseet. Markedsføring og booking av omvisninger og salg av evenementer ble ved omorganiseringen lagt til seksjonen. Selve seksjonen har 3,2 årsverk, samt 3,75 årsverk knyttet til butikkdriften.

Markedsføringsansvaret omfatter annonsering, utarbeidelse av plakater, bannere og invitasjonskort og distribusjon av markedsmateriell. Nasjonalmuseet har vært med i etableringen av et nytt forum for informasjons- og markedsansvarlige ved Oslo-museene. Forumet har utarbeidet en ny felles annonsemal der det blir brukt større, men færre annonser i media.

Driftsmodellen for butikken i Nasjonalgalleriet, som er et samarbeid mellom Tanum og Nasjonalmuseet, fungerer godt og vil bli videreført. Fra høsten 2006 ble en butikkleder fast ansatt i Nasjonalmuseet. I begge butikkene er det nå innført kassasystemer som vil gi muligheter til å analysere utviklingen for de ulike

produkttypene over tid. Omsetningen i museumsbutikken på Nasjonalgalleriet økte med 9 % fra året før, økningen var i sin helhet knyttet til museets egne varegrupper. Totalomsetningen i butikken i Nasjonalgalleriet omfatter også Tanums varegrupper. Den var på kr 4 258 418. Samlet omsatte våre museumsbutikker for kr 5 416 082.

Den franske sal fikk nye drivere fra september, da tok Sverre Sætre og Bjørn Holte over. Det er også kommet ny driver av kafeen i Kunstindustrimuseet, Olga Dryan. Driften av Kafe Sesam i Museet for samtidskunst videreføres.

Bookingenheten tilrettela i fjor for 1 776 guidete grupper, og hadde en nettoinntekt på kr 94 000. Det ble gjennomført 60 arrangementer, av disse var 16 profilerende tiltak som ikke ga inntjening. De øvrige 44 arrangementene genererte en omsetning på kr 326 730.

Både i Nasjonalgalleriet og i Kunstindustrimuseet er det museumsbutikker. I butikken i Kunstindustrimuseets 1. etasje selges design og kunsthåndverk av høy klasse. Kundene kan velge blant kunstglass, keramikk, smykker, tekstiler, leker og spennende gaveartikler.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

I september fikk Den franske sal i Nasjonalgalleriet nye drivere. Da tok Sverre Sætre og Bjørn Holte, henholdsvis konditor og kokk, over driften. Duftende bakverk og nytrykket te og kaffe, hjemmelaget sjokolade og andre lekkerier tilbys i denne "oasen" i nyklassisistisk interiør.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Arbeidsmiljø

Det har vært fire møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) i 2006. Fra ledelsen har Aud Norlin (leder), Tormod Kaaløy og Else-Marit Laskerud (HMS ansvarlig) deltatt. Representanter for de ansatte har vært Jon-Arild Bielenberg (hovedverneombud), Marianne Yvenes (sekretær) og Ole T Berger.

I 2006 har arbeidsmiljøutvalget behandlet følgende viktige saker:

AKAN-reglement

Kari Greve er Nasjonalmuseets AKAN-kontakt, og hennes forslag til AKAN-reglement ble bearbejdet og godkjent i AMU i begynnelsen av 2006. Alle ansatte har blitt informert om reglementet, og det ligger tilgjengelig på intranett. Det har ikke vært noen AKAN-saker meldt inn til AKAN-kontakten i 2006.

Arealfordeling i Kristian Augusts gate 23

Etter omorganiseringen ble det nødvendig å foreta interne forflytninger i KA 23. Dette for å sikre at de som var i samme avdeling, kunne være samlet mest mulig i én etasje. De ansatte fikk komme med forslag til løsninger når det gjaldt fordeling og utforming av kontor plasser innenfor tildelt areal. I tredje og fjerde etasje ble kopimaskiner bygd inn, og det ble oppført et nytt stillerom i begge etasjene.

Oppfølging av sykefravær

Sykefraværstatistikken er blitt fulgt opp hvert kvartal. Statistikken i 2004 og deler av 2005 var noe mangelfull, men oversiktene viste en sannsynlig økning i sykefraværet i snitt for alle, fra 3,2 % til 4,7 %. Sammenlignet

med samfunnet for øvrig var det ikke bekymringsfullt, men siden utviklingen var økende, ønsket utvalget å følge opp dette jevnlig gjennom året. For å bedre kvaliteten på registrering av arbeidstid og fravær anskaffet museet et elektronisk tidregistreringssystem i april 2005. Statistikken for sykefravær viser tall fordelt på heltids- og deltidsansatte, kjønn og korttids- og langtidsfravær. Det viste seg at museumsvertene hadde et betydelig høyere fravær enn gjennomsnittet, i snitt lå det på 10 %. Det var enighet om å følge opp denne gruppen spesielt, blant annet gjennom en egen arbeidsmiljøundersøkelse i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Årlig helsekontroll

I museets avtale med Bedriftshelse Norge inngår blant annet at ansatte skal få tilbud om én helsekontroll og samtale med lege hvert annet år. I 2006 ble ansatte innen drift, utstillingsteknikk og konservering prioritert ved utvelgelsen.

Arbeidsmiljøundersøkelse i publikumsenheten

Før sommeren 2006 ble det gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse blant museumsvertene. Svarene ble bearbejdet av bedriftshelsetjenesten og rapporten ble presentert for AMU. Med bakgrunn i det som framkom har teamlederne forpliktet seg til å iverksette ulike tiltak.

Inneklime i Nasjonalgalleriet

Klimaet i Nasjonalgalleriet var svært vanskelig sommeren 2006, og plasstillitsvalgt for vertene sendte derfor et bekymringsnotat til ledelsen og til AMU. Ledelsen sendte notatet til Statsbygg, og bad om møter for å diskutere tiltak. Statsbygg er, som huseier, ansvarlig for et akseptabelt inneklime. Museet ønsket derfor å framsette krav om at de gjør det som er mulig for å bedre forholdene inntil Nasjonalgalleriet kan totalrenoveres. Teamleder deltar på møtene og vertene holdes løpende informert.

Strategiplan for perioden 2006–2009
Strategiplanen for perioden 2006–2009 ble revidert og tilpasset ny organisering av museet. Ansatte i hver avdeling gav innspill til dokumentet på sitt fagområde. Strategiplanen ble vedtatt i styremøtet 1. november.

Avdeling økonomi og regnskap

Ved omorganiseringen ble det besluttet å etablere en egen avdeling for økonomi og regnskap. Toril Fjelde Høye ble ansatt som avdelingsleder. Hun tiltrådte 16. oktober.

Avdelingen består for øvrig av regnskapssjef og to regnskapsmedarbeidere.

Etablering av økonomi og regnskap som egen avdeling ble gjort for bedre å imøtekomme de strenge statlige krav til resultat- og målstyring som Kultur- og kirke departement har satt og for å profesjonalisere økonomistyringen.

Avdeling økonomi og regnskap skal bidra til at Nasjonalmuseets kjernevirksomhet får gode økonomiske rammevilkår ved budsjettsøknad, søknad om ekstern finansiell støtte og god forvaltning av midlene.

Avdelingslederen har det daglige ansvar for økonomistyringen av Nasjonalmuseets økonomi. Avdelingsledere, seksjonsledere og prosjektledere har fått delegert ansvar for økonomistyring i de avdelinger, seksjoner og prosjekt de leder.

Sentralt i 2006 har vært opplæring av avdelingsledere, seksjonsledere og prosjektledere i budsjettering, løpende økonomistyring og utarbeidelse av avtaler med eksterne parter. Med delegerte økonomisk oppfølgingsansvar er det viktig å ha en god, samlet kontroll av økonomien. Det er utarbeidet en budsjettmodell, og det arbeides med en modell hvor alle budsjettansvarlige kan hente ut oppdaterte regnskapstall for sitt område.

RESULTATREGNSKAP

	Note	2006	2005	Konsern 2006	Konsern 2005
Tilskudd fra KKD	2	182 973 391	155 679 996	182 973 391	155 679 996
Andre offentlige tilskudd	3	3 453 798	6 841 021	3 453 798	6 841 021
Andre tilskudd og gaver	14	18 507 310	14 663 328	18 507 310	24 301 068
Inntekter butikk		4 397 236	4 052 300	4 397 236	7 465 766
Annen driftsinntekt	4	6 582 903	8 823 243	6 582 903	5 427 994
Sum inntekter		215 914 638	190 059 888	215 914 638	199 715 845
Lønnskostnader	5	77 364 633	68 592 949	77 364 633	69 438 813
Honorarer	5	3 003 513	1 095 838	3 003 513	2 667 962
Pensjonskostnader	5	8 327 000	4 470 000	8 327 000	4 470 000
Utstillingskostnader og varer		19 235 131	19 870 514	19 205 735	21 816 429
Vakthold		6 610 065	5 620 383	6 610 065	6 125 621
Husleie		53 272 485	42 400 566	53 272 485	45 372 509
Andre driftskostnader		24 011 444	23 384 355	24 055 265	25 193 350
Innkjøp til samlingene		11 460 004	9 688 327	11 460 004	9 688 327
Avskrivninger	6,7,8	4 343 037	1 905 937	4 343 037	1 905 937
Sum kostnader		207 627 312	177 028 869	207 641 737	186 678 948
Driftsresultat		8 287 326	13 031 019	8 272 901	13 036 897
Annen finansinntekt		813 657	585 426	828 197	601 613
Annen finanskostnad		163 197	73 039	163 312	95 104
Sum finansielle poster		650 460	512 387	664 885	506 509
Årsresultat	14	8 937 786	13 543 406	8 937 786	13 543 406
Disponering av årsresultat					
Avsatt til innkjøpsfond			1 400 000		
Avsatt til fond for forskningsmidler		12 200 000	12 200 000		
Overført fra fond for forskningsmidler		-12 200 000	-12 400 000		
Bunden Egenkapital - øremerkede			-4 113 200		
Avsatt til/overført fra annen egenkapital		8 937 786	16 456 606		
Sum disponering av årsresultat	14	8 937 786	13 543 406		

Balanse

	Note	31.12.06	31.12.05	Konsern 2006	Konsern 2005
Eiendeler					
Anleggsmidler					
Varige driftsmidler					
Aktiverte investeringer KIM 2 og 3 etage	6	11 847 421	13 122 381	11 847 421	13 122 381
Sikkerhetsutstyr	7	1 117 819	1 318 468	1 117 819	1 318 468
Driftsløsøre og inventar	8	12 920 052	11 992 272	12 920 052	11 992 272
Sum varige driftsmidler		25 885 292	26 433 121	25 885 292	26 433 121
Finansielle anleggsmidler					
Investering i datterselskap	9	100 000	100 000		
Sum finansielle anleggsmidler		100 000	100 000		
Sum anleggsmidler		25 985 292	26 533 121	25 885 292	26 433 121
Omløpsmidler					
Varebeholdning	10	3 425 000	4 600 000	3 425 000	4 600 000
Fordringer					
Kundefordringer	11	1 186 754	1 482 415	1 186 754	6 582 655
Andre fordringer	12	52 567 098	34 089 005	52 567 098	29 182 389
Sum fordringer		53 753 852	35 571 419	53 753 852	35 765 044
Bankinnskudd, kontanter og lignende	13	10 769 804	12 066 296	10 784 744	12 074 832
Sum omløpsmidler		67 948 656	52 237 715	67 963 596	52 439 876
Sum eiendeler		93 933 948	78 770 836	93 848 888	78 872 997

Oslo 13.02.07

Styret for Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst

Christian Bjelland
Styreleder

Kari Kjennndalen
Nestleder

Turid Aakhus
Styremedlem

Ellen Lerberg
Styremedlem

Balanse	Note	31.12.06	31.12.05	Konsern 2006	Konsern 2005
Egenkapital og gjeld					
Egenkapital					
Innskutt egenkapital					
Grunnkapital		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Innskutt EK		1 999 670	1 999 670	1 999 670	1 999 670
Sum innskutt egenkapital	14	2 999 670	2 999 670	2 999 670	2 999 670
Opptjent egenkapital					
Øremerkede midler					
Fond for forskningsmidler		12 200 000	12 200 000	12 200 000	12 200 000
Innkjøpsfond		1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Annen egenkapital		36 518 459	27 580 673	36 518 459	27 580 673
Opptjent egenkapital	14	50 418 459	41 480 673	50 418 459	41 480 673
Sum egenkapital	14	53 418 129	44 480 343	53 418 129	44 480 343
Gjeld					
Avsetning for forpliktelseser					
Pensjonsforpliktelseser	15	1 127 425	765 805	1 127 425	765 805
Sum avsetning for forpliktelseser		1 127 425	765 805	1 127 425	765 805
Kortsiktig gjeld					
Leverandørgjeld	16	19 702 567	16 107 755	19 702 567	16 209 916
Øremerkede midler / prosjekt	17		121 977		121 977
Skyldige offentlige avgifter	18	6 205 602	5 096 785	6 205 602	5 096 785
Annen kortsiktig gjeld	19	13 480 225	12 198 171	13 395 165	12 198 171
Sum kortsiktig gjeld		39 388 394	33 524 688	39 303 334	33 626 849
Sum gjeld		40 515 819	34 290 493	40 430 759	34 392 654
Sum egenkapital og gjeld		93 933 948	78 770 836	93 848 888	78 872 997

Jorunn Veiteberg
Styremedlem

William Nygaard
Styremedlem

Niggo Rasmussen
Styremedlem

Anne Kjellberg
Konstituert direktør

Noter

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, noteopplysninger, og kontantstrømoppstilling og er avlagt i samsvar med stiftelseslov, regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge gjeldende pr 31. desember 2006. Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper og klassifiseringen av eiendeler og gjeld følger regnskapslovens definisjoner. Årsregnskapet for 2006 omfatter perioden 01.01.2006 til 31.12.2006.

Konsern

Konsernet består av Nasjonalmuseet for Kunst og det 100 % eide datterselskapet Kyss Frosken AS. Konsernregnskapet er utarbeidet etter oppkjøpsmetoden. I konsernregnskapet er alle vesentlige transaksjoner og mellomværender mellom virksomheten som inngår i konsernet eliminert, slik at konsernregnskapet viser virksomheten som en enhet.

Regnskapsprinsipper for vesentlige regnskapsposter

Inntektsføringstidspunkt

Tilskudd fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tildelt for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret. Tilskudd som er øremerket spesielle prosjekter inntektsføres på det tidspunktet stiftelsen har juridisk rett til tilskuddet, det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt, og den kan måles pålitelig. Øvrige inntekter resultatføres når den er opptjent, det vil si ved leverings tidspunktet ved salg av varer og tjenester.

Kostnadsføringstidspunkt

Kostnader periodiseres til det året aktiviteten som medfører kostnaden er utført.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger. Dersom den virkelige verdien av et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående, nedskrives driftsmidlet til virkelig verdi.

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. Avskrivningene er klassifisert som ordinære driftskostnader.

Varelager

Beholdningen av varer vurderes til det laveste av kostpris etter "først inn - først ut"- prinsippet og antatt salgspris.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventet tap.

Pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad

Regnskapsføring av pensjon følger NRS 6. Lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag er lagt til grunn.

NOTE 2 TILSKUDD FRA KKD

Differanse på kr 0,837 mill mellom bevilget tilskudd på kr 183,810 mill og mottatt tilskudd på kr 182,973 mill fra Kultur og kirkedepartementet skyldes merforbruk av Riksstillingene.

NOTE 3 ANDRE OFFENTLIGE TILSKUDD

	2 006	2 005
Tilskudd fra departementene	2 750 000	2 617 183
Tilskudd fra Norsk kulturråd	509 298	
Tilskudd ombygging		223 838
Tilskudd til sikkerhetsstyr		3 150 000
Tilskudd andre offentlige inst.	194 500	850 000
Totalt	3 453 798	6 841 021

NOTE 4 ANNEN DRIFTSINNTekt

I annen driftsinntekt inngår følgende inntektsposter: omvisning, konservering, leie, lån fotodias og diverse inntekter

NOTE 5 LØNNS OG PERSONALKOSTNADER

	2 006	2 005	Konsern 2006	Konsern 2005
Lønninger	64 359 596	57 394 361	64 359 596	57 394 361
Folketrygdavgift	9 894 368	8 018 444	9 894 368	8 018 444
Pensjonskostnader	8 327 000	4 470 000	8 327 000	4 470 000
Andre personalkostnader	3 110 669	3 180 144	3 110 669	4 026 008
Lønns og personalkostnader	85 691 633	73 062 949	85 691 633	73 908 813
Gjennomsnittlig antall ansatte	210	194	210	194
<u>Godtgjørelser (i kr)</u>				
Styret	297 500	301 250		
<u>Daglig leder</u>				
Lønn	982 829	953 692		
Ytelse til pensjonsforpliktelse	98 283	95 369		
Annen godtgjørelse	31 393	18 081		
	1 112 505	1 067 142		

Revisor

Samlet kostnadsført revisjonshonorar for 2006 er kr 170 625. Av dette er kr 115 000 honorar for revisjon, kr 21 600 er honorar for tenisk bistand til årsregnskapet og andre regnskapsmessige spørsmål, og kr 34 025 er honorar for spørsmål vedrørende merverdiavgift, lønnsinnberetning, deltagelse i møter og diverse.

NOTE 6 AKTIVERTE INVESTERINGER

	KIM 3 etasje	KIM 2 etasje	Sum
Anskaffelseskost 31.12.05	3 493 741	10 301 381	13 795 122
Tilgang kjøpte driftsmidler i år		110 555	110 555
Akkumulerte avskrivninger	870 741	1 187 530	2 058 271
Balanseført verdi 31.12.06	2 623 000	9 224 406	11 847 421
Årets avskrivninger	348 000	1 037 530	1 385 530
Økonomisk levetid	inntil 10 år	inntil 10 år	inntil 10 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

NOTE 7 SIKKERHETSUTSTYR

	Sikkerhets- prosjekt	Sum
Anskaffelseskost 31.12.05	1 318 468	1 318 468
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	65 215	65 215
Akkumulerte avskrivninger	265 864	265 864
Balanseført verdi 31.12.06	1 117 819	1 117 819

Sikkerhetsprosjektet ferdigstilles i 2006, avskrives fom ferdigstillingstidspunktet.

NOTE 8 VARIGE DRIFTSMIDLER - DRIFTSLØSØRE OG INVENTAR

	Butikk Nasj.gall.	Oppgrad. Bygg	Tullinløkka/ Arkitektur Nytt museum	PC/digitalt	
Anskaffelseskost 31.12.05	887 871	1 153 315		2 221 130	
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	242 839	263 351	437 003	1 080 886	
Akkumulerte avskrivninger	106 781	184 876		786 510	
Balanseført verdi 31.12.06	1 023 929	1 231 790	437 003	2 515 506	
Årets avskrivninger	98 636	137 316		525 091	
Økonomisk levetid	inntil 9 år	inntil 10 år		Inntil 5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	
	Bibliotek/ Dok. Arkiv	Inventar Kr.A.gt 23	Flygel og Magasin	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 31.12.05	1 329 897	5 865 441	453 000	1 876 360	13 787 014
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	222 578	997 424		375 342	3 619 423
Akkumulerte avskrivninger	427 476	1 906 684	105 798	968 260	4 486 385
Balanseført verdi 31.12.06	1 124 999	4 956 181	347 202	1 283 442	12 920 052
Årets avskrivninger	275 416	1 224 146	27 716	403 323	2 691 644
Økonomisk levetid	inntil 5 år	inntil 5 år	inntil 10 år	inntil 7 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

NOTE 9 AKSJER I DATTERSELSKAP

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design har aksjer for kr 100 000 i aksjeselskapet Kyss Frosken AS. Selskapets forretningskontor er i Oslo. Nasjonalmuseets eierandel og stemmeandel i Kyss Frosken AS er 100 %. Kyss Frosken AS's egenkapital utgjør pr 31.12.06 kr 100 000, og årsresultat for 2006 er kr 0.

NOTE 10 VARER

	31.12.06
Verdi varelager pr 31.12.06 (IB)	4 600 000
Varelager reduksjon i 2006	1 175 000
Verdi varelager pr 31.12.06 (UB)	3 425 000

NOTE 11 KUNDEFORDRINGER

	31.12.06	31.12.05
Kundefordringer	1 336 754	1 632 415
Delkrederavsetning	-150 000	-150 000
Totalt	1 186 754	1 482 415

NOTE 12 ANDRE FORDRINGER

	31.12.06	31.12.05
Negativ EK Kunstindustrimuseet i Oslo, dekkes inn av Staten i 2005.		
Forskudd til Statsbygg, ref.2005	36 946 780	22 250 000
Forskuddsbetalte kostnader	15 620 935	6 797 118
Påløpne inntekter	35 277	5 000
Andre kortsiktige fordringer	49 166	130 272
Fordring på konsernselskap	-85 060	4 906 616
Totalt	52 567 098	34 089 005

NOTE 13 BANKINNSKUDD, KONTANT

	31.12.06	31.12.05
Kontanter og bankinnskudd	10 769 804	12 066 296
Herav skattetrekksmidler	3 242 229	2 541 124
Herav øremerkede midler	5 814 697	7 744 387
Til disposisjon	1 712 878	1 780 786

NOTE 14 EGENKAPITAL

	Grunnkapital	Innskutt EK	Forsknings fond	Innkjøps fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 31.12.2005	1 000 000	1 999 670	12 200 000	1 700 000	27 580 673	44 480 343
Årsresultat 31.12.2006			8 937 786	8 937 786		
Egenkapital 31.12.2006	1 000 000	1 999 670	12 200 000	1 700 000	36 518 459	53 418 129

Stiftelsen har mottatt tilskudd fra Umoe AS på 12,2 mill i 2006, 12,2 mill i 2005 og 12,4 mill i 2004 som skal benyttes til forskning innenfor stiftelsens virkeområde. Beløpet avsettes til eget fond som skal benyttes i hht de retningslinjene som gjelder slike tilskudd. I 2006 er fondet tilført årets tilskudd på 12,2 mill, og belastet bruk av midler til forskningsaktiviteter med 12,2 mill, slik at fondet netto endring er 0.

NOTE 15 PENSJONSFORPLIKTELSER

Nasjonalmuseet for kunst har pensjonsordning i Statens Pensjonskasse (SPK) som omfatter i alt 195 personer, og Kommunalansattes Landspensjonkasse (KLP) som omfatter 40 personer. Pensjonene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Se også note 1 om regnskapsprinsipper. I tillegg til den sikrede ordningen i SPK og KLP har virksomheten en udekket forpliktelse i AFP-ordningen.

Tall i hele 1 000	SPK	KLP	Sum
<i>Årets pensjonskostnad:</i>			
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 934		5 934
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	2 170	601	2 771
Avkastning på pensjonsmidler	(2 198)	(603)	(2 801)
Administrasjonskostnader	154	14	168
Resultatført estimatavvik	1 288		1 288
Arbeidsgiveravgift	965	2	967
Netto pensjonskostnad	8 313	14	8 327

Balanseført netto forpliktelse:

Opptjente pensjonsforpliktelser	51 405	12 445	63 850
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	(42 087)	(10 665)	(52 752)
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	(10 787)	496	(10 291)
Arbeidsgiveravgift		320	320
Balanseført netto forpliktelse (overdekning)	(1 469)	2 596	1 127

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	6%	6%
Forventet lønnsregulering og pensjonsregulering	3%	3%
Forventet G-regulering	3%	3%
Forventet avkastning på fondsmidler	6,5 %	6,5 %

NOTE 16 LEVERANDØRGJELD

	31.12.06	31.12.05
Leverandørgjeld	19 702 567	16 107 755
Total	19 702 567	16 107 755

NOTE 17 LEVERANDØRGJELD PROSJEKT

	31.12.06	31.12.05
Leverandørgjeld prosjekt		121 977
Total		121 977

Kunstindustrimuseet har påtatt seg å stå som arrangør for utstillingen Scandinavian Design Beyond the Myth. Dette er en vandretstilling som startet i Berlin i 2002 og kom til Norge i 2006. Leverandørposten er tatt inn i Nasjonalmuseets samlede leverandørgjeld.

NOTE 18 SKYLDIGE OFF. AVGIFTER

	31.12.06	31.12.05
Skattetrekk, påleggstrekk	3 241 829	2 541 124
Fagforeningskontingenter		
Merverdiavgift	96 837	116 110
Arbeidsgiveravgift	2 866 936	2 439 551
Totalt	6 205 602	5 096 785

NOTE 19 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	31.12.06	31.12.05
Påløpne feriepenger	6 293 994	5 908 220
Påløpne kostnader	4 075 963	2 513 401
Annen kortsiktig gjeld	3 110 268	3 776 550
Totalt	13 480 225	12 198 171

KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Note			Konsern	Konsern
		2006	2005	2006	2005
Årsresultat		8 937 786	13 543 406	8 937 786	13 543 406
Inntektsføring øremerkede midler				-	
Ordinære avskrivninger		4 343 037	1 905 937	4 343 037	1 905 937
Endring i varelager		1 175 000	(2 100 000)	1 175 000	(2 100 000)
Endring i kundefordringer		295 661	(889 521)	5 395 901	(5 989 761)
Endringer i leverandørgjeld		3 594 812	11 703 169	3 492 651	11 805 330
Endring i andre tidsavgrensninger		(16 209 215)	(21 753 275)	(21 200 891)	(16 846 659)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		2 137 081	2 409 716	2 143 484	2 318 253
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		(3 795 193)	(15 751 166)	(3 795 193)	(15 751 166)
Endring i pensjonsmidler/forpliktelser		361 620	(1 799 340)	361 620	(1 799 340)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(3 433 573)	(17 550 506)	(3 433 573)	(17 550 506)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter					
Endring avsetning øremerkede midler (1)	16		(3 150 000)		(3 150 000)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-	(3 150 000)	-	3 150 000)
Netto endring i likvider		(1 296 492)	(18 290 790)	(1 290 089)	(18 382 253)
Likviditetsreserve pr. 01.01.	13	12 066 296	30 357 086	12 074 833	30 457 086
Likviditetsreserve pr. 31.12.		10 769 804	12 066 296	10 784 744	12 074 833

NASJONALMUSEET FOR KUNST, ARKITEKTUR OG DESIGN

Kjelstrup & Wiggen AS
Henrik Ibsens gate 20
0255 OSLO

Oslo, 13/februar 2007

I forbindelse med Deres revisjon av årsregnskapet for Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst, Arkitektur og Design pr. 31.12.2006, bekrefter vi på vegne av styret at årsregnskapet blir avlagt i overensstemmelse med lov og god regnskapsskikk.

Vi bekrefter etter beste evne og overbevisning følgende uttalelser:

- Vi erkjenner vårt ansvar for implementering og drift av regnskaps- og intern kontrollsystemer som er utformet for å forhindre og avdekke misligheter og feil.
- Vi erkjenner vårt ansvar for implementering og drift av regnskapssystemer og rutiner, herunder rutiner for registrering, spesifisering, dokumentasjon, presentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger, som er i samsvar med gjeldende lovgivning.
- Regnskapssystemet, registrerte opplysninger og all underliggende dokumentasjon samt alle referater fra stiftelsens møter, har vært holdt tilgjengelig for Dem.
- Årsregnskapet inneholder ikke vesentlige feil eller mangler som ledelsen er kjent med.
- Så langt det er krevet etter regnskapslovens §§ 7-31 og 7-32 gir regnskapet med noter fullstendige opplysninger om alle inngåtte avtaler med administrerende direktør, styreformann, øvrige styremedlemmer og andre ledende ansatte om godtgjørelse, opsjons/tegningsrettigheter, pensjon og sluttvederlag fra selskapet, samt alle lån og/eller sikkerhetsstillelser gitt til styremedlemmer, aksjonærer og ansatte.
- Vi har ingen planer eller hensikter som kan medføre vesentlige endringer i balanseførte verdier eller klassifisering av eiendeler og gjeld.
- Stiftelsen har tilfredsstillende hjemmel til alle eiendeler, og det er ingen pantsettelse av eller heftelser på selskapets eiendeler.
- Vi har på tilbørlig måte regnskapsført eller opplyst om alle forpliktelser, både aktuelle og latente.
- Det har ikke forekommet hendelser etter periodens utløp som medfører justeringer av, eller tilleggsopplysninger i, årsregnskapet eller i noter til årsregnskapet.

Nasjonalmuseet for kunst,
arkitektur og design

The National Museum of Art,
Architecture and Design

P.b. 7014, St. Olavs plass
NO - 0130 Oslo, Norge

Telefon +47 22 20 04 04
Telefax +47 22 36 11 32

www.nasjonalmuseet.no
info@nasjonalmuseet.no

Org.nr. 985 686 092
Bankkonto: 9021 13 63427

NASJONALMUSEET

- Det eksisterer ingen formelle eller uformelle bindinger eller sikkerhetsstillelser vedrørende noen av våre kontant-, bank- og verdipapirbeholdninger, ut over det som følger av opplysningene om bundne skattetrekkmidler og øremerkede midler i note 13.
- Selskapet har overholdt alle sider av kontraktmessige betingelser som kan ha vesentlig betydning for årsregnskapet i tilfelle manglende overholdelse. Det har ikke forekommet brudd på krav fastsatt av regulerende myndigheter som kan ha vesentlig betydning for regnskapene i tilfelle manglende overholdelse.
- Vi har gitt revisor opplysning om resultatene av våre vurderinger av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.
- Det har ikke forekommet uregelmessigheter hvor ledelse eller ansatte med betydningsfull rolle i regnskaps- og intern kontrollsystemene er involvert, eller andre uregelmessigheter som kunne ha hatt vesentlig betydning for årsregnskapet.
- Vi har gitt revisor opplysning om alle viktige fakta vedrørende eventuelle misligheter eller mistanker om misligheter som vi er kjent med og som kan ha påvirket foretaket.
- Ingen del av varebeholdningen er oppført til høyere verdi enn netto salgsverdi.
- Det er ikke mottatt krav i forbindelse med rettssaker, og vi forventer heller ikke å motta slike krav.
- Følgende er blitt behørig registrert og, når det er aktuelt, tilfredsstillende redegjort for i årsregnskapet:
 - a) Eventuelle saldoer og transaksjoner med nærstående parter.
 - b) Tap oppstått fra salgs- og kjøpsforpliktelser.
 - c) Eiendeler stilt som sikkerhet.

Anne Kjellberg
konstituert direktør

Toril Fjelde Høye
Avdelingsleder økonomi og regnskap

KJELSTRUP & WIGGEN AS

Statsautoriserte revisorer

Vidar Haugen
Ole F. Kjelstrup
Per-Henning Lie
Erik Olsen
Petter Røed
Paul G. M. Thomassen

Til Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst

REVISJONSBERETNING FOR 2006

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst for regnskapsåret 2006, som viser et overskudd på kr 8 937 786 for morskapet og et overskudd på kr 8 937 786 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, og noteopplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og konstituert direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav og stiftelseslovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2006 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 13. februar 2007
Kjelstrup & Wiggen AS

Erik Olsen
statsautorisert revisor

Henrik Ibsens gate 20 - 0255 Oslo - Norge
Tlf.: +47 23 11 42 00 - Fax: +47 23 11 42 01 - Org. NO 983 953 328 MVA - Bank 1609 04 17006 - firmapost@k-w.no - www.k-w.no

MEDLEMMER AV DEN NORSKE REVISORFORENING
MEDLEM AV NEXIA INTERNATIONAL

Natt og dag satt folk og bygde lego. De flotteste og mest spektakulære byggverk reiste seg i løpet av de 14 dagene *The Collectivity Project* foregikk på Tullinløkka. Prosjektet var en videreføring av tidligere prosjekter av den dansk-islandske kunstneren Olafur Eliasson hvor enkeltindivider engasjerer seg og deltar og på den måten blir en del av verket. *The Collectivity Project* var en del av utstillingen "Fantastisk politikk. Kunst i turbulente tider".

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
Postboks 7014 St. Olavs plass
N-0130 Oslo

Tlf.: +47 21 98 20 00 / Faks: +47 21 98 20 91

www.nasjonalmuseet.no

NASJONALMUSEET
FOR KUNST, ARKITEKTUR
OG DESIGN

Nasjonalmuseets årsmelding 2006

Del 2

Innhold

1	Forskning og utviklingsprosjekter	3
2	Nyervervelser	5
3	Nyervervelser arkitektur	8
4	Nasjonalmuseets publikasjoner	9
5	Utlån	10
6	Ansatte i nasjonalmuseet per 31.12.2006	22

Forsknings- og utviklingsprosjekter i regi av Nasjonalmuseet

Forskningsrett- og plikt er lagt til følgende stillingsbetegnelser i Nasjonalmuseet:

Kurator, seniorkurator, konservator, seniorforsker og forskningskoordinator. Museet har to forskerstillinger og 26 kuratorer / konservatorer med forskningsrett- og plikt. Forskningsforberedende kompetanse er lagt til følgende stillingsbetegnelser: Kurator, studisesalsveileder og konservator. Museet har 19 stillinger med forskningsforberedende oppgaver.

I 2006 arbeidet museets ansatte med i alt 18 forsknings- og utviklingsprosjekter i museets regi, fordelt på feltene bevaring, kunst, arkitektur, kunsthåndverk og design og institusjonshistorie.

Bevaring

Trond Aslaksby og Françoise Hanssen-Bauer "Edvard Munchs *Skrik*. Undersøkelse av teknikk og materialer". Samarbeid med Munchmuseet.

Billedkunst

Knut Berg og Bodil Sørensen "Vitenskapelig katalog over et utvalg av museets italienske tegninger". Ca 120 av Nasjonalmuseets i alt ca 570 italienske mestertegninger fra det 16. til det 18. århundre, med vekt på den toscanske, den romerske og den bolognesiske skole.

Eva Klerck Gange "John Olav Riise – fotografier". John Olav Riise (1885-1978) står i en særstilling innen norsk fotografi. Det var få andre norske fotografer som utviklet et modernistisk formspråk med samme tyngde. I motsetning til andre samtidige fotografer som vendte blikket mot engelsk og tysk fotografi, lot John Olav Riise seg inspirere av norsk og fransk maleri. Han arbeidet i et eklektisk uttrykk

med innslag fra kubisme, surrealisme og abstraksjon. *John Riise, Fotografier*, Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden, katalog nr. 5, 2006.

Sidsel Helliessen og Bodil Sørensen "Rolf Nesch – grafikk". Oeuvrekatalog over Nesch' ca 900 kjente grafiske blad, med blant annet bibliografi og utvalgt utstillingshistorikk. Publiseres 2007.

Marit Lange "Katalog over Nasjonalmuseets samling av italiensk maleri og skulptur". En bred presentasjon av samtlige enkeltverk, forskningsmessig ajourført. Ventes publisert 2008.

- Peder Balke 1804–1887. En biografi.

Nils Messel "Norge som romantisk rekonstruksjon og begrunnelse". Studien av fremveksten av en nasjonal billedkunst og etableringen av våre nasjonale kunstinstitusjoner vil formidles i tre ulike former:

- Utstilling med arbeidstittelen "Oppdagelsen av fjellet", Nasjonalmuseet / Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden, 2008.

- Publikasjon med arbeidstittel "Nasjonalgalleriet og norsk kunst 1814–1914"

- Publikasjon med tema J.C. Dahls betydning for Nasjonalgalleriet.

Øystein Ustvedt I forbindelse med planlegging av utstillingen "Pollock til Rauschenberg. Amerikansk kunst 1945–1965", utføres to studier:

- "Norsk kunstlivs forhold til Amerika 1945–1965". Norsk kunstliv har tradisjonelt vært sterkt knyttet til Frankrike og Paris. I tiårene etter andre verdenskrig overtar imidlertid New York mye av Paris' posisjon som dominerende kunstsentrum i vesten. Hvordan forholdt norske kunstnere, kunstkritikere og kunstinstitusjoner seg til dette?

- "Om det 'amerikanske' ved amerikansk etterkrigsmaleri 1945–1965". Forestillingen om et særegent 'ameri-

kansk' maleri står sterkt i etterkrigstidens kunstkritikk. Hva la man vekt på for å underbygge dette, og i hvor stor grad var det særegent for tidens amerikanske kunstnere?

Ellen Lerberg "Christian Langgaards ervervelser av eldre maleri og skulptur". Samlingshistorikk. Kartlegging av Chr. Langaards ervervelser av eldre maleri og skulptur. Et mål er å klargjøre i hvor stor grad Jens Thiis var involvert i innkjøpene med tanke på at de skulle til Nasjonalgalleriet. Prosjektet vil ikke gå inn i attribusjonsproblematikken rundt enkeltverk. Publiseres som artikkel i 2007.

Arkitektur

Ulf Grønvold "Norsk Arkitekturhistorie". I samarbeid med Elisabeth Seip. Forhåpentligvis et bokverk i 6 bind, første bind søkes utgitt i 2010.

Birgitte Sauge "Arkitektenes elektroniske arkiver – innhold og bevaring, del 2: Studie av det elektroniske tegningsarkivet til Snøhetta AS". I samarbeid med arkitektkontoret Snøhetta AS. Prosjektet er en del av det europeiske GAU:DI-nettverket som arbeider for å skape felles forståelse blant arkiv- og museer for elektronisk skapte arkitekturtegninger og langtidsbevaring. Presenteres i 2007.

Kunsthåndverk og design

Widar Halén "Marianne og Erik Brandt, Bauhaus og Norge". Den kjente Bauhaus-designeren ble i 1919 gift i Oslo med den norske maleren Erik Brandt. Halén har forsket på deres korrespondanse, etterlatte fotos etc. Flere av disse fotoene ble også anvendt i Marianne Brandts avantgarde-collager. De oppholdt seg begge i Oslo i lengre perioder og kan ha hatt betydning for utviklingen her i Norge. Publisering i

artikkel i 2008.

- Studie av designer Grete Prytz Kittelsens arbeider i forbindelse med utstilling i 2008.

Institusjonshistorie

Randi Gaustad "100 år i eget hus.

Kunstindustrimuseet i St. Olavs gt. 1904–2005". I 1904 åpnet Kunstindustrimuseet sine utstillinger i ny spesialtegnet museumsbygning i St. Olavs gate 1. Fokus i denne 100-årige historien er undersøkelsen av hvordan ideene fra etableringen nedfelte seg i basisutstillingen i 1904, i innsamlingsarbeidet og i de skiftende utstillingene i Henrik Grosch' direktørtid, samt forholdet mellom Kunstindustrimuseets og Norsk Folkemuseums innsamlingspolitikk. Artikkel publiseres i 2007.

Nils Messel "Nasjonalgalleriet 1837–1914. Verk i museet". Nasjonalgalleriets historie fra etableringen i 1837 fram til første verdenskrigs utbrudd i 1914 danner rammen om en kunsthistorisk presentasjon av 1900-tallets kunst slik den kan illustreres i institusjonens innkjøp og estetiske preferanser. Planlagt som første bind i en serie, antakelig publisert i 2007.

Ellen Lerberg "Jens Thiis og hans betydning som museumsmann". En studie av Thiis' virke i og betydning for norsk kunstliv.

Andre prosjekter med institusjonell forankring til Nasjonalmuseet

Siv.ark. **Hjørdis Egner** "Utvikling av arkitektur i en arkitektpraksis." En studie av arkitektene Morgenstjerne og Eide som skal resultere i en avhandling ved Arkitekthøgskolen i Oslo. Eksternt finansiert.

Nyervervelser

Det ble i 2006 ervervet i alt 122 verk til Nasjonalmuseet, dels som innkjøp, dels som gaver. Museet takker alle givere for viktige bidrag. Nasjonalmuseets innkjøpskomité har i 2006 bestått av direktør Sune Nordgren (leder), seniorkurator Nils Messel, forskningskoordinator Birgitte Sauge, seniorforsker Sidsel Helliesen, prosjektcontrollere Harald Solberg (t.o.m. 01.05.2007), seniorkurator Anne Kjellberg (f.o.m. 01.05.2007), kurator Øystein Ustvedt og kurator Randi Godø (sekretær).

Innkjøpskomiteen forholder seg til de eksisterende samlingene og foretar kompletteringer ut fra følgende satsningsområder: Hovedtyngden ligger på det samtidige, nasjonale materialet. Det internasjonale materialet skal sees i forhold til en spesiell betydning for samlingene, eller i samtiden, eller verkets tilknytningstyper til Norge. Det legges vekt på å samle hovedverk og enkelte kunstnerskap som har spesiell betydning for en periode, for en materialgruppe eller for et annet område i samlingen. Det legges også vekt på å videreføre dokumentasjonen av norsk kunst, arkitektur og design gjennom ervervelse av skisser, studier, utkast og lignende.

NMK.2006.0001, Harald Damsleth, *Alt for Norge*, 1941, Grafikk

NMK.2006.0002, Ukjent kunstner, *Norge kaller. Nasjonal Samling*, 1935, Grafikk

NMK.2006.0003, Harald Damsleth, *Ønskedrømmen kan bli et mareritt*, 1945, Grafikk

NMK.2006.0004, Harald Damsleth, *Er det slik du vil ha det?*, Grafikk

NMK.2006.0005, Tom Gundersen, *Dag Solstad*, Grafikk

NMK.2006.0006, Tom Gundersen, *Bjørnson (etter Ransve)*, Grafikk
 NMK.2006.0007, Annika von Hausswolff, *Self Portrait in Studio with Flash Light and*

Pulled down Pants, 2002, Fotografi
 NMK.2006.0008, Annika von Hausswolff, *It takes a Long Time to Die*, 2002, Fotografi

NMK.2006.0009, Ingunn Hvalø Hansen, *Bybilde 3*, Maleri

NMK.2006.0010, Siv Støldal, *Antrekk til herre, Bukse, skjorte, jakke*, 2005, Tekstil

NMK.2006.0011, Sverre Wyller, *Large Red Hook Square nr. 1*, Maleri

NMK.2006.0012, Sonja Krohn, *Nadja*, 2005, Maleri

NMK.2006.0013, Runa Islam, *Time Lines*, 2005, Film

NMK.2006.0014, Mari Slaattelid, *Ut-side 3*, 2005-6, Maleri

NMK.2006.0015, Siri Hermansen, *Sleeping Bag (Large)*, Skulptur

NMK.2006.0016, Siri Hermansen, *Sleeping Bag (Small)*, Skulptur

NMK.2006.0017, Løvaas og Wagle, *Vevd*, 1995, Tekstil

NMK.2006.0018, Løvaas og Wagle, *Hagen*, 1999, Tekstil

NMK.2006.0019, Nora Guldbrandsen, *Fat*, Gave fra Kari Wold

NMK.2006.0020, Erlend Leirdal, *Krets*, 2005, Objekt

NMK.2006.0021, Ole Jørgen Ness, *Opus Osiris*, 1994 (2006), Videoinstallasjon

NMK.2006.0022, Vibeke Tandberg, *Circles*, 2006, Collage

NMK.2006.0023, Eline Mugaas, *Tunnel Traffic*, 2006, C-print på pvc

NMK.2006.0024, Norway Says, *Bleed Designstudio og Frost Produkt*, Produ-

sent Hard Rock, Norge, *Alta*, Sykkel, 2005, Stål, Gave fra Norway Says

NMK.2006.0025, Helga Bu, *Peyton*

Place, 2006, Fotografi

NMK.2006.0026, Axel Enoch Boman, *Produsent Hadeland, Vase*, 1911, Glass
 NMK.2006.0027, Reidar Aulie, *Gårdene brenner*, 1942, Maleri

NMK.2006.0028, Bjørg Holene, *Komposisjon med mennesker*, 1995, Tegning

NMK.2006.0029, Odd Nerdrum, *Selvportrett*, 1994, Maleri

NMK.2006.0030, Morten Viskum, *Immortal XXI*, 2004, Maleri

NMK.2006.0031, Hjalmar Haalke, *Oppstilling med høstblomster i vaser*, 1926, Maleri

NMK.2006.0032, Terje Nicolaisen, *In-foskilt (Munch)*, Skulptur

NMK.2006.0033, Jamie Parslow, *17. mai-sløyfe*, 1977, Fotografi

NMK.2006.0034, Jamie Parslow, *T-shirt/glidelås*, 1977, Fotografi

NMK.2006.0035, Jamie Parslow, *Damp Lamp*, 1979, Fotografi

NMK.2006.0036, Jamie Parslow, *Copenhagen Hats*, 1977, Fotografi

NMK.2006.0037, Jamie Parslow, *Fan-back Chair*, 1977, Fotografi

NMK.2006.0038, Jamie Parslow, *Man in the Curtains*, Fotografi

NMK.2006.0039, Anders Tomren, *The Risk of Beauty III*, Installasjon

NMK.2006.0040, Pushwagner, *Job Kill*, Maleri

NMK.2006.0041, Margareta Bergman, *Slik at jeg fikk hele utsikten inn i øynene*, Fotografi

NMK.2006.0042, Francesco Vezzoli, *Suddenly last Summer 2 - The Return of Sebastian*, Grafikk

NMK.2006.0043, Olavi Lindén, *Produsent Fiskars, Kvistsaks*

NMK.2006.0044, Olavi Lindén, *Produsent Fiskars, Liten kraftsaks*

NMK.2006.0045, Olavi Lindén, *Produsent Fiskars, Multigrenklipper*

NMK.2006.0046, Fiskars, *Hekksaks*

- NMK.2006.0047, Fiskars, Stikkspade for hagen med teleskopskaft
- NMK.2006.0048, Fiskars, Universaløks
- NMK.2006.0049, Grethe Larsen, *Pro-pell*, Antrekk til dame, Overdel og skjørt, Tekstil. Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- NMK.2006.0050, Terje Nicolaisen, *0220 Painting Thomas Shütte*, (1998), Artist's book
- NMK.2006.0051, Terje Nicolaisen, *0320 7 Monumenter*, (1998), Artist's book
- NMK.2006.0052, Terje Nicolaisen, *0530 VISAPAINING 8-11-00*, (2000), Artist's book
- NMK.2006.0053, Terje Nicolaisen, *0610 10 artistas que no (8)*, (1999), Artist's book
- NMK.2006.0054, Terje Nicolaisen, *0980 Illustration proposal D.S.*, (2001), Artist's book
- NMK.2006.0055, Terje Nicolaisen, *1090 PROPOSALS*, (2001), Artist's book
- NMK.2006.0056, Terje Nicolaisen, *1140 Distorted Book (purple)*, (2001), Artist's book
- NMK.2006.0057, Terje Nicolaisen, *1390 11 Mette Marit Attempts*, (2003), Artist's book
- NMK.2006.0058, Terje Nicolaisen, *1300 Artist's Books 1995–2001* (Biblioteca Popular) 17/20, Artist's book
- NMK.2006.0059, Terje Nicolaisen, *Selected Works. Nummer 004 av 5*, (2002), Artist's book
- NMK.2006.0060, Trine Mauritz Eriksen, *Modulasjon?*, Tekstil. Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- NMK.2006.0061, Ingunn Skogholt, *Tredelt I*, Tekstil. Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- NMK.2006.0062, Ingrid Larssen, *Sjøanemone*, Smykke, 2006, Silke, perler, glass, Gave fra Norsk kulturråd
- NMK.2006.0063, Anne Aanerud, *Sirkel-kors*, Installasjon, papp, cellegumi. Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- NMK.2006.0064, Ina Nicolic, *Kjole*, topp, Tekstil. Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- NMK.2006.0065, Ina Nicolic, *Jakke*, Tekstil. Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- NMK.2006.0066-NMK.2006.0075, Bjørn Willy Mortensen, 10 illustrasjoner til Arild Nyquist, *Ulvetemmeren kommer*, Oslo 1982, Grafikk, Gave fra Sidsel Helliesen og Niclas Gulbrandsen, Oslo
- NMK.2006.0076, Harry Bertoia, *Stol 421*, Diamantstolen
- NMK.2006.0077, Idiots (Afke Goldsteijn, Floris Bakker og Ruben Taneja), *Ophelia*, 2005, Skulptur
- NMK.2006.0078, Marianne Wiig Storaaas, *Kine*, 2006, Maleri
- NMK.2006.0079, Sidsel Westbø, *Skog*, 2006, Grafikk
- NMK.2006.0080, Tron Ove Wisløff, (2006), *Uten tittel*, Grafikk
- NMK.2006.0081, Arild Yttri, *Ungpikeprofil*, 2006, Grafikk
- NMK.2006.0082, Marit Kristin Eken Kalager, *Cue-Behind*, Antrekk til dame, Tekstil, Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk
- NMK.2006.0083, Richard Arentzen, *Vase 8 (matt blågrønn)*, Glass, Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk
- NMK.2006.0084, Richard Arentzen, *Vase 12 (matt blå)*, Glass, Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk
- NMK.2006.0085, Richard Arentzen, *Vase 13 (gul)*, Glass, Gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk
- NMK.2006.0086, John Savio, *Reinokser*, Grafikk
- NMK.2006.0087, John Savio, *Kafferast*, Grafikk
- NMK.2006.0088, John Savio, *Landskap ved Svolvær*, Grafikk
- NMK.2006.0089, John Savio, *Pulkkjører*, Grafikk
- NMK.2006.0090, John Savio, *Alene*, Grafikk
- NMK.2006.0091, John Savio, *Gutt og jente*, Grafikk
- NMK.2006.0092, John Savio, *Forsommer*, Grafikk
- NMK.2006.0093, John Savio, *Dagen derpå*, Grafikk
- NMK.2006.0094, John Savio, *Jompa med ulven*, Grafikk
- NMK.2006.0095, John Savio, *Kafferast*, Grafikk
- NMK.2006.0096, John Savio, *Jente*, Grafikk
- NMK.2006.0097, John Savio, *Ung same*, Grafikk
- NMK.2006.0098, John Savio, *Gutt med lasso*, Grafikk
- NMK.2006.0099, John Savio, *Ulv og rein*, Grafikk
- NMK.2006.0100, John Savio, *Lasso*, Grafikk
- NMK.2006.0101, John Savio, *Ung reinokse*, Grafikk
- NMK.2006.0102, John Savio, *Kjøreren*, Grafikk
- NMK.2006.0103, John Savio, *Lassokaster*, Grafikk
- NMK.2006.0104, John Savio, *Reinkalver*, Grafikk
- NMK.2006.0105, John Savio, *Etter ulvene*, Grafikk
- NMK.2006.0106, John Savio, *To*, Grafikk
- NMK.2006.0107, John Savio, *Ulv, same, rein*, Grafikk
- NMK.2006.0108, Tacita Dean, *The Russian Ending*, 2002, Fotografi
- NMK.2006.0109, Jakob Prytz, *Vinglass*

Margit, Glass, Gave fra Ellen Lerberg
NMK.2006.0110, Irma Salo Jæger, *Kom-
posisjon*, 1960, Maleri
NMK.2006.0111, Andreas Schneider,
Vase, Leirgods
NMK.2006.0112, Roar Werner Eriksen,
Uten tittel, Tegning
NMK.2006.0113, Roar Werner Eriksen,
Uten tittel, Tegning
NMK.2006.0114, Roar Werner Eriksen,
Uten tittel, Tegning
NMK.2006.0115, Camilla Luihn, *Yel-
low*, Smykke, Gave fra Innkjøpsfondet
for norsk kunsthåndverk
NMK.2006.0116, Kristian Aadnevik,
Antrekk til dame, Selskapskjole, Tek-
stil, Gave fra Innkjøpsfondet for norsk
kunsthåndverk
NMK.2006.0118, Per Kleiva, *Ja*, (ca.
1970), Assemblage
NMK.2006.0119, Axel Revold, *Akers
verksted*, Maleri
NMK.2006.0120, Tycho Christoffer
Jæger, *Prestegården i Strandebarm*,
Maleri
NMK.2006.0121, Per Kirkeby, *Guldal-
der II*, 1987, Maleri
NMK.2006.0122, Terje Nicolaisen, *Uten
tittel*, 2006, Artist's book
NMK.2006.0123, Egersund, Tallerken,
porselen, Gave fra Ellen Lerberg

Nyervervelser arkitektur

Arkitektursamlingens tilvekst i 2006 var 1226 prosjekter.

NMK.2006.bmk727 – NMK.2006.bmk730

Tilvekst til arkivet etter **Blakstad og Munthe-Kaas**

4 prosjekter / 523 tegningsblad
Gave fra Scala Arkitekter

NMK.2006.tsc001 – NMK.2006.tsc287

Privatarkiv etter **Thilo Schoder**
287 prosjekter / 4197 tegningsblad
Gave fra Bjørn og Mette Schoder

NMK2006.ako060

Aasland og Korsmo, Skjærgårdsstue for søster Norgaard, 1932
6 tegningsblad
Gave fra Richard Engelbrektsen

NMK.2006.eei001 – NMK.2006.eei063

Privatarkiv etter **Eirik Eikrann**
63 prosjekter / 553 tegningsblad
Gave fra Euklides

Privatarkiv etter **Brantzeg Arkitektkontor**

200 prosjekter
Gave fra Kirsti Brantzeg

Typetegninger fra **Den norske stats Husbank**

379 prosjekter
Gave fra Den norske stats Husbank

Nasjonalmuseets publikasjoner

Nasjonalmuseet produserer en rekke større og mindre trykte publikasjoner hvert år: utstillingskataloger, årbøker, periodika, formidlingsbrosjyrer og lærerveiledninger. De fleste av disse er egenproduserte, dvs. at museet både står for design og det redaksjonelle arbeidet. I enkelte tilfeller er det flere involverte aktører, i hovedsak skjer dette når museet samarbeider med andre museer og institusjoner om utstillingsprosjekter, eller med andre utgivere.

Fragmenter. Lars Hertervigs sene arbeider på papir 1868–1902. Utstillings-samarbeid mellom Nasjonalmuseet, Rogaland Kunstmuseum og Bergen Kunstmuseum 2006. Bok utgitt av Labyrinth forlag, Oslo 2005. Forfattere: Inger M. Renberg, Holger Koefoed, Kari Greve.

Hjertebank. Unge kubanske kunstnere. I samarbeid med Stiftelsen 3,14. Bergen 2006.

Tacita Dean (Tacita Deans tekster). Oslo 2006. Redaktør Marianne Yvenes. *Reflecting Posterity.* Oslo 2006. Forfatter kurator Eva Klerck Gange.

Tingenes tilstand. Oslo 2006. Redaksjon: Redaktør Marianne Yvenes, kurator Stina Høgvist, kurator Vibeke Waallann Hansen. Tekst: Stina Høgvist.

Per Spook. Norsk motedesigner i Paris. Oslo 2006. Redaksjon: Seniorkurator Anne Kjellberg, seniorrådgiver Anniken Thue, redaktør Marianne Yvenes. Tekst: Anne Kjellberg, Åsmund Thorildsen, Danièle Bott.

Samle sammen. Innkjøp og gaver 2003–2006.

Fantastisk politikk. Kunst i turbulente tider. Oslo 2006. Redaksjon: Seniorkurator Andrea Kroksnes og redaktør Marianne Yvenes.

Fabler og fortellinger. Et utvalg av Picassos grafikk i Nasjonalmuseets samling. Oslo 2006. Tekst: Seniorkurator Nils Messel.

Picasso. Grafikk i Nasjonalmuseet. Oslo 2006. Redaksjon: Karianne Ryen Eriksen, konservator Kari Greve, seniorkurator Nils Messel, seniorkurator Bodil Sørensen.

Dei tre dimensjonane av Don Quijote. Don Quijote og spansk samtidskunst. Norsk vedlegg til utstillingskatalog. Oslo 2006.

Katalog. Ervervelser 2003–2005. Oslo 2006.

Med egne øyne I. Om formidling av samtidskunst. Utgitt i samarbeid med Gan forlag. Oslo 2006. Forfattere: Camilla Eeg og kurator formidling Elisabeth Sørheim.

Med egne øyne II. Om formidling av videokunst. Utgitt i samarbeid med Gan forlag. Oslo 2006. Forfatter: kurator Stina Høgvist.

Norsk samtidsarkitektur 2000–2005. I samarbeid med Byggekunst. Oslo 2006. Norsk og engelsk utgave.

Arkitektur i Norge. Årbok 2006. Utgitt i samarbeid med Pax forlag. Oslo 2006. Redaktør: Seniorkurator Ulf Grønvold. Redaksjonssekretær Beate Marie Bang. *Kunst og Kultur 1–4 2006.* Kunstfaglig tidsskrift. Utgis i samarbeid med Universitetsforlaget. Oslo 2006. Redaktør: Seniorkurator formidling Ellen Lerborg, redaksjonssekretær Beate Marie Bang.

Det ble produsert 17 formidlings- og skolebrosjyrer, to lærerveiledninger, fem flyere, 16 invitasjoner, 11 plakater, ni bannere, samt diverse utstillingstekster, skilt og annonser.

Nasjonalmuseet låner årlig ut en stor mengde verk fra samlingene til utstillinger i inn- og utland. Dette er en viktig del av museets formidlingsvirksomhet og av vårt nasjonale ansvar. I 2006 gikk 323 nye utlån ut fra museet, 149 verk til utstillinger i Norge og 174 verk til utstillinger i utlandet. Det ble foretatt 57 kurérriser av museets ansatte, 48 i forbindelse med lån til utenlandske institusjoner, ni til norske.

Denne oversikten over utlånte verk inkluderer også utlån som fortsatte fra 2005 inn i 2006 – i alt 588 verk.

”The Arts and Crafts Movement in Europe and in America 1880–1920”, vandreutstilling USA, start Los Angeles County Museum 19.12.04, avslutning The Cleveland Museum of Art 08.01.06:

Kanne, sølv, David Andersen, OK. 6578

”Style & Splendour. Queen Maud of Norway’s wardrobe 1896–1938”, Victoria and Albert Museum, London, 14.01.2005–21.01.06:

Kroningskjole, Vernon/Silkehuset, 1906, tekstil, OK. 1-1962

“Going away”-antrekk, Madame Duboc, 1896, tekstil, OK. 257-1991ab

Drakt brukt under hvetebrødsdagene, Vernon, ca 1896, tekstil, OK. 73-1962ab

Karnevalsantrekk, Morin-Blossier, 1897, tekstil, OK. 256-1991ab

Prins Carls karnevalsantrekk, 1897, tekstil, OK. 251-1991a-c, e-i, l-n

Gallakjole, Morin-Blossier, 1906, tekstil, OK. 2-1962

Aftenkjole, Laferrière, ca 1909, tekstil, OK. 13-1962

Gallakjole, ca 1907–1909, tekstil, OK. 4-1962

Aftenkjole, ca 1907–1909, tekstil, OK.

158-1991a

Aftenkjole, ca 1912–1913, tekstil, OK. 200-1991

Aftenkjole, Worth, 1912–1913, tekstil, OK. 201-1991

Aftenkjole, ca 1914, tekstil, OK. 10-1962

Aftenkjole, ca 1918-1920, tekstil, OK. 206-1991

Aftenkjole, ca 1920, tekstil, OK. 15-1962

Aftenkjole, muligens av Barolet, ca 1920-21, tekstil, OK. 215-1991

Aftenkjole med slep, tidlig 1920-tall, tekstil, OK. 168-1991, OK. 414-1991 (slep).

Aftenkjole, 1920–1923, tekstil, OK. 183-1991

Aftenkjole, Blancquaert, ca 1927, tekstil, OK. 210-1991, OK. 217-1991b (underkjole)

Aftenkjole, ca 1932, tekstil, OK. 33-1962

Aftenkjole, sannsynligvis av Reville-Terry, ca 1935, tekstil, OK. 72-1991

Kjole, lang, med belte, første halvdel av 1930-tallet, tekstil, OK. 225-1991ab

Aftenkjole med belte, Blancquaert, 1937, tekstil, OK. 31-1962a, OK. 440-1991 (belte)

Kåpe, 1919–1921, tekstil, OK. 127-1991

Kjole, 1923–1924, tekstil, OK. 112-1991

Kjole, 1924–1925, tekstil, OK. 198-1991

Kjole, kåpe og belte, 1930, tekstil, OK. 108-1991a-c

Aftencape, ca 1920, tekstil, OK. 248-1991

Aftencape, midten av 1920-tallet, tekstil, OK. 28-1962

Morgenkjole, ca. 1920, tekstil, OK. 740-1991

Ridedrakt: jakke og forkleskjørt, Busvine, 1934, tekstil, OK. 69-1962ab

Drakt: kjole, jakke, ca. 1934, tekstil, OK. 131-1991a-c

Kjole, Blancquaert, første halvdel av 1930-tallet, tekstil, OK. 100-1991ab
Tea gown, tidlig 1930-tall, tekstil, OK. 30-1962

Aftenkjole, første halvdel av 1930-tallet, tekstil, OK. 18-1962

Drakt: jakke, skjørt, bluse, vest, Reville-Terry, ca 1932, tekstil, OK. 119-1991a-d

Drakt: jakke, skjørt og bluse, muligens Worth, ca 1938, tekstil, OK. 117-1991abd

Kjole, med belte, 1932–1934, tekstil, OK. 75-1991ac

Kjole, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 113-1991

Ridedrakt: jakke og skjørt, Busvine, ca 1920, tekstil, OK. 68-1962ab

Ridebluse, Clapham, 1920-tallet, tekstil, OK. 151-1962

Rideslips, 1920-tallet, tekstil, OK. 152-1962

Ridehatt, Robert Heath, tidlig 1920-tall?, tekstil, OK. 108-1962

Ridestøvler, 1920-tallet, lær, OK. 110-1962ab

Skikåpe, Blancquaert, midten av 1920-tallet, tekstil, OK. 39-1962

Skiantrekk: jakke med hette, bukser, Braathen, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 71-1962acd

Skistøvler, Oluf Hansen, ca 1930, lær, OK. 76-1962ab

Skijakke med hette, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 121-1991a-d

Støvler med skøyter, 1901–1903, lær/metall, OK. 184-1962ab, OK. 85-1962ab

Rulleskøyter, 1900–1920, lær/metall OK. 252-1991ab

Aftenantrekk: kjole, belte og jakke, Worth, vår 1938, tekstil, OK. 214-1991a-c

Kjole, Worth, vinter 1938/39, tekstil, OK. 98-1991

Drakt, Worth, vinter 1938/39, tekstil, OK. 120-1991ab

Aftenkjole, Worth, vår 1938, tekstil, OK. 22-1962a

Kjole, muligens Sylvian, 1924-1925, tekstil, OK. 186-1991

Jakke, Sylvian, ca. 1925, tekstil, OK. 268-1991

Folkedrakt; liv og skjørt, brystduk, belte, skjorte, forkle, hodeplagg, 2 søljer og 2 mansjettknapper, ca 1910, OK. 87-1962a-e, g-k

Gallakjole, belte og (underkjole), muligens Worth, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 19-1962a-c

Prinsesseslep, Ede & Ravenscroft, 1902, tekstil, OK. 32-1962a

Gallakjole, belte, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 27-1962ab

Gallakjole, Blancquaert, 1937, tekstil, OK. 25-1962

Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 89-1962

Hatt, 1930-tallet, tekstil, OK. 94-1962

Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 751-1991

Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 755-1991

Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 756-1991

Hatt, 1930-tallet, tekstil, OK. 758-1991

Hatt, 1930-tallet, tekstil, OK. 764-1991

Hatt, import: Jacob Høst, 1930-tallet, tekstil, OK. 767-1991

Sko, Hook Knowles & Co, London, 1925–30, lær, OK. 52-1962b

Sko, Hook Knowles & Co, London, 1920–25, lær, OK. 56-1962a

Sko, Hook Knowles & Co, London, 1925–30, tekstil, OK. 61-1962b

Støvler, ca. 1896, lær, OK. 74-1962ab

Sko, Bally Switzerland, 1930-tallet, lær, OK. 642-1991a

Sko, Hook Knowles & Co, London, 1930-tallet, lær, OK. 648-1991a

Sko, Joanny, London, 1934, lær, OK. 649-1991b

Sko, Les Jumelles, London, 1930-tallet, lær, OK. 655-1991a

Sko, Joanny, London, 1934, lær, OK. 659-1991b

Sko, Raynes, London, 1930-tallet, lær, OK. 668-1991b

Sko, Bally Switzerland, 1930-tallet, lær, OK. 670-1991b

Sko, Bally Switzerland, 1930-tallet, tekstil, OK. 671-1991a

Sko, Hook Knowles & Co, London, tekstil, OK. 676-1991a

Sko, 1930-tallet, lær, OK. 677-1991a

Sko, Hook Knowles & Co, London, sent 1920-tall?, tekstil, OK. 682-1991a

Sko, Hook Knowles & Co, London, sent 1920-tall?, tekstil, OK. 683-1991a

Håndveske, England, 1930-tallet, tekstil, OK. 703-1991

Håndveske, Finnigans, London, 1930-tallet, tekstil, OK. 704-1991a

Håndveske, Frankrike, 1920–30-tallet, tekstil, OK. 712-1991

Håndveske, 1930-tallet, lær, OK. 714-1991

Håndveske, 1930-tallet, tekstil, OK. 716-1991

Håndveske, Finnigans, London, 1930-tallet, tekstil, OK. 718-1991

Håndveske, Frankrike, 1910–30?-tallet, metall, OK. 725-1991

Håndveske, 1900–1920-tallet, tekstil, OK. 729-1991

Håndveske, 1910–20?, tekstil, OK. 731-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 809-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 810-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 812-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 816-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 820-1991

Brystbukett, 1930-tallet, lær, OK. 821-1991

Brystbukett, 1930-tallet, lær, OK. 822-1991

Brystbukett, 1930-tallet, plast, OK. 823-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 824-1991

Brystbukett, 1930-tallet, lær, OK. 827-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 828-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 829-1991

Brystbukett, 1926–27, tekstil, OK. 832-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 833-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 835-1991

Brystbukett, 1930-tallet, papir, OK. 837-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 840-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 841-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 843-1991

Brystbukett, ca 1927, tekstil, OK. 844-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 845-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 847-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 848-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 850-1991

Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 851-1991

”Frihet og fremtidshåp”, Oslo Bymuseum, 10.02.05–28.02.06:

Halfdan Strøm, *I furulund*, 1908, maleri, NG.M.00727

Axel Boman, Vase, Hadelands Glassverk, 1911, OK. 11093

Kolo Moser, Vase, 1900, OK. 6536

Emilie Gallé, Vase, 1904–31, OK. 99-1988

Andreas Ollestad, Vase, ca. 1900, OK. 12-2000

Thorolf Holmboe, Vase, OK. 7498

Bolle, Porsgrunds porselensfabrik, OK. 22-1990

Kopp med skål, Porsgrunds porselensfabrik, OK. 42-1993

Emilie Gallé, Flakong, OK. 21-1982

Kolo Moser, Vinglass, ca 1900, OK. 6541

”Holmsbu-kolonien”, Holmsbu Billedgalleri, 01.05.05–01.10.07:

Thorvald Erichsen, *Gudrun i hengekøyen*, 1916, maleri, NG.M.02532

Thorvald Erichsen, *Fra Holmsbu*, 1937–39, maleri, NG.M.01955

”Myt och landskap. Bortom unionens utanverk”, Prins Eugens Waldemarsudde, Stockholm, 03.09.05–08.01.06:

Oscar Wergeland, *Nordmennene landet på Island*, 1877, maleri, NG.M.04428

Peter Nicolai Arbo, *Åsgårdsreien*, 1872, maleri, NG.M.00285

Erik Werenskiold, *Dikteren Bjørnstjerne Bjørnson*, maleri, NG.M.03673

Johan Christian Dahl, *Fra Lyshornet*, 1836, maleri, NG.M.01062

August Cappelen, *Skogtjern i nedre Telemark*, 1852, maleri, NG.M.00199

”IDENTITET – Kunst i Møre og Romsdal gjennom 5000 år”, Kunstmuseet KUBE, Ålesund, 17.09.05–17.02.06:

Rolf Groven, *Gi han ei framtid*, 1977, maleri, MS-00116

”Renoir’s Women”, Columbus Museum of Art, Ohio, 23.09.05–15.01.06:

Pierre-Auguste Renoir, *Badende kvinne*, 1885-86, maleri, NG.M.01166

”Angstens uttrykk: Dypdykk i Nasjonalmuseets samlinger”, Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden, 13.10.05–29.01.06:

Gustav Vigeland, *Bedende kvinne*, 1922, skulptur, NG.S.00922

Asmus Carstens, *Parcen Atropos, skjebnegudinnen*, skulptur, NG.S.00397b

Robert Dietrich, *Ung gutt*, skulptur, NG.S.00981

Ragnhild Butenschøn, *Flyktningmor*, skulptur, NG.S.01710

Gitte Dæhlin, *Lukket avdeling*, 1980, skulptur, MS-01750

Wladyslaw Hasior, *Fane til de mistenkte*, 1970, skulptur, MS-02941

Jean Ipousteguy, *Criblée*, 1966, skulptur, MS-03174

Kristian Kvakland, *Stengt inne*, 1976, skulptur, MS-01753

Tony Oursler, *She. Blue. Green*, 1996, skulptur, MS-03858

Dario Villalba, *La Espera*, skulptur, MS-03798

Trak Wendish, *Mann auf Rädern*, 1992, skulptur, MS-03526

Andrea Gastaldi, *Fangen i Chillon*, 1854, maleri, NG.M.00206

Kai Fjell, *Voldsmannen*, 1933, maleri, NG.M.1762

Per Barclay, *Uten tittel*, 1993, installasjon (trommerom), MS-04145

Adolf Denis Horn, *Demring*, 1971, maleri, MS-01818

Thore Haaland, *Ruiner*, 1946-47, ma-

leri, MS-0013

Per Kleiva, *Makulert*, 1980, maleri, MS-02640

Berit Soot Kløvig, *Vietnam*, 1967, maleri, MS-00372

Ole Sjøli, *Ensom, trassig, dødelig*, 1973, maleri, MS-02782

Victor Sparre, *Sluttspill*, 1979, maleri, MS-01774

Velickovic, *Sted* 1978-79, maleri, MS-02990

Dario Villalba, *Faz*, 1978, maleri, MS-03843

Dario Villalba, *Cabeza*, 1980, maleri, MS-02992

Jakob Weidemann, *Mørkemannen*, 1943, maleri, MS-04727

Chrix Dahl, *Atombyen*, 1961, grafikk, NG.K&H.1961.0040

Doro Ording, *Splittet hode*, 1950, grafikk, NG.K&H.1970.0016

Edvard Munch, *Den døde mor og barnet*, 1901, grafikk, NG.K&H.A.19083

Edvard Munch, *Skrik*, 1895, grafikk, NG.K&H.A.18995

Arne Bendik Sjur, *Det lukkede og åpne rom*, 1970, grafikk, NG.K&H.1970.0111

Arne Bendik Sjur, *Sirkelbildet*, 1970, grafikk, NG.K&H.1970.0110

Arne Bendik Sjur, *Ut i det fri*, 1971, grafikk, NG.K&H.1972.0003

Arne Bendik Sjur, *Den voldsomme stillheten*, 1971, grafikk, NG.K&H.1972.0004

Arne Bendik Sjur, *Sitte fast. Et mørkt rom*, 1971, grafikk, NG.K&H.1983.0038

Arne Bendik Sjur, *Voldsomme bevegelser. Han skriker*, 1971, grafikk, NG.K&H.1983.0047

Arne Bendik Sjur, *Kommer fram, i stor fart*, 1971, grafikk, NG.K&H.1983.0046

Arne Bendik Sjur, *Fra rom gjennom rom*, 1971, grafikk, NG.K&H.1983.0053

Marina Abramovic, *Freeing the voice*, 1974, fotografi, MS-04461

Per Inge Bjørlo, *Heads from Balance*, 1998, grafikk, MS-04152, serie på 17
Guttorm Guttormsgaard, *Det er langt unna – vel?*, 1974, grafikk, MS-01180
Bruno Lundstrøm, *Tegning*, 1977, tegning, MS-00989
Per Barclay, *Slaktehus*, 1996, fotografi, MS-04146
Marius Mørch, *Disguises*, 2001, video, MS-04532
Gary Hill, *Wall Piece*, 2000, video, MS-04531
Cindy Sherman, *Untitled #92*, 1981, fotografi, MS-03741

”1905–1935 EKSPRESJON! Edvard Munch – tysk og norsk kunst i tre tiår”, Munch-museet, 14.10.05–08.01.06:

Bjarne Engebret, *Slättekarer*, 1934, maleri, NG.M.03572
Gert Jynge, *Gårdbruker*, 1937, maleri, NG.M.01877
Gert Jynge, *Morgen*, 1933, maleri, NG.M.04270
Willy Midelfart, *På gaten i Berlin*, (1932), maleri, NG.M.03868
Rolf Nesch, *Derby i Hamburg*, 1931, maleri, NG.M.03380
Rolf Nesch, *To mennesker på stranden*, materialbilde, NG.M.03688
Sigurd Winge, *Blind*, 1933, maleri, NG.M.04257
Erich Heckel, *Søsken*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0095
Emil Nolde, *Selvportrett*, 1908, grafikk, NG.K&H.1978.0116
Christian Rohlf, *Aus Soest*, (1911), Schaffenden, 1. mappe, grafikk, NG.K&H.1971.0182 Rolf Nesch, *Steinjomfruene*, (1925), grafikk, NG.K&H.1978.0189
Rolf Nesch, *Café Vaterland*, (1926), grafikk, NG.K&H.1978.0191
Rolf Nesch, *Selvportrett med pipe*,

(1927), grafikk, NG.K&H.1978.0187
Rolf Nesch, *Kvinne på broen*, (1932), fra serien Hamburgs broer, 1932, grafikk, NG.K&H.1978.0157
Rolf Nesch, *Fra Ragnhildrud*, 1952, tegning, NG.K&H.1997.0361
Sigurd Winge, *Gate I, (to kvinner)*, 1934, maleri, NG.M.02882
Bjarne Engebret, *To sittende kvinner*, 1934, fra mappen ”Loddsedler”, 1934–1935, grafikk, NG.K&H.A.19266
Erling Enger, *Gård med to barn og figurer*, 1934, fra mappen ”Loddsedler”, 1934–1935, grafikk, NG.K&H.A.19272
Erich Heckel, *Sittende kvinne ved sjøen*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0096
Erich Heckel, *Landskap, Als*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0094
Erich Heckel, *Pike med høy hatt*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0097
Erich Heckel, *Dansende menn*, 1917, grafikk, NG.K&H.1978.0111
Erich Heckel, *En sinnssyk soldat*, 1916, grafikk, NG.K&H.1978.0106
Erich Heckel, *Invalid ved havet*, 1916, grafikk, NG.K&H.A.11752
Erich Heckel, *Soloppgang*, 1914, fra mappen ”Kreis Graphischer Künstler und Sammler”, 1921, grafikk, NG.K&H.1970.0096
Gert Jynge, *Sittende mann støtter hodet*, 1934, fra mappen ”Loddsedler”, 1934–1935, grafikk, NG.K&H.A.19275
Bruno Krauskopf, *Fire mennesker rundt et bord*, 1927, grafikk, NG.K&H. B.00810
Rolf Nesch, *Kafémusikk*, 1924, grafikk, NG.K&H.1978.0152
Rolf Nesch, *Danserinne*, fra St. Pauli-serien, 1931, grafikk, NG.K&H.1978.0195
Rolf Nesch, *Brytere*, fra St. Pauli-serien, 1931, grafikk, NG.K&H.1978.0201
Rolf Nesch, *Kafé*, fra St. Pauli-serien, 1931, grafikk, NG.K&H.1978.0199

Rolf Nesch, *Avskjed*, fra serien ”Hamburgs broer”, 1932, grafikk, NG.K&H.1978.0208
Rolf Nesch, *Havnebro*, fra serien ”Hamburgs broer”, 1932, grafikk, NG.K&H.1978.0209
Rolf Nesch, *Sol*, fra Sne-serien, 1934, grafikk, NG.K&H.1978.0214
Rolf Nesch, *Fjord*, fra Sne-serien, 1934, grafikk, NG.K&H.1978.0161
Rolf Nesch, *Klipper ved veien*, fra Sne-serien, 1934, grafikk, NG.K&H.1972.0085
Emil Nolde, *Kvinnehode III*, 1912, grafikk, NG.K&H.1978.0118
Emil Nolde, *Ungt par*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0119
Emil Nolde, *Russerinne*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0120
Emil Nolde, *Danserinner*, 1917, grafikk, NG.K&H.1978.0121
Emil Nolde, *Ung mann og ung kvinne*, 1918, grafikk, NG.K&H.1978.0123
Emil Nolde, *Hamburgs frihavn*, 1910, grafikk, NG.K&H.1956.0110
Emil Nolde, *Hamburg, skip i dokk*, 1910, grafikk, NG.K&H.1956.0111
Max Pechstein, *Fisker*, 1912, grafikk, NG.K&H.1978.0124
Max Pechstein, *Prinsesse*, 1918, grafikk, NG.K&H.1978.0127
Max Pechstein, *HM Pechstein Holzschnitte 1919*, 1919, grafikk, NG.K&H.1978.0126
Max Pechstein, *Syk pike*, 1919, grafikk, NG.K&H.1978.0132
Max Pechstein, *Sittende akt*, grafikk, NG.K&H.1978.0130
Max Pechstein, *En cellist*, grafikk, NG.K&H.1978.0129
Max Pechstein, *Mannsportrett*, grafikk, NG.K&H.1978.0133
Max Pechstein, *Barneportrett I (Frank)*, 1918, grafikk, NG.K&H.1978.0128
Max Pechstein, *Mannsportrett*, grafikk,

NG.K&H.1978.0131

Max Pechstein, *Akrobater*, 1918, grafikk, NG.K&H.1971.0180

Karl Schmidt-Rottluff, *Russisk landskap med vannbærer*, 1919, grafikk, NG.K&H.1978.0135

Karl Schmidt-Rottluff, *Kjærlighetspar*, 1920, grafikk, NG.K&H.1978.0136

Sigurd Winge, *Mannshode*, 1934, grafikk, NG.K&H.A.19298

“nütlich, süss und museal / das fotografierte Tier”, Museum Folkwang, Essen, 22.10.05–15.01.06:

Per Maning, *Now You See Me, Now You Don't*, video, MS-04647

“Gauguin e van Gogh: L'avventura del Colore Nuovo”, Museo di Santa Giulia, Brescia, 21.10.05–26.03.06:

Paul Gauguin, *Interiør fra kunstnerens hjem*, 1881, maleri, NG.M.01153

Paul Gauguin, *På stranden*, 1884, maleri, NG.M.01007

Paul Gauguin, *Fru Mette*, 1884, maleri, NG.M.00771

“Ikke bare laks og pølser. Norske forbindelser gjennom hundre år”, Norsk Teknisk Museum, Oslo, 26.10.05–19.02.06:

Leonard Rickard, *Høstlig stemning*, 1975–77, maleri, MS-02721

Tom Gundersen, *Sosialdemokratisk ikon*, 1992, grafikk, NG.K&H.1992.0003

“Kjell Erik Killi Olsen – retrospektiv”, Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden, 27.10.05–22.01.06:

Kjell Erik Killi Olsen, *På veg*, 1984, maleri, MS-02694

Kjell Erik Killi Olsen, *Landet på den andre siden*, 1990, maleri, MS-02261

Kjell Erik Killi Olsen, *Kunsthändlerens reise*, 1984, maleri, MS-00327

“Henri Matisse. Figur Farbe Raum”, Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf, 29.10.05–26.02.06, Fondation Beyeler, Basel, 19.03.06–09.07.06:
Henri Matisse, *Bronsefiguren*, 1908, maleri, NG.M.01772 a

“Utopi og nostalgi. Norsk maleri på 1920-tallet”, Bergen Kunstmuseum, 14.01.05–08.05.05, Rogaland Kunstmuseum, 29.05.05–14.08.05, Lillehammer Kunstmuseum 05.11.05–15.01.06, Trondheims Kunstmuseum 19.02.06–26.03.06:

Ridley Borchgrevink, *Fra Hjarthdal, Telemark*, 1926, maleri, NG.M.01499

Ridley Borchgrevink, *Løve og sebra*, 1931, maleri, NG.M.03401

Roar Bye, *Pariserinne*, 1921, maleri, NG.M.04223

Fritz Christ, *Oppstilling med Picasso-bok og mugge*, ca 1920, maleri, NG.M.03311

Sigurd Danifer, *Fra Kampen*, 1929, maleri, NG.M.01621

Henrik Finne, *Sydfransk kneipe*, 1927, maleri, NG.M.01531

Per Krohg, *Drama*, 1926, maleri, NG.M.02205

Doro Ordning, *Krabber*, 1930, maleri, NG.M.01653

Axel Revold, *Kornimport*, 1922, maleri, NG.M.01314

Alf Rolfsen, *Fødselen* 1932, maleri, NG.M.02560

“Fragmenter. Lars Hertervigs sene arbeider på papir”, Rogaland Kunstmuseum, 06.11.05–15.01.06, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 04.02.06–23.04.06, Bergen Kunstmuseum, 19.05.06–06.08.06:

Nils Bjørnsen Møller, *Maleren Lars Hertervig*, 1851, maleri, NG.M.01436

Lars Hertervig, *Landskap, fra Tysvær*, 1856, tegning, NG.K&H.2000.0498

Lars Hertervig, *Fjordlandskap med båter foran bratt klippeøy*, 1865, tegning, NG.K&H.B.03162

Lars Hertervig, *Landskap med figurer*, tegning, NG.K&H.1991.0059

Lars Hertervig, *5-etasjes hus ved havnen*, 1858, tegning, NG.K&H.1989.0003

Lars Hertervig, *Myrlendt landskap med tre jegere*, 1858, tegning, NG.K&H.B.03166

“Keramiker Yngvild Fagerheim”, Hedmark kunstsenter, Kunstbanken, Hamar, 19.11.05–08.01.06:

Yngvild Fagerheim, *Utsyn fra Kjøkkenglasset*, 1976, relieff, porselen, OK.1990-0139

Yngvild Fagerheim, *We shall overcome*, 1984, relieff, steingods, OK.1985-0051

“Gauguin and Impressionism: Paintings, Sculpture and Ceramics 1875–1887”, Kimbell Art Museum, Fort Worth, Texas, 18.12.05–26.03.06:

Paul Gauguin, *Interiør fra kunstnerens hjem*, 1881, maleri, NG.M.01153

Bomuldsfabriken Kunsthall, Arendal, 14.01.06–19.02.06:

Per Maning, *Now You See Me. Now You don't*, video, MS-04647

”Moonrise over Europe: J.C. Dahl and Romantic Landscape”, The Barber Institute of Fine Arts, Birmingham, UK, 20.01.06–23.04.06:

J.C. Dahl, *Dresden i måneskinn*, 1838, maleri, NG.M.01243b

J.C. Dahl, *Kronborg slott i måneskinn*, 1849, maleri, NG.M.00208

J.C. Dahl, *Anker*, 1846, tegning, NG.K&H.B.02140

J.C. Dahl, *Kvinne og barn på stranden*, 1827, tegning, NG.K&H.B.02230

Caspar David Friedrich, *Greifswald i måneskinn*, 1817, maleri, NG.M.00387

”Cézanne in Provence”, Aix, Musée Granet, 20.01.06–15.09.06:

Paul Cézanne, *Landskap fra Provence, Mont St. Victoire*, 1887, maleri, NG.M.01291

”Pierre Bonnard”, Musée d’Art Moderne, Paris, 02.02.06–07.05.06:

Pierre Bonnard, *Kvinne i landskap*, 1920, maleri, NG.M.01643

”Henrik L. Lund. Malerier”, Blomqvist Kunsthandel, Oslo, 18.02.06–12.03.06:

Henrik Lund, *Frokost i haven*, maleri, NG.M.00785

Henrik Lund, *Sommeraften*, 1911, maleri, NG.M.00969

Henrik Lund, *Kunstnerens hustru*, 1920, maleri, NG.M.01236

”Bjørn-Sigurd Tufta. Midt i karrieren. Retrospektiv”, Henie Onstad Kunstcenter, Høvikodden, 09.02.06–28.05.06:

Bjørn Sigurd Tufta, *Toteninsel II (Homage á A. Böcklin)*, 1987-88, maleri, MS-02245/91

Bjørn Sigurd Tufta, *Whisper*, 1993, maleri, MS-03615-1993

Bjørn Sigurd Tufta, *Du bist die Ruh*, 2001, maleri, MS-04592-2002

”Edvard Munch – The Modern Life of the Soul”, Museum of Modern Art, New York, 19.02.06–08.05.06:

Edvard Munch, *Aske*, 1894, maleri, NG.M.00809

Edvard Munch, *Selvportrett med sigarrett*, 1895, maleri, NG.M.00470

Edvard Munch, *Forfatteren Hans Jæger*, 1889, maleri, NG.M.00485

Edvard Munch, *Kunstnerens søster Inger*, 1892, maleri, NG.M.00499

Edvard Munch, *Dagen derpå*, 1894–95, maleri, NG.M.00808

Edvard Munch, *Pikene på Bryggen*, 1901, maleri, NG.M.00844

Edvard Munch, *Kunsthistorikeren Julius Meyer-Graefe*, 1895, maleri, NG.M.00995

Edvard Munch, *Natt i St. Cloud*, 1890, maleri, NG.M.01111

Edvard Munch, *Rue Lafayette*, 1891, maleri, NG.M.01725

Edvard Munch, *Måneskinn*, 1893, maleri, NG.M.01914

Edvard Munch, *Selvportrett*, 1886, maleri, NG.M.01915

Edvard Munch, *Kunstnerens bror i interiør*, 1883, maleri, NG.M.02810

Edvard Munch, *Kyss*, 1892, maleri, NG.M.02812

Edvard Munch, *Livets dans*, 1899-00, maleri, NG.M.00941

”LIVSKRAFT. Vitalismen som kunstnerisk impuls 1900–1930”, Munch-museet, Oslo, 17.02.06–17.04.06:

Thorvald Erichsen, *Naken mann og to kvinner*, 1903, maleri, NG.M.02583

Jens F. Willumsen, *Sittende kvinne på toppen av et fjell*, 1902, maleri, NG.K&H.B.08391

Universitetet i Oslo, konserveringsstudiet, 20.02.06–24.02.06:

Willem Heda, *Fruktskål og druer*, 1630, maleri, NG.M.00371

”Det privata och det offentlige rummet – Konstnärspår kring sekelskiftet 1900”, Stockholm Nationalmuseum, 02.03.06–14.05.06:

Oda Krohg, *En abonnent på Aftenposten*, 1887, maleri, NG.M.04318

Christian Krohg, *Den svenske maler Karl Nordström*, 1882, maleri, NG.M.01223

Christian Krohg, *Malerinnen Oda Krohg*, 1885, maleri, NG.M.02344

Christian Krohg, *Oda og Per ved vinduet*, 1892, maleri, NG.M.03030

Christian Krohg, *Malerinnen Oda Krohg, f. Lasson*, 1888, maleri, NG.M.02147

”Kjartan Slettemark”, Haugar Vestfold Kunstmuseum, Tønsberg, 04.03.06–03.04.06:

Kjartan Slettemark, *Av rapport fra Vietnam*, 1965, maleri, MS-02788

”Rolf Nesch – grafikk: poesi og humor”, Aukrustsenteret, Alvdal, 18.03.06–05.06.06:

Rolf Nesch, *Pike som grer håret*, 1940, grafikk, NG.K&H.1978.0222

Rolf Nesch, *Spissborgere*, 1937, grafikk, NG.K&H.1978.0218

Rolf Nesch, *Kurtise*, 1940, grafikk, NG.K&H.1978.0169

Rolf Nesch, *To på én hest*, 1942, grafikk, NG.K&H.1978.0223

”Naturens speil”, Atheneum, Helsinki 20.04.06–27.08.06, Stockholm 28.09.06–14.01.07, Oslo 15.02.07–20.05.07, Minneapolis 23.06.07–02.09.07, København 06.10.07–20.01.08:

Peder Balke, *Stetind i tåke*, 1864, maleri, NG.M.03335

Peder Balke, *Kystlandskap*, ca 1860, maleri, NG.M.01322

Andreas Cappelen, *Utdøende urskog*, 1852, maleri, NG.M.00200

- J.C. Dahl, *Fra Lyshornet*, 1836, maleri, NG.M.01626
- J.C. Dahl, *Skipbrudd ved den norske kyst*, 1832, maleri, NG.M.01626
- J.C. Dahl, *Vinter ved Sognefjorden*, 1827, maleri, NG.M.03138
- J.C. Dahl, *Dansk vinterlandskap med dysse*, 1838, maleri, NG.M.00272
- J.C. Dahl, *Fra Skjolden i Sogn*, 1826, maleri, NG.M.03721
- J.C. Dahl, *Fredriksberg fortifikasjoner på Nordnes i Bergen*, 1834, maleri, NG.M.00426-038
- Halvdan Egedius, *Opptrekkende uvær, Telemark*, 1896, maleri, NG.M.00506
- Thomas Fearnley, *Slindebirken*, 1839, maleri, NG.M.00363 (ikke Helsinki og Stockholm)
- Thomas Fearnley, *Skogstudie i Romsdal*, 1836, maleri, NG.M.01309
- Thomas Fearnley, *Balestrand ved Sognefjorden*, 1839, maleri, NG.M.01494
- Hans Gude, *En mølledam*, 1850, maleri, NG.M.00636-008
- Hans Gude, *Høyfjell i soloppgang*, 1854, maleri, NG.M.04186
- Lars Hertervig, *Skogstjern*, 1865, maleri, NG.M.01028
- Thorolf Holmboe, *Skjærgårdsfuru i måneskinn*, 1902, maleri, NG.M.00875
- Kitty Kielland, *Torvmyr på Jæren*, 1882, maleri, NG.M.00521
- Edvard Munch, *Måneskinn*, 1895, maleri, NG.M.02815
- Edvard Munch, *Hvit natt*, 1901, maleri, NG.M.00581
- Amaldus Nielsen, *Fiskerhjem, Gamle Hellesund*, 1895, maleri, NG.M.00620
- Eilif Peterssen, *Sommernatt*, 1886, maleri, NG.M.02745
- Otto Sinding, *Fra Reine i Lofoten*, 1883, maleri, NG.M.00318
- Christian Skredsvig, *Tjern*, 1879, maleri, NG.M.01075
- Harald Sohlberg, *Natteglød*, 1893, maleri, NG.M.00441
- Harald Sohlberg, *En blomstereng nordpå*, 1905, maleri, NG.M.00692
- Frits Thaulow, *Vinter*, 1886, maleri, NG.M.03175
- Andreas Cappelen, *Foss i nedre Telemark*, 1852, maleri, NG.M.00427 (ikke Minneapolis og København)
- ”Paris 1950. L’envolée lyrique”, Musée du Luxembourg, Paris, 26.04.06–06.08.06:**
- Alfred Manessier, *L’Hiver*, 1950, maleri, MS-02962
- ”Caspar David Friedrich. Die Erfindung der Romantik”, Museum Folkwang, Essen 05.05.06–03.09.06, Hamburger Kunsthalle 05.10.06–28.01.07:**
- Caspar David Friedrich, *Fjellandskap fra Riesengebirge*, 1835, maleri, NG.M.00719
- Caspar David Friedrich, *Skissebok*, 1815, tegning, NG.K&H.1962.0045
- Caspar David Friedrich, *Skissebok*, 1818, tegning, NG.K&H.B.16068
- Caspar David Friedrich, *Vegetasjonsstudier*, 1801, tegning, NG.K&H.B.16008
- Caspar David Friedrich, *Landskap på Rügen med to vindmøller*, 1801, tegning, NG.K&H.B.16009
- Caspar David Friedrich, *Studie av en ek*, 1806, tegning, NG.K&H.B.16030
- Caspar David Friedrich, *Studie av tre og grener*, 1809, tegning, NG.K&H.B.16013
- Caspar David Friedrich, *Ek*, 1809, tegning, NG.K&H.B.16014
- Caspar David Friedrich, *Lindegren*, 1812, tegning, NG.K&H.B.16065
- Caspar David Friedrich, *Havnen i Greifswald med Steinbecker Brücke*, 1815, tegning, NG.K&H.B.16025
- Caspar David Friedrich, *Båter og skip på stranden, Wolgast*, 1818, tegning, NG.K&H.B.16026
- Caspar David Friedrich, *Seilbåt*, 1818, tegning, NG.K&H.B.16028
- Caspar David Friedrich, *Graner*, 1814, tegning, NG.K&H.B.16023
- Caspar David Friedrich, *Bladløs ek*, 1809, tegning, NG.K&H.B.16015
- ”Nordiske slaver – afrikanske herre”, Kulturhistorisk museum, Oslo, 12.05.06–13.08.06:**
- Niels Simonsen, *En karavane overfalt av storm i ørkenen*, 1855, maleri, NG.M.00207
- Hans Johan Frederik Berg, *Tre araberkvinner, Alexandria*, 1850, akvarell, NG.K&H.B.01426
- Hans Johan Frederik Berg, *Algirer, Alexandria*, 1850, akvarell, NG.K&H.B.01428
- ”Otto Valstad som illustratør og maler”, Asker Museum, Asker, 14.05.06–27.08.06:**
- Otto Valstad, *Fru Lina Bruun*, 1901, maleri, NG.M.00594
- ”Frans Widerbergs svevere”, Haugar Vestfold Kunstmuseum, Tønsberg, 20.05.06–31.12.06:**
- Frans Widerberg, *Landsby – svever*, 1974, maleri, MS-00417-1988
- Frans Widerberg, *De usynlige*, 1979, maleri, MS-02881-1988
- ”Et dramatisk møte – Ørnulf Opdahl og Peder Balke”, Blaafarveværket, Modum, 20.05.06–24.09.06:**
- Peder Balke, *Vardøhus festning*, 1870, maleri, NG.M.01321
- Peder Balke, *Kystlandskap med vrak*, 1869, maleri, NG.M.00379
- Peder Balke, *Fyrtårnet*, 1845, maleri, NG.M.02324
- Peder Balke, *Nordlys over fire menn i robåt*, maleri, NG.M.04272

”Marino Marini – skulptur og grafikk”, Kistefos-Museet, Jevnaker, 21.05.06–24.09.06:

Marino Marini, *Kvinnerorso (Venus)*, skulptur, NG.S.01359

”Håkon Bleken – retrospektiv”, Kistefos-Museet, Jevnaker, 21.05.06–30.09.06:

Håkon Bleken, *Ringens sluttet*, 1977, maleri, MS-2190

”J.C. Dahl: Fjordlandskap”, Hardanger Tusenårsstaden, Øystese, 22.05.06–02.09.06:

J.C. Dahl, *Skipsvrak ved den norske kyst*, 1829, maleri, NG.M.02326

J.C. Dahl, *Fra Lyse kloster*, 1841, maleri, NG.M.00517

J.C. Dahl, *Trerøtter og stener*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02160

J.C. Dahl, *Utsikt mot Hallingskarvet*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02172

J.C. Dahl, *Fra Måbødalen*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02171

J.C. Dahl, *Utsikt mot Ulvik*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02733

J.C. Dahl, *Fra Granvin*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02168

J.C. Dahl, *Landskap ved Sognefjorden*, 1826, tegning, K&H.B.02166

J.C. Dahl, *Eide i Luster*, 1826, tegning, K&H.B.02732

J.C. Dahl, *Fra Fortundalen*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02170

J.C. Dahl, *Seilskuter utenfor Bergen*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02713

J.C. Dahl, *Strandet skip*, 1826, tegning, NG.K&H.B.02718

J.C. Dahl, *Gården Ytre Kroken*, 1829, tegning, NG.K&H.B.02428

J.C. Dahl, *Justedalen, Haukaasen*, 1839, tegning, NG.K&H.B.02429

J.C. Dahl, *Fra Jostedalen*, 1839, tegning, NG.K&H.B.02430

J.C. Dahl, *Fra Sogn*, 1839, tegning, NG.K&H.B.02431

J.C. Dahl, *Ved Borgund*, 1844, tegning, NG.K&H.B.02815

J.C. Dahl, *Fra Lærdalsøyri*, 1844, tegning, NG.K&H.B.02800

J.C. Dahl, *Fra Sognefjorden*, 1844, tegning, NG.K&H.B.02803

J.C. Dahl, *Fra Sognefjorden*, 1844, tegning, NG.K&H.B.02814

J.C. Dahl, *Fra Sognefjorden*, 1844, tegning, NG.K&H.B.02763

J.C. Dahl, *Fjellandskap med slukt*, 1844, tegning, NG.K&H.B.02496

J.C. Dahl, *Storemøllen ved Bergen*, 1844, tegning, NG.K&H.B.02827

”Hilmar Fredriksen”, Bergen Kunstmuseum 23.05.06–20.08.06, Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden 21.09.06–10.12.06, Trondheim Kunstmuseum 14.01.07–25.02.07, Sørlandets Kunstmuseum, Kristiansand 21.04.07–17.06.07:

Hilmar Fredriksen, *Kommunikasjonsstykke*, 1979, skulptur, MS-02256-1991 (kun utlånt til Bergen Kunstmuseum og Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden)

Hilmar Fredriksen, *Menneskesjel*, 1981, maleri, MS-02560-1988

Hilmar Fredriksen, *Lampefot*, 1985, skulptur, MS-02257-1991

Hilmar Fredriksen, *Båtform*, 1985, skulptur, MS-03251-1988 (kun utlånt til Bergen Kunstmuseum og Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden)

Hilmar Fredriksen, *Metafysiske prinsipper*, 1990, maleri, MS-02174-1990 (1-8) (kun utlånt til Bergen Kunstmuseum og Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden)

Hilmar Fredriksen, *Bord med lyspære (Koan)*, 1989, skulptur, MS-04019-1998
Hilmar Fredriksen, *Fra serien Mental-*

funksjoner, 1993, skulptur, MS-03559-1993

Hilmar Fredriksen, *Fra serien Mental-funksjoner*, 1993, skulptur, MS-03560-1993

Hilmar Fredriksen, *Fra serien Mental-funksjoner*, 1993, skulptur, MS-03561-1993

Hilmar Fredriksen, *Fra serien Mental-funksjoner*, 1993, skulptur, MS-03562-1993

Hilmar Fredriksen, *PP/I BOX*, 2003, video, MS-04665-2003

Hilmar Fredriksen, *AH-HA*, 2000, video, MS-04362-2000

”Den internasjonale Frits Thaulow”, Lillehammer Kunstmuseum, 01.06.06–10.09.06:

Frits Thaulow, *Plass i Cordova*, 1903, maleri, NG.M.00714

Frits Thaulow, *Kanal i Volendam*, 1906, maleri, NG.M.00735

”Niels Larsen Stevns – Lysets tøven”, Museet for Religiøs Kunst, Lemvig, Danmark, (03.06.06–10.09.06), Kastрупgårdssamlingen, København, (20.09.06–10.12.06):

Niels Larsen Stevns, *Cagnes Olivenlund*, 1923, maleri, NG.M.02845

Niels Larsen Stevns, *Blomstrende strandkant*, 1933, maleri, NG.M.02084

”Gunnar S. Gundersen – retrospektiv mønstring”, Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden 08.06.06–01.10.06, Lillehammer Kunstmuseum, 11.11.06–04.02.07, Rogaland Kunstmuseum, Stavanger 18.02.06–13.05.06:

Gunnar S. Gundersen, *Kimen*, 1974, maleri, MS-02578-1988

Gunnar S. Gundersen, *Komposisjon*, 1949, maleri, MS-02580-1988 (kun til Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden)

Gunnar S. Gundersen, *Bilde*, 1970, maleri, MS-00425-1988

”Tradisjon og fornyelse – figurativt samtidsmaleri”, Nordnorsk Kunstmuseum, Tromsø, 10.06.06–10.09.06:

Karl Erik Harr, *Naust nordpå*, 1978, maleri, MS-02587-1988

Ida Lorentzen, *Rondo*, 1983, maleri, MS-02661-1988

Odd Nerdrum, *Klodvig*, 1975, maleri, MS-02673-1988

Bjørn Ransve, *Grønn harlequin*, 1975, maleri, MS-02709-1988

”Dialoger: Arnold Haukeland og Nils Aas”, Nils Aas Kunstverksted, Inderøy, 10.06.06–03.09.06:

Arnold Haukeland, *Oksen Claes*, 1955, skulptur, MS-01948-1988

Arnold Haukeland, *Portrett av Johan Borgen*, 1969, skulptur, MS-00379-1988

Nils Aas, *Torso*, 1964, skulptur, MS-03147-1988

Nils Aas, *Tranmæl*, 1980, skulptur, MS-00398-1988

“Ove Stokstad. Fragmenter fra et liv”, Trondheim Kunstmuseum, 18.06.06–13.08.06:

Ove Stokstad, *Fra Edgar Allan Poes dagbok VIII*, 1986, tegning, MS-00897-1988

”Hans Ove Granath”, Henie-Onstad Kunstsenner, Høvikodden, 22.06.06–27.08.06:

Hans Ove Granath, *Forskaling II*, 1985, tegning, NG.K&H.1985.0039

”Jubileumsutstilling”, Erkebispegården Trondheim, 22.06.06–31.12.06:

Dronning Mauds kroningskjole fra 1906, tekstil, OK-1962-0001

Dronning Sonjas signingskjole fra 1991, tekstil, OK-1992-0098

”Nordiske kunstnerpar omkring 1900”, Skagens Museum, Skagen, 23.06.06–17.09.06:

Oda Krogh, *En abonnent på Aftenposten*, 1887, maleri, NG.M.04318

Christian Krogh, *Malerinnen Oda Krogh*, 1885, maleri, NG.M.02344

Christian Krogh, *Malerinnen Oda Krogh, f. Lasson*, 1888, maleri, NG.M.02147

”Rembrandts Landschaften”, Gemäldegalerie Alte Meister, Kassel 23.06.06–17.09.06, Stedelijk Museum De Lakenhal, Leiden 06.10.06–07.01.07:

Rembrandt, *Den gamle og den nye kirken i Sloten*, 1655, tegning, NG.K&H. B.15804

Rembrandts krets, *Landskap med rytter*, maleri, NG.M.01364

”J. F. Willumsen”, Musée d’Orsay, Paris, 26.06.06–17.09.06:

Jens Ferdinand Willumsen, *Etter stormen*, 1905, maleri, NG.M.01008

”Kroningsbegivenheten i juni 1906”, Stiftsgården, Trondheim, 01.07.06–31.08.06:

Kjole etter dronning Maud, tekstil, OK-1962-0002

”Karl Uchermann”, Vereide kirke, Sandane, 03.07.06–01.10.06:

Karl Uchermann, *Fienden kommer*, 1895, maleri, NG.M.00459

Karl Uchermann, *I solveggen*, 1899, maleri, NG.M.00567

”Med dugget og frydefullt øye – Einar Øfsti og Inderøylandskapet. Minneutstilling”, Inderøy kulturskole, Inderøy, 15.08.06–27.08.06:

Einar Øfsti, *Sankthansnatt*, 1902, maleri, NG.M.00694

”Tegnebiennalen”, Stenersenmuseet, Oslo, 17.08.06–08.10.06:

Ulf Nilsen, *Rituell ferd*, 1984, maleri, MS-00302-1988

”Sømand med Liv og Sjel: Johan Jacob Bennetter”, Rogaland Kunstmuseum, Stavanger, 20.08.06–05.11.06:

Johan Jacob Bennetter, *Strandparti*, 1888, maleri, NG.M.03621

Johan Jacob Bennetter, *Bergens våg*, tegning, NG.K&H.A.K.1232

”Ære være Leonora. Kristian Zahrtmann og Leonora Christina”, Den Hirschsprungske Samling, København, 31.08.06–30.12.07:

Kristian Zahrtmann, *Leonora Christina føres av kaptein Ahlefeldt inn i Blåtårn*, 1893, maleri, NG.M.00433

”Vilhelm Hammershøi – Carl Th. Dreyer”, Ordrupgaard, København 01.09.06–07.01.07, Centre de Cultura Contemporània, Barcelona 24.01.07–01.05.07:

Vilhelm Hammershøi, *Kunstnerens hustru ved sybordet*, ca. 1893, maleri, NG.M.01484

Vilhelm Hammershøi, *Myntsamleren*, 1904, maleri, NG.M.02273

”Daniel Spoerri, ’Prillwitzer Idole’ Art Following Art Following Art”, Staatliches Museum Schwerin, Schwerin, 02.09.06–11.11.06:

Caspar David Friedrich, *Prillwitzeridolet og “Neues Tor” i Neubrandenburg*, 1809, tegning, NG.K&H.B.16020

”L.A. Ring. På kanten av verden”, Statens Museum for Kunst, København 02.09.06–07.01.07, Randers Kunstmuseum, Randers 26.01.07–29.04.07:

Laurits Andersen Ring, *I juni måned*, 1899, maleri, NG.M.03617

Laurits Andersen Ring, *Ung pike ser ut av takvindu*, 1885, maleri, NG.M.01126

”Cezanne to Picasso. Ambroise Vollard: Patron of the Avant-Garde”, Metropolitan Museum of Art, New York 14.09.06–07.01.07, Art Institute of Chicago, Chicago 17.02.07–12.05.07, Musée d’Orsay, Paris 19.06.07–16.09.07:

Paul Cézanne, *Nature morte*, 1890, maleri, NG.M.00942

Edgar Degas, *Morgentoalett*, 1895, maleri, NG.M.01292

”Naturfortrolighet. Dankvart Dreyer 1816–1852”, Fyns Kunstmuseum, Odense 15.09.06–07.01.07, Den Hirschsprungske Samling 26.01.07–30.04.07:

Dankvart Dreyer, *Jysk hedelandskap*, 1839, maleri, NG.M.01819

”Walt Disney. L’Exposition”, Grand Palais, Paris 15.09.06–16.01.07, Musée des Beaux-arts de Montreal, Montreal 08.03.07–24.06.07:

Theodor Kittelsen, *Nissen og sneglen*, 1887, tegning, NG.K&H.B.00714

Theodor Kittelsen, *Kornstaur i måneskinn*, 1900, tegning, NG.K&H.B.00110

Theodor Kittelsen, *Skogtroll*, 1906, tegning, NG.K&H.B.03222

”Wilhelm Wetlesen (1871–1925)”, Haugar Vestfold Kunstmuseum, Tønsberg, 16.09.06–05.11.06:

Wilhelm Wetlesen, *Utenfor paradismuren*, 1898, maleri, NG.M.00510

Wilhelm Wetlesen, *Lysakerelven*, 1908, maleri, NG.M.02369

Wilhelm Wetlesen, *Kong Inge lot da blåse alt sitt folk opp fra byen og fylket*, tegning, NG.K&H.1987.0074

Wilhelm Wetlesen, *De så en båt komme roende*, tegning, NG.K&H.1987.0075

Wilhelm Wetlesen, *Erling kringsatte huset til Ossur og brente ham inne*, 1899, tegning, NG.K&H.1987.0076

Wilhelm Wetlesen, *Erling og hans menn gikk straks inn for høgsetet*, 1899, tegning, NG.K&H.1987.0077

Wilhelm Wetlesen, *De gikk om nat-ten en seks rasters vei*, 1899, tegning, NG.K&H.1987.0078

Alf Lundeby, *Maleren Wilhelm Wetlesen*, 1902, maleri, NG.M.01780

”Johan Martin Nielszen”, Sørlandets Kunstmuseum, Kristiansand, 16.09.06–19.11.06:

Johan Nielszen, *Fra Chioggia ved Venezia*, 1874, maleri, NG.M.01452

Johan Nielszen, *Tarebrenning*, 1880, maleri, NG.M.01001

Johan Nielszen, *Landskap*, 1880, maleri, NG.M.02255

Johan Nielszen, *Fra Kristiansand, vestre havn*, 1880, maleri, NG.M.01001a

Johan Nielszen, *Fra Åvik ved Svinør*, 1883, maleri, NG.M.01453

Johan Nielszen, *Fra Koholmen ved Kristiansand*, 1888, maleri, NG.M.01456

Johan Nielszen, *Ved bryggekannten, Svinør*, 1882, tegning, NG.K&H.B.01046

Johan Nielszen, *Fra Åvik*, 1893, tegning, NG.K&H.B.07315

Johan Nielszen, *Fra Ny Hellesund*, 1880, tegning, NG.K&H.B.07316

Johan Nielszen, *Sævelandsvannet ved Farsund*, 1889, tegning, NG.K&H.B.07317

Johan Nielszen, *Ommund Syvertsen Lie*, 1871, tegning, NG.K&H.B.07319

Johan Nielszen, *Fra Ulvesund*, 1880, tegning, NG.K&H.B.07321

Johan Nielszen, *Fra Spangereid*, tegning, NG.K&H.B.07323

Johan Nielszen, *Fortøyet seilskute, Ny Hellesund*, 1869, tegning, NG.K&H.B.07324

Johan Nielszen, *Gråværsstemning, Randedund*, tegning, NG.K&H.B.07325

Johan Nielszen, *Fra Åvik*, 1895, tegning, NG.K&H.B.07326

Johan Nielszen, *Parti fra Åvik*, 1890, tegning, NG.K&H.B.07327

Johan Nielszen, *Sundet Svinør*, 1890, tegning, NG.K&H.B.07329

Johan Nielszen, *Kristiansand fra Dueknipsfjellene*, 1863, tegning, NG.K&H.B.07332

Johan Nielszen, *Fra skjærgården – jakt og båt*, tegning, NG.K&H.B.07334

Johan Nielszen, *Skjærgårdslandskap ved Kristiansand*, tegning, NG.K&H.B.07336

Johan Nielszen, *Chiemsee*, 1872, tegning, NG.K&H.B.07337

Johan Nielszen, *Gårds plass, Bayern*, 1875, tegning, NG.K&H.B.07338

Johan Nielszen, *Kalkovn*, tegning, NG.K&H.B.07339

Johan Nielszen, *Et blad av liber veritatis*, 1879, tegning, NG.K&H.B.07340

Johan Nielszen, *Fire sjøfugler*, tegning, NG.K&H.B.07341

Johan Nielszen, *Otra, Kristiansand*, 1884, tegning, NG.K&H.A.K.1197

Johan Nielszen, *Sildefiske, Kirkehavn*, 1884, tegning, NG.K&H.A.K.1196

Johan Nielszen, *Fra Kristiansand*, 1884, tegning, NG.K&H.A.K.1198

Johan Nielszen, *Isefjær*, 1884, tegning, NG.K&H.A.K.1199

Johan Nielszen, *Eje*, 1885, tegning, NG.K&H.A.K.1200

Johan Nielszen, *Fra Kirkehavn*, 1884, tegning, NG.K&H.A.K.1201

Johan Nielszen, *Sildefiske, Kirkehavn*, 1884, tegning, NG.K&H.A.K.1202

Johan Nielszen, *Kristiansands ytre havn*, 1884, tegning, NG.K&H.A.K.1206

Johan Nielszen, *Etter solnedgang. Parti fra Spangereid*, tegning, NG.K&H.A.K.1207

Johan Nielssen, *Åvik ved Svinør*, tegning, NG.K&H.A.K.1208

Johan Nielssen, *Fra østre havn, Kristiansand*, 1880, tegning, NG.K&H.A.K.1210

Bruce Museum, Greenwich, USA, 16.09.06–10.01.07:

Jan van der Heyden, *Den gamle kirken i Delft*, 1675, maleri, NG.M.00029

"Fra Paris til Svolve. Lofotens kunstnermiljø i mellomkrigstiden", Nordnorsk Kunstmuseum, Tromsø, 23.09.06–30.12.06:

Anna Boberg, *Den blå båten*, 1929, maleri, NG.M.01871

Leander Engström, *Midnatt, Norrland*, maleri, NG.M.01164

Arne Ekeland, *I kabyssen*, 1935, maleri, NG.M.01803

Axel Revold, *Sommernatt i Nordland*, 1930, maleri, NG.M.01606

Rolf Nesch, *Kuling*, 1936, grafikk, NG.K&H.A.19723

Rolf Nesch, *Fiskebåter mellom isfjell*, 1936, grafikk, NG.K&H.2001.0010

Rolf Nesch, *Mann med fiskehoder*, 1936, grafikk, NG.K&H.A.19722

Reidar Aulie, *Lasterommet*, 1937, maleri, NG.M.04401

"Prins Eugen (1865–1947)", Ernst Barlach Haus, Hamburg, 24.09.06–07.01.07:

Prins Eugen, *Innsjøen*, maleri, NG.M.00713

"Kvinden i impressionismen", Glyptoteket, København, 06.10.06–21.01.07:

Edouard Manet, *Mme Manet i vinterhagen*, 1879, maleri, NG.M.01286

"Sverre Wyller", Kunsternes Hus, Oslo, 20.10.06–03.12.06:

Sverre Wyller, *Uten tittel*, 1986, maleri, MS-02887-1988

"Van Gogh's Sheaves of Wheat", Dallas Museum of Art, Texas, 22.10.06–07.01.07:

Vincent van Gogh, *Bondekone med nek*, 1885, tegning, NG.K&H.B.00166

"Moderne kvinder. Kvindelige malere i Norden 1910–30", Kunstforeningen Gl Strand 28.10.06–28.01.07, Göteborgs Kunstmuseum 21.02.07–27.05.07, Trondheims Kunstmuseum 17.06.07–10.09.07:

Ragnhild Keyser, *Rustning*, 1926, maleri, NG.M.03145

Charlotte Wankel, *Komposisjon*, 1927, maleri, NG.M.03126

"La Pietà dimenticata di van Gogh", Museo Diocesano, Milano, 08.11.06–07.01.07:

Eugène Delacroix, *Pietà*, 1850, maleri, NG.M.01179

"Du så det her! Oslo Kunstforening 170 år 1836–2006", Oslo Kunstforening, 11.11.06–17.12.06:

Per Kleiva, *Softly as in a Morning Sunrise*, 1965, assemblage, MS-02239-1991

Victor Lind, *Nattrytter*, 1972, maleri, MS-02238-1991

Berit Soot Kløvig, *Vietnam*, 1967, maleri, MS-00372-1988

Bård Breivik, *History 1*, 1972, skulptur, MS-04675-2003

Bård Breivik, *History 2*, 1972, skulptur, MS-04676-2003

"The 80's: A Topology", Museu Serralves, Museu de Arte Contemporanea, Porto, Portugal, 11.11.06–15.04.07:

Miroslav Balka, *When you wet the bed*, 1987, installasjon, MS-03937-1997

"The Eden ADN exhibition – The International Design", Biennale Internationale Design 2006 Saint-Étienne, Cité du Design de Saint-Étienne, 22.11.06–03.12.06:

Idiots (Netherlands), Afke Golsteijn, Floris Bakker and Ruben Taneja, *Opheelia (taxidermied lioness)*, installasjon, NMK.2006.0077

"Joakim Skovgaard", Skovgaard Museet, Viborg, 01.12.06–25.02.07, Øregård Museum, København 15.03.07–01.06.07:

Joakim Skovgaard, *Engelen berører vannet i Betesta dam*, 1888, maleri, NG.M.00346

"Inger Johanne Rasmussen", Sørlandets Kunstmuseum, Kristiansand, 02.12.06–04.02.07:

Inger Johanne Rasmussen, *Prinsessens rom*, 2001, tekstil, MS-04602-2002

Inger Johanne Rasmussen, *Tredje værelse. Blomster*, tekstil, OK-1999-0013

"Sotto la luce del nord", Fotomuseo Giuseppe Panini, Modena, Italia, 09.12.06–28.01.07:

Robert Meyers samling:

A. Brown & Co. Lanark, *Young Norway (I)*, 1888, fotografi, RMC 100237

A. Brown & Co. Lanark, *Young Norway (II)*, 1888, fotografi, RMC 100236

Brødr. Brunskow, *Parti fra Kyllingfossen nær Ormheim, Romsdal*, 1893, fotografi, RMS 105107

Brødr. Brunskow, *Trolltindane sett fra syd, Romsdal*, 1893, fotografi, RMC 105106

Eurenien & Quist, *Svenske og norske folkedrakter*, 1867, fotografi,

RMC 101016, 101005, 101001, 101023, 100991, 101018, 101025, 101012,

101019, 101008, 101022, 101003, 100999, 100995, 101020, 101007

- Knud Knudsen, *Jordalsnuten, Nærødal-
len i Sogn*, 1870, fotografi, RMC 100550
- Knud Knudsen, *Trolltindane i Roms-
dal*, 1870, fotografi, RMC 100558
- Knud Knudsen, *Parti av Buarbreen
i Hardanger*, 1870, fotografi, RMC
100580
- Knud Knudsen, *Skjeggedalsfossen,
Hardanger*, 1872, fotografi, RMC 100618
- Knud Knudsen, *Parti fra Buarbreen
i Hardanger*, 1875, fotografi, RMC
100844
- Knud Knudsen, *Vemork, Telemark*,
1878, fotografi, RMC 100655
- Knud Knudsen, *Rjukanfossen i Tele-
mark*, 1878, fotografi, RMC 100213
- Knud Knudsen, *Parti fra den nye veien
mellom Blåflåt og Husum i Lærdal*,
1878, fotografi, RMC 100851
- Knud Knudsen, *Trolltindane i Roms-
dal*, 1881, fotografi, RMC 100858
- Knud Knudsen, *Slettafossen i Romsdal*,
1881, fotografi, RMC 100858
- Knud Knudsen, *Parti fra Geirangerfjor-
den, Sunnmøre*, 1882, fotografi, RMC
100053
- Knud Knudsen, *Parti fra Geirangerfjor-
den, Sunnmøre*, 1882, fotografi, RMC
100878
- Knud Knudsen, *Parti fra Svartisen,
Nordland*, 1883, fotografi, RMC 100885
- Knud Knudsen, *Parti fra Odda i Har-
dancer (St. Sunniva)*, 1887, fotografi,
RMC 100705
- Knud Knudsen, *Parti fra veien ved Eid-
fjordsvatnet, Hardanger*, 1887, fotografi,
RMC 100716
- Knud Knudsen, *Parti ved Bakka i Nær-
øfjorden, Sogn*, 1887, fotografi, RMC
100761
- Knud Knudsen, *Sivlefossen, Nærøda-
len, Sogn*, 1887, fotografi, RMC 103079
- Knud Knudsen, *Parti fra Nærøfjorden i
Sogn*, 1887, fotografi, RMC 100442
- Knud Knudsen, *Oscarshall, Christia-
nia*, 1892, fotografi, RMC 100501
- Knud Knudsen, *Uladalen, Jotunhei-
men*, 1892, fotografi, RMC 100894
- Axel Lindahl, *Sarpsfossen med broen*,
1884, fotografi, RMC 100205
- Axel Lindahl, *Gausta, Telemark*, 1884,
fotografi, RMC 100126
- Axel Lindahl, *Hjemkomst fra kir-
ken, Hardanger*, 1884, fotografi, RMC
100026
- Axel Lindahl, *Parti fra Geirangerfjor-
den, Sunnmøre*, 1885, fotografi, RMC
100240
- Axel Lindahl, *Svartisen, Nordland*,
1885, fotografi, RMC 100259
- Axel Lindahl, *Braksettindan, Nord-
land*, 1885, fotografi, RMC 100267
- Axel Lindahl, *Parti fra Uladalen med
Semmeltind, Jotunheimen*, 1886, foto-
grafi, RMC 103087
- Axel Lindahl, *Gjende og Bessvatnet fra
Besseggen, Jotunheimen*, 1886, foto-
grafi, RMC 100036
- Axel Lindahl, *Parti ved Odda, Hardan-
ger*, 1887, fotografi, RMC 100021
- Axel Lindahl, *Yksnedalsfossane, Nord-
fjord*, 1887, fotografi, RMC 100049
- Axel Lindahl, *Nordkapp, midnattssol,
Finnmark*, 1886, fotografi, RMC 100939
- Axel Lindahl, *Kjelsfossen ved Gudvan-
gen, Sogn*, 1888, fotografi, RMC 104920
- Axel Lindahl, *Suphellebreen, isformer,
Sogn*, 1888, fotografi, RMC 100031
- Axel Lindahl, *De syv søstre, Nordland*,
1888, fotografi, RMC 100935
- Axel Lindahl, *Hammerfest, midnatt,
Finnmark*, 1888, fotografi, RMC 100934
- Axel Lindahl, *Rjukanfossen, Telemark*,
1889, fotografi, RMC 100214
- Henry Rosling, *Heddal stavkirke i Tele-
mark*, 1866, fotografi, RMC 100897
- Henry Rosling, *Fortun, Lusterfjorden*,
1873, fotografi, RMC 101026
- Marthinius Sköien, *Svartisen, Nord-
land*, 1898, fotografi, RMC 104941
- William Dobson Valentine, *Hønefos-
sen*, 1888, fotografi, RMC 103565
- William Dobson Valentine, *Trolltin-
dane, Romsdal*, 1888, fotografi, RMC
103388
- William Dobson Valentine, *Nærøfjor-
den ved Gudvangen*, 1888, fotografi,
RMC 103396
- William Dobson Valentine, *Geiranger-
fjorden*, 1888, fotografi, RMC 103393
- William Dobson Valentine, *Torghatten,
Nordland*, 1888, fotografi, RMC 103535
- William Dobson Valentine, *Vossevan-
gen*, 1890, fotografi, RMC 103400
- William Dobson Valentine, *Høyhesjing*,
1890, fotografi, RMC 103384
- William Dobson Valentine, *Låtefos-
sen, Hardanger*, 1890, fotografi, RMC
103404
- Peter Fredrik Wergmann, *Trolltindane*,
1835, litografi, RMC 102103
- Peter Fredrik Wergmann, *Vestfjorden*,
1835, litografi, RMC 102095
- Ukjent fotograf, *Fisketorget, Bergen*, ca
1900, fotografi, RMC 100071
- Ukjent fotograf, *Eide i Hardanger*, ca
1900, fotografi, RMC 100070
- Ukjent fotograf, *Vøringsfossen, Hardan-
ger*, ca 1900, fotografi, RMC 103092
- Ukjent fotograf, *Vossevangen*, ca 1900,
fotografi, RMC 103100
- Ukjent fotograf, *Framnes hotell og
Oppheimsvatnet*, ca 1900, fotografi,
RMC 103095
- Ukjent fotograf, *Norsk bondepике i kar-
jol*, 1890, fotografi, RMC 100069
- Ukjent fotograf, *Fossestuen hotell,
Trondheim*, ca 1900, fotografi, RMC
103091
- Ukjent fotograf, *Midnattssol fra Ham-
merfest*, ca 1900, fotografi, RMC 100067
- Ukjent fotograf, *Karl Johansgate, Chris-
tiania*, ca 1900, fotografi, RMC 100072

Ansatte i Nasjonalmuseet per 31.12.2006

Ved utgangen av 2006 var 206 personer ansatt i Nasjonalmuseet, 201 fast ansatte og fem personer i engasjementsstillinger. Av disse arbeidet 81 personer som museumsverter. Omregnet i årsverk disponerte museet 160,3 årsverk i 2006. Fordelingen på kvinner og menn i 2006 var 70 % kvinner og 30 % menn.

ANSATTE PR. 31.12.2006

Fornavn	Etternavn	Stillingsandel	Stillingstittel og tidsbegrenset funksjon	Merknad
Sune	Nordgren	100,00%	direktør	fram til 19.12.06

DIREKTØRENS STAB

Katia	Banoun	100,00%	sponsor- og PR-sjef
Atle	Faye	100,00%	informasjonssjef
Elise	Lund	100,00%	medie- og pressesjef
Anita	Rebolledo	100,00%	direktørens assistent
Birgitte	Sauge	100,00%	forskningskoordinator

AVDELING ADMINISTRASJON

Aud	Norlin	100,00%	avdelingsleder	
Bjørg	Borgersen	100,00%	personalkonsulent	
Charlotte	Bull	80,00%	markedsføringskonsulent	
Trine	Ellingsen	100,00%	lønns- og personalkonsulent	
Elisabeth	Erard	100,00%	lønnskonsulent	
Cathrine	Grønnerød	100,00%	butikkansvarlig	
Guri Guri	Henriksen	44,40%	butikkmedarbeider	permisjon
Birte	Juvsett	100,00%	informasjonskonsulent	
Else-Marit	Laskerud	100,00%	seksjonsleder personal og organisasjon	
Gerd	Mangelrød	100,00%	markedsføringskonsulent	
Merethe	Nilsen	100,00%	arkivansvarlig	
Unni	Olsen	40,00%	bookingassistent	
Lisbeth Asplin	Skoie	51,75%	innkjøpskonsulent	
Mette	Strømsted	100,00%	butikkansvarlig	
Anna	Stykket	100,00%	administrasjonskonsulent	
Pia	Søndergaard	17,60%	butikkmedarbeider	permisjon
Tone Vesti	Wilse	100,00%	seksjonsleder forretningsdrift og markedsføring	

AVDELING DRIFT OG SIKKERHET

Tormod	Kaaløy	100,00%	avdelingsleder
Ole T.	Berger	100,00%	utstillingstekniker
Thore	Borgersrud	100,00%	teamleder drift
Karin Bjørgo	Fagersand	100,00%	teamleder publikumsenheten
Matthew	Games	100,00%	utstillingstekniker
Monica	Granlund	100,00%	sikkerhetsrådgiver
Nicholas S.	Hellsegg	100,00%	utstillingstekniker
Reinhard	Hvidsten	100,00%	utstillingstekniker
Julie	Jarre	80,00%	driftstekniker
Geir	Korsmo	100,00%	utstillingstekniker
Espen	Lunde	100,00%	sentraloperatør
Jon Geir	Placht	100,00%	seksjonsleder utstillingsteknikk
Einar	Stangeland	100,00%	sikkerhetsrådgiver
Pål	Tokerud	100,00%	teamleder publikumsenheten
Patrick	Young	100,00%	utstillingstekniker
Per Ivar	Aas	100,00%	driftstekniker
Ingvild	Aaserud	100,00%	teamleder publikumsenheten

AVDELING FORMIDLING

Anne	Qvale	100,00%	avdelingsleder	
Petter	Baggerud	100,00%	grafisk designer	engasjement
Beate Marie	Bang	100,00%	redaksjonssekretær	
Malgorzata	Basinska	100,00%	kurator formidling	
Frithjof	Bringager	100,00%	seniorkurator formidling	
Morten	Eid	100,00%	kurator formidling	
Eva	Gran	100,00%	kurator formidling	
Helga	Gravermoen	100,00%	kurator formidling	
Anna Carin	Hedberg	45,00%	koordinator formidling	
Jeanette Eek	Jensen	100,00%	kurator formidling	
Tom	Klev	100,00%	nettredaktør	
Ellen	Lerberg	100,00%	seniorkurator formidling	
Anna	Lindblad	100,00%	kurator formidling	
Cathrine	Lorange	80,00%	kurator formidling	
Hilde	Mortvedt	100,00%	kurator formidling	
Nina Denney	Ness	100,00%	kurator formidling	
Elin Maria	Olaussen	45,00%	koordinator formidling	
Beate	Orten	100,00%	førstekonsulent nett	
Brynhild	Slaatto	60,00%	kurator formidling	
Eli	Solsrud	100,00%	kurator formidling	
Elisabeth	Sørheim	100,00%	kurator formidling, fagkoordinator landsdekkende program	
Marianne	Yvenes	100,00%	redaktør	

AVDELING MUSEUMSTJENESTER

Francoise	Hanssen-Bauer	100,00%	avdelingsleder	
Kari Skytt	Andersen	100,00%	konservator, papir og elektroniske medier	
Trond	Aslaksby	80,00%	konservator, maleri	
Fridrik	Bertelsen	100,00%	konservator, maleri	
Torill	Bjordal	100,00%	registrar	
Marit	Brønstad	100,00%	ekstrahjelp logistikk	hospitant
Bjørn	Eian	100,00%	magasintekniker	
Thierry	Ford	100,00%	konservator, maleri	
Alexander	Faaberg	100,00%	magasintekniker	engasjement
Kari	Greve	100,00%	konservator, papir	
Ingebjørg	Gunnarson	100,00%	førstekonsulent logistikk	
Ellen Karine	Harstad	100,00%	bibliotekar	
Børre	Høstland	100,00%	fotograf	
Vidar	Ibenfeldt	100,00%	fotoarkivar	
Eivind	Johansen	100,00%	seksjonsleder logistikk	
Birgit	Jordan	100,00%	bibliotekar	
Brit	Kaupang	100,00%	konservator, tekstil	
Christa	Körresaar	100,00%	fotomedarbeider	
Torill	Mobeck-Hanssen	100,00%	fotoarkivar	
Liva	Mork	100,00%	magasintekniker	engasjement
Angela	Musil-Jantjes	100,00%	konservator, tekstil	
Sissel	Myhrvold	100,00%	konservator, tekstil	
Knut Øystein	Nerdrum	100,00%	fotograf	
Børre	Nilsen	100,00%	koordinator konservering	
Tina Grette	Poulsson	100,00%	konservator, landsdekkende program	
Anne Lise	Rabben	60,00%	bibliotekar	
Anja	Sandtrø	100,00%	konservator, objekt	
Camilla Frøland	Sramek	100,00%	prosjekt- og turnékoordinator logistikk	
Wenche	Thiis-Evensen	100,00%	prosjekt- og logistikkoordinator	
Morten	Thorkildsen	100,00%	seksjonsleder foto	
Solveig	Tønseth	100,00%	bibliotekar	
Kjetil	Wormstrand	50,00%	bibliotekar	engasjement
Eli	Østensvig	100,00%	bibliotekar	
Turid	Aakhus	100,00%	seksjonsleder bibliotek	

AVDELING SAMLING OG UTSTILLING

Anne	Kjellberg	100,00%	konstituert avdelingsleder	
Bård	Bie-Larsen	100,00%	prosjektmedarbeider	engasjement
Eva Klerck	Gange	100,00%	kurator samling og utstilling	
Randi	Gaustad	100,00%	seniorkurator samling og utstilling	
Randi	Godø	100,00%	kurator samling og utstilling	
Ulf	Grønvold	100,00%	seniorkurator samling og utstilling fagkoordinator arkitektur	
Astrid	Gunby	100,00%	avdelingsassistent samling og utstilling	permisjon
Widar	Halén	100,00%	seniorkurator samling og utstilling, fagkoordinator design og kunsthåndverk	
Vibeke Wallann	Hansen	100,00%	kurator samling og utstilling	
Frode	Haverkamp	100,00%	seniorkurator samling og utstilling	
Sidsel	Helliesen	100,00%	seniorforsker	
Stina	Høgkvist	100,00%	kurator samling og utstilling	fødselspermisjon
Gavin	Jantjes	100,00%	kurator samling og utstilling	
Anita	Kongssund	90,00%	kurator samling og utstilling	
Andrea	Kroksnes	100,00%	seniorkurator samling og utstilling, fagkoordinator kunst	
Carl Henrik	Lampe	70,00%	ekstrahjelp prosjekt	hospitant
Marit	Lange	100,00%	seniorforsker	
Lene	Lorentzen	100,00%	arkivar dokumentasjonsarkiv	vikariat
Anne Marit	Lunde	100,00%	kurator samling og utstilling	
Eva	Madshus	100,00%	seniorkurator samling og utstilling	
Nils	Messel	100,00%	seniorkurator samling og utstilling	
Gro Benedikte	Pedersen	100,00%	prosjektassistent	engasjement
Hanne Hagen	Pettersen	100,00%	prosjektassistent	engasjement
Toril	Skaaraas	100,00%	prosjektassistent	engasjement
Bente Aass	Solbakken	100,00%	kurator samling og utstilling	
Inger Helene	Stemshaug	50,00%	kurator samling og utstilling	
Anne Britt	Strømnes	100,00%	kurator samling og utstilling	permisjon
Bodil	Sørensen	100,00%	seniorkurator samling og utstilling	
Møyfrid	Tveit	100,00%	studiesalsveileder	
Øystein	Ustvedt	100,00%	kurator samling og utstilling	

AVDELING ØKONOMI OG REGNSKAP

Toril Fjelde	Høye	100,00%	avdelingsleder
Siri K.	Kristiansen	100,00%	regnskapssjef
Hilde Ørpen	Sakshaug	100,00%	regnskapskonsulent
Rannveig Fornes	Braanaas	100,00%	regnskapskonsulent

OVERSIKT OVER MUSEUMSVERTER ANSATT PR. 31.12.06

Fornavn	Etternavn	Stillingsandel	Stillingstittel	Tjenestested	Merknad
Melika	Bagheri	14,1 %	museumsvert	Kim	
Sissel	Bergh-Jacobsen	14,1 %	museumsvert	Kim	
Liv Elisabeth	Braseth	100,0 %	museumsvert	Kim	
Diana	Danaila	100,0 %	museumsvert	Kim	
Nina Elisabeth	Eitrem	14,1 %	museumsvert	Kim	
Ellen Marie	Gartå	14,1 %	museumsvert	Kim	
Anette	Gil	100,0 %	museumsvert	Kim	
Håkon	Gjerdingen	100,0 %	museumsvert	Kim	
Kanboiyib	Konlan	100,0 %	museumsvert	Kim	
Hilde Serine	Krogstad	100,0 %	teamassistent	Kim	
Arild Andre	Olsen	14,1 %	museumsvert	Kim	
Thale Fastvold	Thorbjørnsen	100,0 %	museumsvert	Kim	
Ole Tom	Torjussen	82,0 %	teamassistent	Kim	
Sibylle	Wad	8,0 %	museumsvert	KIM	
Lill Kathrine Stensrud	Bardum	45,5 %	museumsvert	Mfs	
Anne Margrete	Bergh	45,5 %	museumsvert	Mfs	
Renate	Digranes-Boese	22,5 %	museumsvert	Mfs	
Alexander Olcina	Faaberg	100,0 %	museumsvert	Mfs	permisjon
Camilla	Grønnerød	94,0 %	teamassistent	Mfs	
Michael	Hare	22,5 %	museumsvert	Mfs	
Baard Erik	Larsen	45,5 %	museumsvert	Mfs	
Pia	Larsen	100,0 %	museumsvert	Mfs	
Frank	Messel	100,0 %	museumsvert	Mfs	
Marianne	Moe	14,1 %	museumsvert	Mfs	
Liva	Mork	100,0 %	museumsvert	Mfs	
Tonje	Røyset	14,1 %	museumsvert	Mfs	
Espen	Tversland	45,5 %	museumsvert	Mfs	
Kristine	Tønnesen	22,5 %	museumsvert	Mfs	
Anders Beer	Wilse	22,5 %	museumsvert	Mfs	
Kjetil	Wormstrand	45,5 %	museumsvert	Mfs	
Øystein	Agerlie	22,5 %	museumsvert	NG	
Tom	Andersen	22,5 %	museumsvert	NG	vikar
Lars	Andresen	100,0 %	museumsvert	NG	
Hanna	Angell	100,0 %	museumsvert	NG	
Gunvor Nervold	Antonsen	45,5 %	museumsvert	NG	
Ida Maria	Bergh	45,5 %	museumsvert	NG	
Peder H.	Brestrup	100,0 %	museumsvert	NG	
Tonje	Bryn	100,0 %	museumsvert	NG	
Helene K.	Christensen	45,5 %	museumsvert	NG	
Vigdis Aysha	Ekeland	45,5 %	museumsvert	NG	
Fride C. Fossedal	Elnæs	100,0 %	museumsvert	NG	

Marianne	Enger	11,3 %	museumsvert	NG	
Ola	Fløttum	22,5 %	museumsvert	NG	
Siri	Frøseth	22,5 %	museumsvert	NG	
Diane Jean	Garsjø	100,0 %	museumsvert	NG	fødselspermisjon
Christin	Groven	100,0 %	museumsvert	NG	
Anders Aavik	Hagen	100,0 %	museumsvert	NG	
Eli Malene	Haugen	22,5 %	museumsvert	NG	
Anette	Homlund	36,4 %	museumsvert	NG	fødselspermisjon
Juan	Hu	100,0 %	museumsvert	NG	vikar
Torill Østby	Haaland	45,5 %	museumsvert	NG	vikar
Åshild Elton	Jacobsen	100,0 %	teamassistent	NG	
Jan Inge	Janbu	33,0 %	museumsvert	NG	
Othilie	Jansen	100,0 %	teamassistent	NG	
Nina Ryder	Kjølsen	33,0 %	museumsvert	NG	permisjon
Jane Kathrine	Larsen	45,5 %	museumsvert	NG	
Randi Therese	Lilleholte	100,0 %	museumsvert	NG	
Ingrid Holløkken	Lyngmo	22,5 %	museumsvert	NG	
Stein Chr.	Midling-Jenssen	22,5 %	museumsvert	NG	
Ingvild Simers	Moe	22,5 %	museumsvert	NG	permisjon
Nikolai Eindride	Moe	22,5 %	museumsvert	NG	
Håvard Andre	Moltu	100,0 %	museumsvert	NG	
Inger Johanne Stantin	Olafsen	100,0 %	museumsvert	NG	
Camilla	Orten	22,5 %	museumsvert	NG	
Tor Henning	Pedersen	100,0 %	teamassistent	NG	
Silke	Reinecke	14,1 %	museumsvert	NG	
Samoa	Remy	22,5 %	museumsvert	NG	
Hanne Jeanette	Ringdal	100,0 %	teamassistent	NG	vikar
Mona	Skjønhaug	45,5 %	museumsvert	NG	
Hilde Areng	Skaara	22,5 %	museumsvert	NG	vikar
Norela	Solberg	22,5 %	museumsvert	NG	
Lene	Stenseth	45,5 %	museumsvert	NG	
Ole Martin	Svendsen	80,5 %	museumsvert	NG	
Mette Kari	Svensen	33,0 %	museumsvert	NG	
Kjell Arne Leon	Teigland	45,5 %	museumsvert	NG	
Kristin	Thoresen	22,5 %	museumsvert	NG	vikar
Line	Tjømmøe	11,3 %	museumsvert	NG	
Audun	Urke	100,0 %	museumsvert	NG	
Najam	Urnes	100,0 %	museumsvert	NG	permisjon
Gunnar	Vilberg	100,0 %	museumsvert	NG	
Audun Matias	Øygard	45,5 %	museumsvert	NG	

NG = Nasjonalgalleriet

Mfs = Museet for samtidskunst

KIM = Kunstindustrimuseet

